

ISSN1302-9959

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ DERGİSİ

Dünya Veteriner Hekimleri Günü Kutlandı

**Mehmet Âkif ERSOY
Anma Toplantısı**

**Veteriner Hekim Ressamları
Resim Sergisi**

Journal of Turkish Veterinary Medical Association

Cilt : 11 Sayı : 1-2 2011

Büyük eserler
ustalık işidir.

alke

TAREKS

TARIM ÜRÜNLERİ ARAÇ GEREÇ İTHALAT İHRACAT ve TİCARET A.Ş.

“Hayvan Islahında Öncü Önder”

**Üstün genetik özelliklere sahip
Almanya orjinli dondurulmuş
Boğa sperması satışı**

GENEL MÜDÜRLÜK
Kazakistan Cad. (4. Cad.) No:136/4-5-6 Emek / ANKARA
TEL : (0 312) 215 80 05 (pbx) - FAKS : (0 312) 223 13 77
Santral GSM: 0533 477 79 55
e-mail: tareks@tareks.com.tr - hayvancilik@tareks.com.tr

www.tareks.com.tr

Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Dergisi
Journal of Turkish
Veterinary Medical Association
Cilt: 11 Sayı:1-2 - 2011

Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Merkez Konseyi Adına Sahibi
Dr.Mehmet ALKAN

Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Ender YARSAN

Editör
Prof. Dr. Ender YARSAN

Yayın Kurulu
Prof.Dr. Arif ALTINTAŞ
Prof.Dr. Adnan ŞEHU
Prof. Dr. Ender YARSAN
Dr. Nahit YAZICIOĞLU

Bu Sayının Hakemleri
Prof.Dr. Adnan ŞEHU
Prof. Dr. Aşkın YAŞAR
Doç. Dr. Murat KANBUR

İdare Yeri
Dr.Mediha Eldem Sokak 73/8
Kocatepe-ANKARA

Tel: 0312-4355415
Faks: 0312-4351853
e-posta: merkezkonseyi@tvhb.org.tr

Tasarım
MAKROMEDYA
Mithatpaşa Cad. 31/16 Kızılay-ANKARA
0 312 431 85 64
www.makromedya.com.tr

Baskı
Atalay Matbaacılık Ltd.Şti.
Büyük Sanayi 1. cad. Elif sk. No 236-237
İskitler-ANKARA
Tel : 0 312 384 41 82

Baskı Tarihi : 04.07.2011

ISSN: 1302-9959

Yerel Süreli Yayın Dergi üç ayda bir çıkar ve ücretsiz olarak dağıtılır. Dergimizde yayınlanacak yazılarda Yayın Kurulu değişiklikler yapabilir. Gelen yazılar yayınlansın, yayınlanmasın iade edilmez. Bu dergide yer alan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. Yayın hakları Türk Veteriner Hekimleri Birliği'ne aittir.

editörden

Değerli Okuyucular;

Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi'nin 2011 yılı ilk sayısını sizlere sunmanın sevincini ve onurunu yaşıyoruz. Geçtiğimiz altı aylık döneme ilişkin haberlerin, konsey faaliyetlerinin değerlendirildiği; güncel ve bilimsel makalelerden oluşan bir Sayı hazırlandı.

Geride bıraktığımız süre içerisinde yoğun bir gündem oluştu. Bu gündemin belki de ilk maddesini Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'ndaki yeniden yapılanma ve değişiklikler oluşturdu. Bakanlık "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı" şeklinde yeniden reorganize edildi. Bakanlığın bu yapılanması sürecinde TVHB Merkez Konseyi sürekli şekilde görüşlerini, ilgili kesimler nezdinde deklare etmiştir. Ancak üzülererek belirtmek gerekir ki meslektaşlarımızı memnun etmeyecek şekilde ve bizim de eleştirilerimizi haklı çıkaracak nitelikte bir yapılanma söz konusu oldu.

2011 Yılı ülkemizde "Mehmet Âkif Ersoy Yılı" olarak ilan edildi. Merhum Âkif'in anısına olacak şekilde Merkez Konseyi tarafından bazı çalışmalar bu dönem içerisinde gerçekleştirildi. Mehmet Âkif Ersoy'u tanıtacak şekilde DVD formatında bir belgesel film hazırlandı. Son derece titiz ve yoğun bir çalışma ile bu filmin hazırlıkları tamamlandı ve kamuoyuna sunuldu. Aynı şekilde Merkez Konseyi tarafından 19 Mart 2011 tarihinde "Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Toplantısı" gerçekleştirildi ve bu kapsamda bir Panel yapıldı. Yine Merkez Konseyi tarafından yazarlığını Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof.Dr.Ferruh Dinçer'in yaptığı "Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy Dosyası" hazırlandı ve ilgili yerlere dağıtımları sağlandı. Merhum Âkif anısına 2008 yılında yapılan Şiir yarışmasında dereceye giren eserler bu dönemde bir kitap halinde bir araya getirildi. Mesleğimizi Kamuoyunda tanıtmak amacıyla 2011 Dünya Veteriner Hekimliği Yılı kapsamında, Merkez Konseyi tarafından bir Tanıtım Broşürü hazırlandı. Diğer taraftan 2011 yılı Dünya Veteriner Hekimleri Günü Kutlamaları da Ankara'da organize edildi. Bu kapsamda Onur – Hizmet ve Basın Ödülleri Töreni yapıldı. Ayrıca Veteriner Hekim Ressamlar tarafından yapılan eserler bir Sergi ile izleyenlere takdim edildi. Bu faaliyetlere ilişkin haberler dergimizin "Konsey Faaliyetleri" kısmında sunuldu.

Bu dönem içerisinde Merkez Konseyi bünyesinde "Bilim Kurulu" oluşturuldu. Bilim Kurulu tarafından hazırlanan bazı Raporlar "Basından" ve "Güncel" bölümlerinde verildi. **Bilimsel makaleler** kısmında üç konu ele alındı; "Su Ürünlerinde İlaç Kullanımı", "Zeolitlerin Kanatlı Performansı Üzerine Etkileri" ve "Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin Yapılandırılmasına İlişkin Tarihsel Değerlendirme". **İz Birakanlar** kısmında ise Mikrobiyolojinin ülkemizdeki ve Dünya'daki tarihçesine ilişkin bir makale sunuldu.

Dergimizin bu sayısının da sizlerin beğenisine mazhar olacağını ümit eder; emeği geçen ve katkı sağlayanlara içtenlikle teşekkür ederiz.

Gelecek sayıda buluşmak üzere...

Prof.Dr.Ender YARSAN
Editör

içindekiler

içindekiler

içindekiler

**Veteriner Hekimliğe
Sektörel Bakış
(Vesba 2011)**

17

**Veteriner Hekimler
Resim Sergisi**

19

Yönetmelik Çalışmaları

28

**Milli Şair
Mehmet Âkif ERSOY'u
Anma Toplantısı**

35

GÜNDEM

Dr. Mehmet ALKAN..... 7

HABERLER

Tarım ve Köyşleri Bakanı

Sayın Dr. M. Mehdi EKER Ziyaret Edildi..... 10

Oda Başkanları Toplantısı – Bursa..... 11

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Birliğimizi Ziyareti 12

Sözleşmeli personel istihdamı 12

Veteriner Hekimleri Derneği Ziyareti 13

Retailnews Perakende Kültürüne Katkı Ödülü 13

Serbest Meslek Mensubu Kobi Kredi Paketi 14

24. Dönem Veteriner Hekim Milletvekilleri 14

2011 Yılı Program Değerlendirme Toplantısı..... 15

17. Fecava Avrupa Ve 6. KHVHD Kongresi 15

Veteriner Hekimliğe Sektörel Bakış (VESBA 2011) 17

Dünya Veteriner Hekimler Günü Kutlamaları 18

Veteriner Hekimler Resim Sergisi 19

Artık Kediler Cerrahi Operasyona

Gerek Kalmadan Kısırlaştırılabilecek..... 20

Yönetmelik Çalışmaları 21

İstanbul Veteriner Hekimleri Odası Başkanı ve

Yönetim Kurulu Üyeleri Konseyi Ziyaret Etti 22

Dünya Veteriner Hekimliği Yılı Fotoğraf Yarışması 23

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve

Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 25

Ulusal (Uluslararası Katılımlı)

Reproduksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Kongresi 30

içindekiler

içindekiler

içindekiler

KONSEY FAALİYETLERİ

Milli Şair Mehmet Âkif ERSOY'u Anma Toplantısı	35
Dünya Veteriner Hekimleri Yılı Kutlamaları	39
Türk Veteriner Hekimleri Birliği Bilim Kurulu	43
Veteriner Hekim Meslek Yemini	46

BASINDAN

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Basın Bildirisi	50
Mavidil Enfeksiyonu Basın Bildirisi	53
Et İthalatı Basın Bildirisi	54
Basında TVHB	55

GÜNCEL

Enterohemorajik Escherichia Coli	57
--	----

BİLİMSEL MAKALELER

Su Ürünlerinde İlaç Kullanımı	60
Zeolitlerin Kanatlı Performansı Üzerindeki Etkisi	74
Tahaffuzhane Ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin Yapılandırılmasına İlişkin Tarihsel Değerlendirme	79

İZ BIRAKANLAR

Mikrobiyolojinin Tarihçesi	88
----------------------------------	----

RAHMETLE ANIYORUZ

Doç. Dr. Galip KAYA	93
Veteriner Hekim Fikret ÖZENLİ	93
Veteriner Hekim Osman ALKANDAĞ	93

Dünya Veteriner
Hekimleri Yılı Kutlamaları

39

TVHB Bilim Kurulu
Toplantısı

43

Mehmet Âkif ERSOY
Kitabı

47

Su Ürünlerinde İlaç
Kullanımı

60

VETAL
HAYVAN SAĞLIĞI ÜRÜNLERİ A.Ş.
Animal Health Products S.A.

Gölbashi Karayolu Uzeri 7. Km. Adiyaman/TURKIYE
Tel. : (0.416) 223 24 88 - 223 20 30 Fax. : (0.416) 223 14 56
Tel. : (0.342) 215 15 36 - (Pbx) Fax. : (0.342) 215 15 40
<http://www.vetal.com.tr> e-mail: vetal@vetal.com.tr

gündem

Dr. Mehmet ALKAN
Merkez Konseyi Başkanı

Değerli Meslektaşlarım,

Uzun zamandan beri gündemde olan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kararlaştırılmıştır. Maalesef tüm uyarılarımıza rağmen çok yanlış bir teşkilatlanma yapısı ile karşı karşıya kaldık. Geçmişte fonksiyon bazında teşkilatlanan Bakanlık, şimdi kaotik bir yapı ile hem konu hem de fonksiyon bazında yapılanmış ve daha da karmaşık bir hal almıştır. Biz veteriner hekimler olarak yeni Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yapısını çok önemsiyorduk. Veteriner ve Gıda Hizmetlerinin bir Genel Müdürlük bünyesinde taşra teşkilatları ile birlikte örgütlenmesi ülkemiz ve bizim için hayati bir önem taşımaktaydı. Merkezde bağımsız bir veteriner otoritesi ve taşrada buna uygun bir teşkilat yapısının oluşturulması, hem objektif değerlendirmeler hem de Batılı gelişmiş ülkelerin standartlarına uyum açısından büyük önem arz ettiğini her platformda söylüyorduk. 12 Eylül 1980'den bu yana yapılan Bakanlık üzerindeki tüm operasyonlar gibi bu değişiklik de bizleri hayal kırıklığına uğrattı. Bu arada birçoğunun kuruluşları Cumhuriyetimizle yaşıt olan ve kurulduklarından bu yana devamlı araştırma yapan "Veteriner Kontrol

ve Araştırma Enstitülerinin" isminden "Araştırma" kelimesinin çıkarılması ayrı bir hayal kırıklığına uğramamıza neden olmuştur. Mesleğimizin göz bebeği olan bu enstitüler bir bakıma aşağılanmış 70-80 senelik gelenekler bir kararname ile yerle bir edilmiştir. Geçmişte bu enstitülerde çalışıp da hayatta olan ve halen görev yapanlar için bu gerçekten de acı verici bir durumdur. Bu enstitülerde çalışıp da rahmetli olanların mutlaka kemikleri sızlamaktadır. Bakanlığın kuruluş kararnamesinde yer alan "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanı ve Uzman Yardımcılığı" tabirleri biz veteriner hekimleri için ayrı bir garabettir. Belki başka meslekler için uygun olan bu tanım bizim mesleğimizin ruhuna ve işlevine uymamaktadır. Mesleğimiz açısından ciddi sıkıntılar doğuracağı aşikardır. Ayrıca bu tanımlar 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile gelişmektedir.

Zaten biz ülke olarak tercihlerimizde şimdiye kadar büyük yanlışlıklar yaptık. Bugün hayvancılığımızın gelmiş olduğu nokta, Bakanlığın örgütlenme modeli, gıda güvenliğimizdeki zaaflarımız, yurttaşlarımızın yanlış ve yetersiz beslenmesi, veteriner hizmetlerinin ciddiye alınmaması hep bu yanlış tercihlerin sonucudur. Bu arada et ve kasaplık hayvan ithalatı konusundaki yanlışlıklar ile ilgili yapmış olduğumuz uyarıların bugün ne kadar geçerli olduğunu hep birlikte görüyoruz. Çünkü yıllardır dile getirdiğimiz hayvancılığımızın sorunları ve çözüm önerilerinin dikkate alınmaması ve yanlış uygulanan hayvancılık politikaları sonucu hayvan sayılarımızın özellikle koyun ve keçiye çok büyük oranda azalmasına neden olunmuştur. Son yıllarda süt fiyatlarının düşüklüğü nedeniyle yüz binlerce damızlık inek ile üreticisinin kar etmemesi nedeniyle milyonlarca koyunumuz elden çıkarılmıştır. Çiftlik hayvanları kapsamında dışı materyal stokumuz minimum seviyelere inmiştir. Hayvancılığa yapılan destekler ırk ıslahı ve yem üretiminde kısmi gelişmeler sağlasa da genelde geçmiş yıllar itibarıyla desteklerin stratejik olarak değerlendirilmediği aşikardır. Zamanında makul bütçelerle acil olarak yapılacak müdahalelerle sorunun önüne geçilebilecekken bugün geçmişte yapılan hataların bedelini uzun yıllar ülke olarak ağır

gündem

bir şekilde ödeyeceğiz. Tabii ki bu ithal kurbanlıklar ve diğer kasaplık materyaller geldikleri ülkede bulunan hastalık riskini de beraberinde getirecektir. Bu durum; hayvan hastalıkları açısından gelişmiş ülkelere kıyasla zaten kötü durumda olan ülkemizin durumunu daha da zorlaştırmaktadır. Tüm bu gelişmelere karşın biz Türk Veteriner Hekimleri doğruları söylemekten bir an geri durmayacağız. Burada sevindirici olan şudur, memnuniyetle görüyoruz ki hemen hemen tüm meslektaşlarımız bu sorunları ve çözüm yollarını biliyor. Dolayısıyla bu tarihi süreçte bize büyük görevler düşüyor. Elbette ki donanımımızla, ülke severliğimizle, giderek artan dayanışma ruhumuz ve meslek bilincimizle bu misyonumuzu yerine getireceğiz.

Değerli Meslektaşlarım,

2011 yılı mesleğimiz açısından büyük önem taşımaktadır. 2011 yılının Mehmet Âkif ERSOY Yılı ve Dünya Veteriner Hekimler Yılı olması münasebetiyle iki ayrı konuda etkinlikler düzenlenmiştir. Bu etkinliklerden birincisi olan Milli Şair-Mehmet Âkif ERSOY’u anma toplantısı 19 Mart 2011 tarihinde Diyanet Vakfı Toplantı Salonunda gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından hazırlanan “2011 Mehmet Âkif Ersoy Yılı Anısına” sinevizyon gösterisi yapılmıştır. Açılış konuşmalarının ardından panel bölümüne geçilmiştir. Panel bölümü sırasıyla Emekli Öğretim Üyesi, Ankara Üniversitesi Eski Dekanı Prof. Dr. Ferruh DİNÇER “Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy”, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurullah ÇETİN “ İstiklal Marşını Yeniden Anlamak”, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Eski Müsteşar Yardımcısı Dr. Lütfü ŞAHSUVAROĞLU “ Milli Mücadelede Bir Sembol İsim” ve Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi, Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı Yrd. Doç. Dr. Yakup DELİÖMEROĞLU “Mehmet Âkif’in Edebi ve Mesleki Kişiliği” konulu konuşmalarıyla katıldılar. Toplantının panel bölümünden sonra Şef Veteriner Hekim Dr. Cumhuriyet KOCA yönetiminde Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu’nun Mehmet Âkif Şiirlerinden Bestelenen Eserleri seslendirmesiyle toplantı sona ermiştir. Ayrıca etkinlik kapsamında “Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy Dosyası” ve Milli Şair Mehmet Âkif Şiir

Yarışması Kitabı” bastırılarak dağıtılmıştır. Anı pulu bastırılması için PTT Genel Müdürlüğüne başvuru yapılmıştır. Düzenlenen etkinliklerden ikincisi ise Dünya Veteriner Hekimler Yılı Kutlamaları 23 Nisan 2011 tarihinde TJK Ankara Hipodromu Şeref Salonunda gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler kapsamında Veteriner Hekim Ressamlar Sergisi, Türk Veteriner Hekimleri Birliği 2011 yılı Onur, Basın Ve Hizmet Ödülleri töreni ve Dünya Veteriner Hekimleri Günü Koşusu yapılmıştır. Program kapsamında 22 veteriner hekim ressam tarafından yapılan tablolar sergilenmiş ve katılımcılar tarafından beğeniyle takip izlenmişlerdir. Programın ikinci kısmında 2011 yılı Basın, Hizmet ve Onur Ödülleri töreni yapıldı. TVHB 2011 yılı Onur Ödülü Prof.Dr.Ferruh Dinçer’e verildi. Veteriner Hekimlik eğitimine ve Veteriner Hekimlik mesleğine ulusal ve uluslar arası düzeyde yapmış olduğu üstün hizmetlerden dolayı Prof.Dr.Ferruh Dinçer’in Onur Ödülüne layık görüldü. TVHB tarafından bu yıl ilk kez ihdas edilen Basın Ödülüne ise Halk Sağlığı, Çevre Sağlığı ve Gıda Güvenliği konularında görsel basın yoluyla uzun yıllardan beri Türk Kamuoyunu aydınlatarak üstün hizmetler sunan Uğur DÜNDAR layık görülmüştür.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Hizmet Ödülleri ise 5 dönem ve daha fazla Veteriner Hekimleri Odası Başkanlığı yapmış ve dönemlerinde Veteriner Hekimlik Mesleğine başarılı ve üstün hizmetlerden bulunmuş meslektaşlarımıza verilmiştir. 2011 Dünya Veteriner Hekimleri Yılı kutlamaları kapsamında “Dünya Veteriner Hekimler Günü Koşusu” da gerçekleştirilmiştir. Her iki konuda da yapılacak faaliyetler 2011 yılında çeşitli etkinliklerle devam edecektir. Ayrıca Ekim ayı içerisinde büyük bir “Hayvancılık Kongresi” yapmayı planlamaktayız.

Değerli Meslektaşlarım,

2011 yılının ülkemiz ve mesleğimiz için hayırlı olmasını diliyorum, tüm meslektaşlarımıza en derin sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Dr. Mehmet ALKAN

Türk Veteriner Hekimleri Birliği

Merkez Konseyi Başkanı

23

YILDIR

HİZMET EDİYORUZ

1988 - 2011

EGE VET

EGEVET HAYVANCILIK
SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.

İstiklal Mahallesi 21Sokak NO:7 Ulucak Kemalpaşa / İZMİR
Tel: 0.232.877 21 61 (pbx) Fax: 0.232.877 20 43 - 877 20 54
E-mail: info@egevet.com.tr

w w w . e g e v e t . c o m . t r

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI SAYIN DR. M. MEHDİ EKER ZİYARET EDİLDİ

26 Ocak 2011 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanını Sayın Dr. M. Mehdi EKER ile Merkez Konseyi Yönetim Kurulu olarak Sayın Bakanımızla bir görüşme yapılmış olup aşağıdaki dosyalar sunulmuştur.

Zikredilen konu başlıkları ile ilgili, oldukça faydalı bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Toplantıda ayrıca Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Nihat PAKDİL'de hazır bulunmuştur. Sayın Bakan sunulan dosyaların tümü hakkında genelde olumlu yaklaşmış bu yıl içerisinde 5996 sayılı kanunun vecibelerini yerine getirecek şekilde çok sayıda 4/A, 4/B ve TARGEL kapsamında Veteriner Hekim istihdam edileceğini bunların sayıları ile ilgili kadro çalışmalarının personel genel müdürlüğünde hazırlanmakta olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca kanun gereği açıkta kalan Akredite Veteriner Hekimlerin kısa sürede istihdam edileceğini beyan etmişlerdir.

1. PPR PROJESİ AŞILAMA KÜPELEME DİĞER MÜCADELE PROJELERİ
2. "MEHMET AKİF YILI" 19 Mart 2011
3. AKREDİTE VETERİNER HEKİMLİK (KADRO)
4. ÖZLÜK HAKLARI
5. YÖNETMELİKLER
6. UZMANLIK
7. VET 2011 ETKİNLİKLERİ
8. 4/B ÇALIŞANLARI
9. SUNİ TOHUMLAMA TEŞVİK PRİMİ
10. BAKANLIK PAYI – FVE AİDATI
11. TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BİLİM KURULU
12. 44. BÜYÜK KONGRE

ODA BAŞKANLARI TOPLANTISI – BURSA

Bursa, Sakarya, Trakya, Bolu, İstanbul, Çanakkale, Balıkesir, Eskişehir, Kütahya, Kocaeli ve Düzce Bölge/İl Veteriner Hekim Odalarının meslek içi sorunları gündeme getirerek çözüm yolları üretmek ve meslek içi birlikteliği pekiştirmek amaçlı toplantısı 05.02.2011 Cumartesi günü saat 1100'de Bursa Veteriner Hekimler Odası'nın yeni Yerleşkinde gerçekleştirildi.

Bursa, Sakarya, Balıkesir, Eskişehir, Kütahya ve Düzce Bölge/İl Veteriner Hekim Oda Başkanlarının ya da temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıya Prof Dr Arif ALTINTAŞ ve Dr Sinan AKTAŞ TVHB Merkez Konseyi'ni temsilen katıldılar.

Toplantıda şu konular ele alındı ve tartışıldı:

1. Yeni kabul edilen 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” kapsamında çıkacak Yönetmeliklere katkı için hazır bulunduğu dile getirildi.
2. TÜRKVET sistemi ile ilgili uygulamalarda serbest veteriner hekimlerin bilgilendirilmesi (şifre temin edilmesi) nasıl oluyor? Sorusuna cevaben küpeleme, kayıt, veri girme vb işlemler için TÜRKVET'e girmede gerekli şifrenin İl müdürlüklerine başvurularak alınabileceği, bunun için sadece başvurunun yeterli olacağı ifade edildi.
3. Turizm ve diğer yollarla Bursa'ya başta Yunanistan ve Bulgaristan olmak üzere komşu ülkelerden çok sayıda ilaç ve kimyasal terkip girebiliyor. Veteriner ilaçlarının kontrolü elektronik ortamda izlenemez mi? Sorusuna yanıt arandı. Taklit edilemeyen etiket sisteminden (Hologram) yararlanılabileceği öne sürüldü.
4. Veteriner hizmetlerinin uygulanmasında serbest veteriner hekimler ile bazı İl müdürlükleri arasında sorunlar yaşandığı ve uygulamada İl müdürleri arasında bile farklar olduğu, bazı İl müdürlerinin keyfi davranışlar içine girdiği dile getirildi.
5. Bazı İl müdürlerinin TARGEM veteriner hekimlerine suni tohumlama yaptırımları ile ilgili çalışma olduğu iddia edildi.
6. Çiftlik veteriner hekimlerinin ya da sürü hekimlerinin zor durumda oldukları ve düşük maaşla çalıştırıldıkları bazılarının asgari ücret karşılığı çalıştıkları ifade edildi.
7. Belediye veteriner hekimlerinin de iyi durumda olmadıkları, müteahhit firmalar tarafından görevlendirilen veteriner hekimler olduğu iddia edildi.
8. İllerde hayvanları koruma dernekleri kurulması ve odanın seçilmiş üç üyesinin bu derneklerin doğal üyeleri olması gerektiği teklif edildi.
9. Üyeliklerin merkezi sisteme alınması için bir çalışma başlatılması gerektiği, Uygulamaya konacak TVHB tabanlı bir kayıt sisteminin odalarımızın üye kayıt ve silme işlemleri için de bir düzenleme getireceği ve ancak bu işlemlerden sonra Türkiye'nin gerçek Veteriner hekim üye sayısı ve benzeri verilerin daha sağlıklı olacağı tartışıldı.
10. Damızlık Yetiştiricileri Birliği'nce uygulanan Ön soy kütüğü sisteminin meslektaşlarımızı zora soktuğu ve bununla ilgili bir çalışma yapılması gerektiği dile getirildi.
11. Serbest veteriner hekimlerin de Bakanlıkça yetkilendirilerek hizmet üretmelerinin sağlanması gerektiği dileğinde bulunuldu.

Bütünün daima parçalarından daha değerli olduğu gerçeğinden hareketle meslek birlikteliğimizin pekişmesi yönünde iyi dilekler ile toplantıya son verildi.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN BİRLİĞİMİZİ ZİYARETİ

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Umut ORAN başkanlığında İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM, Antalya Milletvekili Hüsni ÇÖLLÜ ve parti meclis üyeleri Ufuk ATAÇ ve Ekrem Kerem OKTAY'dan oluşan bir heyet Merkez Konseyimizi ziyaret etmişlerdir.

Samimi bir ortamda geçen ziyarette ülkemizin hayvancılığının içinde bulunduğu sorunlar, gıda güvenliği, hayvan refahı, Bakanlığın mevzuat çalışmaları ile mesleğimizin sorunları üzerinde detaylı bilgi alışverişinde bulunulmuş ve kendilerine Merkez Konseyi yayınları takdim edilmiş, bundan sonra daha sık bir araya gelecek sorunların paylaşımı hususunda mutabakata varılmıştır.

SÖZLEŞMELİ PERSONEL İSTİHDAMI

Sayı : 0800/893

Konu : Sözleşmeli Personel İstihdamı

10.03.2011

TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI Personel Genel Müdürlüğü'ne

KPSS–2011/4: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Sözleşmeli Pozisyonlarına ÖSYM tarafından yerleştirilmesinde daha önce sözleşmeli personel olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan personelin tekrar tercih yaparak başka bir kadroya geçtiklerini öğrenmiş bulunuyoruz. Hali hazırda sözleşmeli personel olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde çalışan personelin tekrar tercih yapmaması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Mehmet ALKAN
Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Merkez Konseyi Başkanı

VETERİNER HEKİMLERİ DERNEĞİ ZİYARETİ

22.Şubat 2011 tarihinde Veteriner Hekimleri Derneği Başkanı Prof.Dr.Şakir Doğan Tuncer ile Yönetim Kurulu üyeleri Konseyi ziyaret etmişlerdir. Ziyarete Merkez Konseyi Başkanı Dr.Mehmet Alkan ile Yönetim Kurulu Üyeleri Talat Gözet, Dr.Sinan Aktaş, Prof.Dr.Arif Altıntaş ve Prof.Dr.Ender Yarsan da hazır bulunmuşlardır. TVHB 44. Genel Kurulu sonrasında gerçekleştirilen bu ziyarette karşılıklı olarak mesleki sorunlarımız, çözüm

önerileri ve ileriye dönük çalışma planları karşılıklı olarak değerlendirilmiştir.

Veteriner Hekimleri Derneği'nin 67.Genel Kurulu sonrasında da TVHB Merkez Konseyi tarafından; Genel Sekreter Ali Koç ile Yönetim Kurulu Üyeleri Talat Gözet, Prof.Dr.Arif Altıntaş ve Prof.Dr.Ender Yarsan'ın katılımıyla nezaket ziyaretinde bulunularak karşılıklı görüş alış veriş sağlanmıştır.

RETAILNEWS PERAKENDE KÜLTÜRÜNE KATKI ÖDÜLÜ

Başta Türkiye ve Rusya olmak üzere 10 ülkede aylık yayımlanan RetailNews Market Dergisi tarafından 100. Sayı Gecesinde, toplumu gıda güvenliği ve hijyen konularında kesintisiz ve doğru bilgilendirme yaparak yön verdiği için, Veteriner Gıda Hijyenistleri Derneği eski Başkanı ve Gıda Güvenliği ve Hijyen Akademisi Başkanı ve bu alandaki pozitif faaliyetleri, paylaşımcı kişiliği ve sektörde pozitif yaklaşımların öncüsü. Dr. Can DEMİR'e "Perakende Kültürüne Katkı Ödülü" 27 Nisan 2011'de düzenlenen bir resepsiyonda takdim edilmiştir.

24. DÖNEM VETERİNER HEKİM MİLLETVEKİLLERİ

TBMM'de 24. Dönem'de toplam 63 Sağlıkçı Milletvekili görev yapacaktır. Sağlıkçı vekillerin 42'sini beşeri hekimler, 12'sini eczacılar, 5'ini veteriner hekimler, 4'ünü de diş hekimleri oluşturmaktadır. Veteriner hekim milletvekillerimizin seçildikleri iller, partileri ve isimleri aşağıdaki gibidir;

Dr.Mehmet Mehdi Eker; Diyarbakır - AKP
Mehmet Erdoğan; Adıyaman - AKP
Prof.Dr.Yunus Kılıç Kars - AKP
Ramazan Kerim Özkan; Burdur - CHP
Adem Tatlı, Giresun - AKP

T.C. ZİRAAT BANKASI

SERBEST MESLEK MENSUBU KOBİ KREDİ PAKETİ

Noter, Veteriner, Mimar/Mühendis, Muhasebeci/Serbet Muhasebeci, Mali Müşavir,Yeminli Mali Müşavirlere

Hesap Durum Belgesi Alınmaksızın İpotek ve/veya KGF Kefaleti karşılığı

- BCH Kredisi (1 yıl vadeli)
- Taksitli Kredi
 - *Nakdi Kredi, (Azami 60 ay vadeli)
 - *Ticari Taşıt Alım Kredisi,(Azami 60 ay vadeli)
 - *İşyeri Alım Kredisi (Azami 60 ay vadeli)
- Refinansman Kredisi(İşyeri ve taşıt kredileri için)

SİZLERE ÖZEL KREDİ PAKETİMİZLE HİZMETİNİZDEYİZ!!!!!!!

Bilgi için _____:

Ervankent Şubesi

Tel: 260 75 03/261 67 77
Faks: 260 20 33

SERBEST MESLEK MENSUBU KOBİ KREDİ PAKETİ

T.C. Ziraat Bankasının "Serbets Meslek Mensubu Kobi Kredi Paketi" Hakkında göndermiş olduğu duyuru metni şu şekildedir.

2011 YILI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

TKIB-TAGEM bünyesinde mevcut araştırma projeleri 2011 yılı Program Değerlendirme Toplantısı değişik salonlarda ve 1. Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık; 2. Su Ürünleri; 3. Hayvan Sağlığı; 4. Gıda ve Yem; 5. Kanatlı ve Küçükkevciller gibi farklı gruplarda gerçekleştirildi.

Katılımcılar 06 Mart Pazar günü otele giriş yaptılar. 07 Mart pazartesi saat 09.00 – 10.00 arası kayıtlar yapıldı ve 10.00 – 12.30 arası Genel oturum adı altında Açılış konuşmaları ve Sunuşları yapıldı. Öğleden sonra saat 14.00 den itibaren gruplar kendi salonlarında oturumlara başladılar. Toplam 5 gün süren toplantılarda TAGEM ve ülke önceliklerine göre yürürlüğe konan bilimsel araştırma projeleri ele alındı ve “Yeni Teklif Projeler” “Sonuçlanan Projeler” ve “Devam eden Projeler” şeklinde değerlendirildi. Türk Veteriner Hekimleri Birliği’ni Prof Dr Arif ALTINTAŞ temsil etti.

Proje Değerlendirme Toplantılarında tamamen bilimsel ve ülke gerçeklerine uygun oturumlar gerçekleştirildi ve bazı oturumlarda oldukça anlamlı ve tamamen katkı

sağlayıcı eleştiriler de yapıldı. İçlerinden bazıları reddedildi ya da değişiklikler yapılması kaydıyla kabul edildi. Ancak, sonuç ne olursa olsun, TAGEM tarafından geleneksel hale getirilen bu tür toplantıların araştırmacıları motive ettiğini ve hem araştırma alt yapısı hem de araştırmacı düzeyinde belirgin bir gelişmeye ortam hazırladığını söylemek mümkündür. Ayrıca, bu tür toplantıların, ülke bazında yapılan çalışma sonuçlarının paylaşıldığı ve teknik alt yapının karşılaştırılmasının yapıldığı, ülke sorunlarının dile getirildiği ve çözüm yollarının arandığı bir ortam oluşturması açısından da oldukça önem arz ettiği kabul görmektedir.

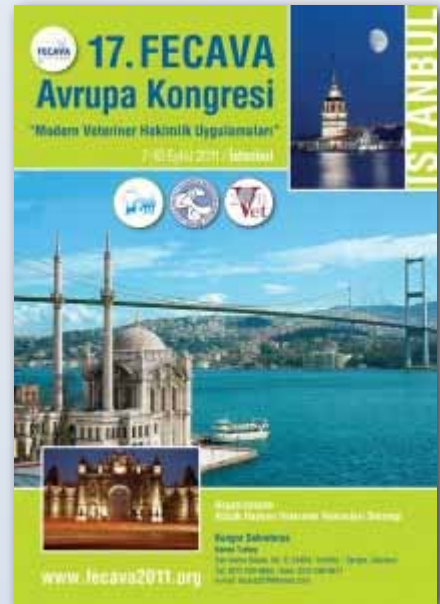
Toplantıların sonunda dilek ve temenniler bölümünde; araştırma grup sayısının artırılması, Moleküler genetik çalışmaların ayrılması ve Gıda’nın Yem’den ayrılması, Türkçe’nin daha fazla ve daha iyi kullanılması, uluslar arası birimlerin kurallara uygun şekilde gösterilmesi vb. konular dile getirildi. Bir sonraki toplantıda buluşmak üzere katılımcılar vedalaşarak otelden ayrıldı.

17. FECAVA AVRUPA VE 6. KHVHD KONGRESİ / 07–10 EYLÜL 2011

17. FECAVA Avrupa ve 6. KHVHD Kongresi 07–10 Eylül 2011 tarihlerinde İstanbul’da Lütfi Kırdar Kongre Merkezi’nde, Küçük Hayvan Veteriner Hekimleri Derneği tarafından uluslar arası katılımlı olarak düzenlenecektir. Ülkemizden ve Yurtdışından 2.000 veteriner hekimi bilimsel bir platformda bir araya getirecek olan kongre, küçük hayvan hekimliği alanında Türkiye’de ilk kez düzenlenecektir. Kendi alanlarında otorite olan, Türkiye’den ve dünyadan altmışa yakın konuşmacının olduğu kongre, 6 paralel salonda aynı anda simültane olarak gerçekleştirilecektir. Kongre, bilimsel veteriner hekimlik eğitiminin başlangıcının 250. yılına denk gelmesi sebebiyle ayrı bir öneme sahiptir.

Bilimsel program ve diğer ilgili detayları kongre web sayfasında bulabilirsiniz.

17. FECAVA Avrupa ve 6. KHVHD Kongresi web sayfası
<http://www.fecava2011.org/>

KONTROLLAB

GIDA KONTROL LABORATUVARI ✓
HİJYEN DENETİM ve ÖLÇÜM BÖLÜMÜ ✓

www.kontrollab.com.tr

m-kontrol ; *Kontrollab Mobil Denetim Sistemi*

Hijyen Denetim ve Ölçüm Bölümümüz, TÜRKAK'tan Akredite A Tipi Muayene Kuruluşudur.

Zamanında ve Doğru Analiz, Denetimde Öncü...

Kontrollab Gıda/Su, Çevre Analiz Laboratuvarı ve Hijyen Denetim Tic. Ltd. Şti.

Mehmet Akif Mah. Tavukçu Yolu Cad. No:140/1 34775 Ümraniye / İstanbul

Tel.: (0216) 499 0 450 (pbx) - Faks: (0216) 499 0 453

www.kontrollab.com.tr - info@kontrollab.com.tr

VETERİNER HEKİMLİĞE SEKTÖREL BAKIŞ (VESBA 2011)

17-20 MART 2011 – BURSA

Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi ve Bursa Veteriner Hekimler Odası iş birliği ile Sektör yöneticilerini, akademisyenleri ve genç meslek adaylarını bir arada buluşturmayı amaçlayan ve önemli bir öğrenci organizasyonu olan “Veteriner Hekimliğe Sektörel Bakış” (VESBA’11) programlarının ikincisi Bursa Atatürk Kongre Kültür Merkezi’nde (Merinos AKKM) gerçekleştirildi.

Türkiye Jokey Klübü (TJK) ve EUKANUBA ana sponsorluğunda gerçekleşen bu organizasyonu CP Standart Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., SÜTAŞ, FİMAKS A.Ş., Sezer Süt Sağım Teknolojileri, Çelik Çesa Grup, Pzifer, Sano-vel ve VET-HEK gibi sektörün önde gelen firmaları da destek verdiler.

Programa ülkemizin değişik Veteriner Fakültelerini temsilen veteriner hekim aday öğrenciler, bu alanda kariyer yapmak isteyenler ile sektör temsilcileri ve veteriner hekim meslektaşlar katıldılar. İki gün süren toplantıda Türk Veteriner Hekimleri Birliği’ni Merkez Konseyi üyeleri Prof. Dr. Arif ALTINTAŞ ile Prof. Dr. Ender YARSAN temsil ettiler.

Perşembe akşamı (17 Mart 2011) gerçekleştirilen açılış kokteylinde bir konuşma yapan Prof. Dr. Arif ALTINTAŞ ‘VESBA 2011’ programlarının özellikle Veteriner Hekim Adayı Öğrenciler ile Sektör temsilcilerini bir araya getirmesi ve mesleğin tanıtımına ve saygınlığına katkı sağlaması açısından önemli bir organizasyon olduğunu dile getirdi ve TVHB olarak bu tür etkinliklere misyonu gereği maddi ve manevi destek verdiklerini ve vermeye devam edeceklerini ifade etti.

Bu yılki akademik programda 5 panelin yanı sıra 1 workshop, bireysel gelişim eğitimi ve eş zamanlı bölgedeki 7 firmaya teknik geziler yer aldı.

VESBA’11 Programı’nın ilk gününde iki oturum düzenlendi. İlki İsmet ÇOLAKEL’in oturum Başkanı olduğu ve ‘Küçük Hayvan Hekimliği ve Mama Sektörü’ adlı oturum olup, oturuma Eukanuba Teknik Kanal Satış Müdürü Ahmet ESEN, VTM-Ankara Veteriner Tıp Merkezi’nden Op.Dr. Ateş BARUT, Osmangazi Belediye Başkan Yardımcısı Veteriner Hekim Kemal BAYRAKTAR, Bursa Veteriner Hekimler Odası Başkanı Sinan SAĞLAM konuşmacı olarak katıldılar. Panel sonrasında Panelistler Öğrencilerden gelen soruları

cevaplandirdilar. TVHB Merkez Konseyi Üyesi Prof. Dr.Ender YARSAN da özellikle veteriner ilaçları konusundaki mevcut durum ve sorunlara ilişkin değerlendirmelerde bulunarak öğrencileri bilgilendirdi.

Oturum başkanlığını Prof. Dr. Kamil SEYREK İNTAŞ'ın yaptığı 'VESBA Vizyon- Sektör; Atçılık' konulu ikinci oturuma ise, Eski Spor Bakanı Şükrü ERDEM, TİGEM Atçılık Daire Başkanı Dr. Ferudun ERZURUM, Türkiye Binicilik Federasyonu Eğitim Komisyonu Başkanı Dr. Ali Fuat ÜNVER, TJK Karacabey Pansiyon Harası Müdürü Fikret YILDIRIM ve Osmangazi Hipodromu At Hastanesi Başhekimisi Deniz ÖZKARA konuşmacı olarak katıldılar.

Veteriner Hekimler ile Sektör işbirliğini öne çıkaran organizasyonun ikinci gününde Oturum Başkanlığını Can DEMİR'in yaptığı 'Et Üretimi ve Gıda Güvenliği'; Doç. Dr. Erol ŞENGÖR'ün yaptığı 'Kanatlı sektörü', Prof. Dr. Sezgin ŞENTÜRK'ün yaptığı 'Çiftlik Yönetimi ve Sürü Sağlığı' konulu oturumların yanı sıra 'Kur-İşlet-Kazan' ve Kişisel Gelişim Eğitimi ile ilgili 'İş Yerlerinde Duygusal Saldırılar' (Mobbing) konulu Paneller de düzenlendi ve Teknik geziler yapıldı.

Katılımcıların keyif aldığı bir toplantı niteliğinde geçen "VESBA'11" faaliyetlerinin gelecek yıllarda artarak devam etmesi dileklerimizle organizasyonda emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi

PANKARTLI DÜNYA VETERİNER HEKİMLER GÜNÜ KUTLAMALARI

Dünya Veteriner Hekimleri Günü kutlamaları kapsamında bazı Veteriner Hekim Bölge Odaları Spor Toto Süper Lig maçlarında "Dünya Veteriner Hekimliği Günü Kutluyoruz" şeklinde bir Pankartla maça çıkılması konusunda girişimde bulunmuş ve bu kapsamda olacak şekilde; Sivasspor ile Gençlerbirliği ve Samsunspor ile Güngören Belediyespor müsabakalarında maç öncesi açılan pankartlarla Dünya Veteriner Hekimler Günü kutlanmıştır. Bu konuda özverili bir çalışma sergileyen İstanbul ve Samsun-Sinop Bölgeleri Veteriner Hekimleri Odalarını kutluyoruz.

VETERİNER HEKİMLER RESİM SERGİSİ

Dünyada Veteriner Hekimliği Öğretiminin 250. Yılı dolayısıyla (VET 2011) Türkiye etkinlikleri kapsamında, TBMM Başkanı Sayın Mehmet Ali Şahin'in himayelerinde düzenlenen "Veteriner Hekimleri Resim Sergisi" 29 Mart 2011 Salı günü saat 11.00'da TBMM Şeref Holü'nde Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Dr. M. Mehdi Eker tarafından açıldı.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığına hazırlanan ve 22 veteriner hekimin eserleri ile katıldığı serginin açılışında konuşan Tarım Bakanı Dr. M. Mehdi Eker, veteriner hekimliği öğretimin 250. yılınının kutlandığına değinerek "Veteriner hekimliğinin sadece hayvan sağlığı ile ilgilenen bir meslek grubu olmadığını" ifade etti. Dr. M. Mehdi Eker, "Veteriner hekimliğin insanlığın kültür mirasının oluşmasında çok önemli katkıları olan bir meslektir" diye konuştu.

Veteriner hekimliğin iktisadi bir faaliyet, insan sağlığıyla doğrudan ve dolaylı ilişkili bir meslek olduğunu belirten Dr. M. Mehdi Eker, "Veteriner hekimlik mesleği, dünyada 250 yıldır eğitimi yapılan, çok başarılı şekilde icra edilen, insanlığın gelişimine, medeniyetin oluşmasına büyük katkısı olan bir meslek grubudur. Bu meslek grubunda da, diğer mesleklerde olduğu gibi sanatçılar, şairler, ressamlar, edebiyatçılar, müzisyenler bulunmaktadır" dedi.

Konuşmaların ardından Dr. M. Mehdi Eker, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Rıfki Hazıroğlu, veteriner hekim milletvekilleri Mehmet Erdoğan, Ramazan Kerim Özkan, Prof. Dr. Abdülkadir Akcan ile birlikte kurdele keserek, serginin açılışını yaptı.

ARTIK KEDİLER CERRAHİ OPERASYONA GEREK KALMADAN KISIRLAŞTIRILABİLECEK...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KEDİLERİN KISIRLAŞTIRILMASINDA TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA İLK KEZ UYGULANAN BİR YÖNTEM GELİŞTİRDİ

Ülkemizde çok sayıda sokak kedisi, özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyükşehirlerde kontrolsüz bir şekilde üremektedir. Şehirleşmenin getirdiği sorunlar içerisinde trafik kazalarına, bazı bulaşıcı hastalıkların yayılmasına neden olan kediler, büyük zarar da görmekte açlık ve şiddet ile karşı karşıya gelmektedir. İstanbul Üniversitesi bu kontrolsüz üremeyi düzenleyen, acısız ve yan etkileri olmayan yeni bir yöntem geliştirdi.

İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dölerme ve Suni Tohumlama Ana Bilim Dalı'nda geliştiren bu yöntem, Türkiye'de ve dünyada ilk kez kullanılıyor. Sözü edilen yöntem ile erkek kediler cerrahi bir operasyon yapılmadan, testis içerisine kimyasal madde verilerek kısırlaştırılabilir.

İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dölerme ve Suni Tohumlama Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Alper Baran koordinatörlüğünde 3 yıldır sürdürülen çalışmalar büyük bir başarıyla sonuçlandı. Çalışma ekibinde Doç. Dr. Ö. Banu Özdaş, Araş. Gör. A. İzem Sandal, Doktora Öğrencisi Menekşe Tonguç ve Patoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ahmet Gülçubuk yer almaktadır.

Sayın Prof. Dr. Yusuf Ziya ÖZCAN Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı

Sayın Başkanım,

Basında yer alan bir habere göre Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi bünyesinde Veteriner Fakültesi kurulması teklif edildiği ve Yüksek Öğretim Kurulunun buna izin vermediğini öğrenmiş bulunmaktayız.

Türkiye'nin veteriner hekimlik eğitim sistemi, hayvancılık politikaları, Avrupa Birliği süreci, resmi veriler ve çeşitli raporlar birlikte değerlendirildiğinde, Ülkemizin mevcutlar dışında yeni bir Veteriner Fakültesine ihtiyaç duymadığı açıkça görülmektedir. Avrupa Birliğine uyum ve üyelik sürecinde olan ülkeler arasında en fazla Veteriner Fakültesi Türkiye'de bulunmaktadır. Avrupa Veteriner Eğitim Kurumları Birliği (EAEVE) kısıtlarına göre diploması tanınır bir veteriner hekim yetiştirmek için çok sayıda temel laboratuvara, tam teşekküllü 24 saat hizmet veren hayvan hastanesine,

kullanıma açık modern bir çiftliğe, kesimhaneye, gezici klinik ve acil klinik uygulamalarına ihtiyaç bulunmaktadır. Mevcut veteriner fakültelerimizin birçoğunun altyapı ve akademik kadrolar yönünden halen bu ölçütleri sağlayamadığı ortadayken yeni bir Veteriner Fakültesi kurulması Kamu yararı sağlamayacaktır.

Sayın Başkanım,

Şahsınızda Yüksek Öğretim Kurulu Üyelerine bu kararınız için tüm Meslektaşlarımız adına teşekkür eder, diğer üniversitelerden gelen veya gelecek olan Veteriner Fakültesi kurulması yönündeki tekliflerde de aynı duyarlılığın gösterilmesini beklediğimizi saygılarımla arz ederim.

Dr. Mehmet ALKAN

*Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Merkez Konseyi Başkanı*

YÖNETMELİK ÇALIŞMALARI

Türk Veteriner Hekimleri Birliği'nin "HAYVANSAL GIDALAR İÇİN ÖZEL HİJYEN KURALLARI YÖNETMELİĞİ" ve "HAYVANSAL GIDALARIN RESMİ KONTROLLERİNE İLİŞKİN ÖZEL KURALLARI BELİRLEYEN YÖNETMELİK" ile ilgili görüşlerini oluşturmak üzere Prof. Dr. İrfan EROL başkanlığındaki Çalışma Grubu 22 Mart 2011 tarihinde Merkez Konseyi Toplantı Salonunda bir araya geldi.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği'nin "MUAYENEHANE VE POLİKLİNİK YÖNETMELİĞİ" konusundaki görüşlerini oluşturmak üzere Dr. Mehmet ALKAN başkanlığında 16 Şubat 2011 tarihinde Merkez Konseyi Toplantı Salonunda bir araya gelerek Yönetmelik üzerinde değerlendirmeler yapmışlardır. Çalışma grubunda Veteriner Hekim Oda Başkanları, temsilcileri, İhtisas dernekleri temsilcileri ile Bakanlık ilgili elemanları yer almışlardır.

Çalışma Grubu

Prof. Dr. İrfan EROL
A.Ü Veteriner Fakültesi

Ali KOÇ
Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi

Prof. Dr. Gürhan ÇİFTÇİOĞLU
İ.Ü. Veteriner Fakültesi

Prof. Dr. Haluk ÇELİK
A.Ü Veteriner Fakültesi

Hamit DEMİRTAŞ
K.K.G.M

Dr. Can DEMİR
Gıda Güvenliği ve Hijyen Akademisi

Yekta ÜNSAL
İzmir Veteriner Hekimleri Odası

Tolga ŞAHİN
Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi

İSTANBUL VETERİNER HEKİMLERİ ODASI BAŞKANI ve YÖNETİM KURULU ÜYELERİ KONSEYİ ZİYARET ETTİ

07.06.2011 tarihinde İstanbul Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası Başkanı Prof. Dr. Murat ARSLAN ve Yönetim Kurulu Üyeleri Konseyimizi ziyaret etti. Mesleğimizle ilgili sorunlar ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgi alışverişinde bulunuldu.

VET 2011 PULU

Dünya'da Veteriner Hekimliği Öğretiminin 250. Yılı etkinlikleri kapsamında ülkemizde ve Dünya'da "2011 Dünya Veteriner Hekimliği Yılı Pulu" bastırılmıştır.

DÜNYA VETERİNER HEKİMLİĞİ YILI FOTOĞRAF YARIŞMASI

"GÜNLÜK YAŞAMIMIZDA VETERİNER HEKİMLER"

Dünya Veteriner Hekimliği Yılı "Günlük yaşamda Veteriner Hekimler" temalı fotoğraf yarışmasının sonuçları resmi sitesinde (<http://www.vetsinyourdailylife.org/>) açıklanmıştır.

Overall winner and winner from Asia/Pacific,
Somenath Mukhopadhyay

Family Friend

Winner from Middle East,
Genoveva Kriechbaum
Camel Pedicure

Winner from Europe,
István Konyhás
Bird-veterinary of Hortobágy I.

Winner from Africa,
Molly Feltner
Hands-On Care

Winner from Americas,
Ariel Alejandro Corvalán Herrera
Trichechus manatus

35 yıldır sütaşkıyla...

İlk günden bugüne heyecanımızdan hiçbir şey kaybetmedik. Çünkü işimize, süte aştık. Tam 35 yıldır sütü sevenler için sütaşkıyla çalışıyoruz.

444 4 SÜT
4 4 4 4 7 8 8

www.sutas.com.tr

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Karar Sayısı: KHK/639

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Görevler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Görevler

MADDE 2- (1) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görevi; bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması, gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulanmasını izlemek ve denetlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Teşkilatı

Teşkilat

MADDE 3- (1) Bakanlık, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur. (2) Bakanlık merkez teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bakan

MADDE 4- (1) Bakanlığın en üst amiri olan Bakan, Bakanlık İcraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakana karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

- Bakanlığı, Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.
- Bakanlığın görev alanına giren hususlarda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ölçütleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanuni ve idari düzenleme çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.
- Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.
- Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları

MADDE 5- (1) Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir,

bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur. (2) Müsteşara yardımcı olmak üzere üç Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Hizmet birimleri

MADDE 6- (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü.
- Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü.
- Hayvancılık Genel Müdürlüğü.
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü.
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü.
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü.
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı.
- Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Hukuk Müşavirliği.
- Personel Genel Müdürlüğü.
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.
- Özel Kalem Müdürlüğü.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

MADDE 7- (1) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikalar oluşturmak ve denetlemek.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu işyerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek.
- Yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek.
- Yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak.
- Hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek.
- Canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yemin dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek.
- Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak.
- Hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak.
- Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek.

- i) Hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazadanınasma ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- j) Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- k) Hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek.
- l) Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek.
- m) Bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- n) Bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak.
- o) Bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak.
- ö) Hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek.
- p) Bu maddede belirtilen görevler ile ilgili yayım faaliyetlerinin koordinasyonunda yardımcı olmak.
- r) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

MADDE 8- (1) Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak.
- b) Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek
- c) Bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek.
- ç) İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak.
- d) Çayır, mera, yaylaklar ve kırsal alanların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak.
- e) Bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak.
- f) Tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek.
- g) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hayvancılık Genel Müdürlüğü

MADDE 9- (1) Hayvancılık Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek.
- b) Hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek.
- c) Yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak.
- ç) Hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek
- d) Hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.
- e) Hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.
- f) Hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulamak.
- g) Damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek.
- ğ) Hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak.
- h) Hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.
- ı) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

MADDE 10- (1) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek.
- b) Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak.
- c) Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak.
- ç) ithal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek.
- d) Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak.
- e) Balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak.
- f) Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihlal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanılma esaslarını belirlemek.
- g) Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.
- ğ) Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak.
- h) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

MADDE 11- (1) Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek.
- b) Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak.
- c) Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatîf, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatîf, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların iştiraklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak.
- ç) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak.
- d) Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması yapmak ve yaptırmak.
- e) Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejileri tespit etmek, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.
- f) Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek.
- g) Çiftlik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek.
- ğ) Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak.
- h) Entegre idare ve kontrol sistemi dahil olmak üzere, görev alanına giren konularda bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve güncel tutmak.
- ı) Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, uygun sulama tesislerini yaptırmak, toprak kaynaklarını korumak ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek.
- i) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme, diğer tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak.

- j) El sanatlarını geliştirmek.
- k) Görev alanına giren konularda ihtiyaç duyulacak her türlü eğitim faaliyetini düzenlemek.
- l) Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.
- m) Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarda yürütölen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak.
- n) 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak.
- o) 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürötmek.
- ö) Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, tekiifte bulunmak ve 5488 sayılı Tarım Kanunu uyarınca kurulan Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürötmek.
- p) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

MADDE 12- (1) Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak
- b) Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek.
- c) Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak.
- ç) Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak.
- d) Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak.
- e) Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek
- f) Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak.
- g) Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek.
- ğ) Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak.
- h) Ulusal ve uluslararası alanda araştırma-geliştirme faaliyetleri yürötmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek.
- ı) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

MADDE 13- (1) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın Avrupa Birliği ile ilişkilerini yürötmek ve Avrupa Birliğine uyum çalışmalarında koordinasyonu sağlamak.
- b) Bakanlığın yabancı ölkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürötmek ve bu konuda koordinasyonu sağlamak.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

...

Kararnamenin tamamı www.tvhb.org.tr adresinden görölebilir.

6.ULUSAL (ULUSLARARASI KATILIMLI) REPRODUKSİYON VE SUNİ TOHURLAMA BİLİM KONGRESİ

Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Derneğinin birlikte organize ettiği "6.Ulusal (Uluslararası Katılımlı) Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Kongresi" 18-22 Mayıs 2011 tarihleri arasında Belek / ANTALYA'da gerçekleştirildi. Kongrenin açılış konuşmaları Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü adına Müdür Talat GÖZET, Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Derneği adına Prof. Dr. Necmettin TEKİN tarafından yapıldı. Kongrede 41 adet sözel sunum, 40 adet poster sunumunun yanı sıra 3 adet workshop gerçekleştirildi. Yapılan bilimsel programın yanında Finlandiya Helsinki Üniversitesinden Prof Dr. Terttu Katila tarafından atlarda suni tohumlama, Almanya Hannover Üniversitesinden Prof Dr. Anne-Roze Guenzel-Apel tarafından köpeklerde suni

tohumlama, Almanya Hannover Üniversitesinden Prof Dr. Heiner Bolwein tarafından dondurulmuş boğa spermasının değerlendirilmesinde Flow cytometri yönteminin kullanılması ve Japonya Ulusal Hayvan Yetiştiriciliği Merkezinden Kei Imai tarafından sığırlarda embriyo transferi teknolojisi

konularında güncel bilimsel gelişmeler hakkında bildiri sunuldu. 4 gün süren kongre boyunca bilimsel programın yanı sıra kongreye katılan konukların ve ailelerinin bir arada olması ile birlikte bilgi şöleni ve katılanların anılarında ayrıcalıklı bir yer tutacak birliktelik yaşandı. Kongrenin kapanış konuşması

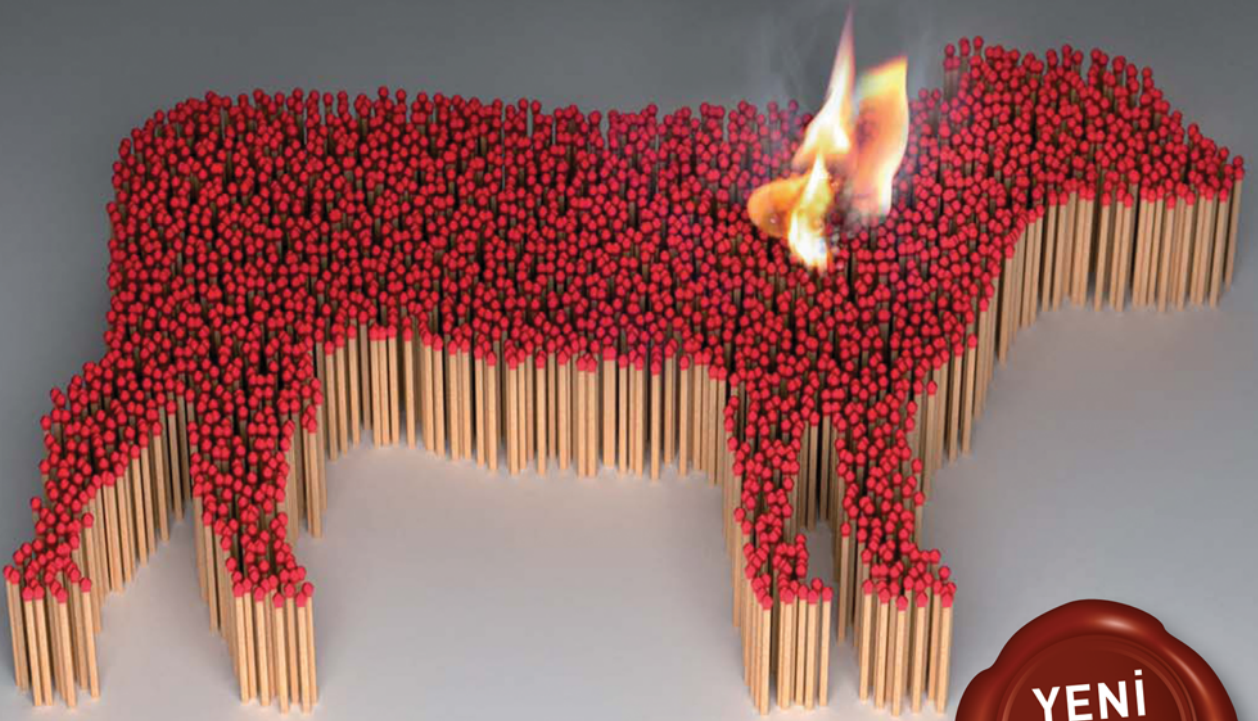
ve değerlendirilmesi kongre onur kurulu üyesi Prof. Dr. Kamuran İLERİ tarafından yapıldı. Saygı değer hocamızın yaptığı konuşmada son dönemlerde gerek bilimsel olarak gerekse organizasyon olarak son derece seçkin bir kongre olduğu dile getirildi.

6.Ulusal (Uluslararası Katılımlı) Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Kongresi 185 Bilim İnsanın ve Veteriner Hekimlerin Katılımları ile 18-22 Mayıs 2011 tarihleri arasında Belek/ANTALYA'da yapıldı

PNÖMONİ. çok geç olmadan, durdurun.

ÇİFTE ETKİ,
HIZLI TEDAVİ,
TEK-DOZ UYGULAMA.

Pnömoni hızlı ilerler, Resflor da öyle

Pnömoni vakalarında yapılan ilk tedavi, başarı şansınızın en yüksek olduğu tedavidir. Doğru olanı yapın, Resflor ile tedavi edin.

Resflor'un tek-doz uygulama ile çifte etki sağlayan formülasyonu; geniş etki spektrumlu antibiyotik (florfenikol) ile anti-enflamatuvar (fluniksin) içerir. Yapılan tedavi sonucu bakteriyel enfeksiyon kontrol altına alınır, ateş düşer ve akciğerlerde geri dönüşümsüz hasar oluşumu (konsolidasyon) engellenmiş olur.

Pnömoni tedavisinde, çifte etki sağlayan Resflor ile elinizden gelen en iyisini yapın.

Intervet Veteriner İlaçları
Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Şişli Ayazağa Yolu No: 3
Çelik İş Merkezi B-Blok Kat:1
34396 Ayazağa / İstanbul
Tel : (0212) 332 11 11
Fax : (0212) 332 11 17
www.intervet.com.tr
0 800 2199010 Ücretsiz Ürün Destek Hattı

59th International Congress and
Annual Meeting of the Society for
Medicinal Plant and
Natural Product Research

4 - 9 September 2011
Antalya / TURKEY

www.ga2011.org

Herbal Products
In Animal Health
And Nutrition

9 - 10 September 2011
Antalya / TURKEY

www.herban2011.org

42nd International
Symposium On
Essential Oils

11 - 14 September 2011
Antalya / TURKEY

www.iseo2011.org

3 International congresses in 10 days in
the same venue, Maritim Pine Beach Resort Hotel.

www.ftsturizm.com

K. Hüsnü Can BAŞER
Chairman of the Congresses

2011, Dünya Veteriner Hekimliği yılı kutlu olsun...

Dünyada ilk Veteriner okulunun 1761 yılında Fransa'nın Lyon şehrinde kurulması ve dünyada Veteriner Hekimlik eğitiminin başlaması ile hayvan biyolojisi ve patolojisi üzerinde yapılan çalışmalar, insan hekimliğinin gelişmesine büyük katkılarda bulundu. 250 yıldır Veteriner Hekimler; hayvan sağlığının korunması ve refahının geliştirilmesinin yanında, global açlığın azaltılması, zoonoz hastalıkların önlenmesi, gıda kalitesi ve güvenliğinin sağlanması, biyomedikal araştırmalar ile çevre ve biyo çeşitliliğin korunması alanlarında yaptıkları çalışmalarla halk sağlığına da büyük katkılar yapmaktadır.

Bayer Hayvan Sağlığı Bölümü olarak "Hayvan sağlığını koruyarak insan sağlığına fayda üret" felsefesini yürekten destekliyoruz. Siz Veteriner Hekimlerin çözüm ortağı olarak sorumluluğumuzun ve rolümüzün farkındayız. Bugün olduğu gibi gelecekte de sizlerin yanında olacağız.

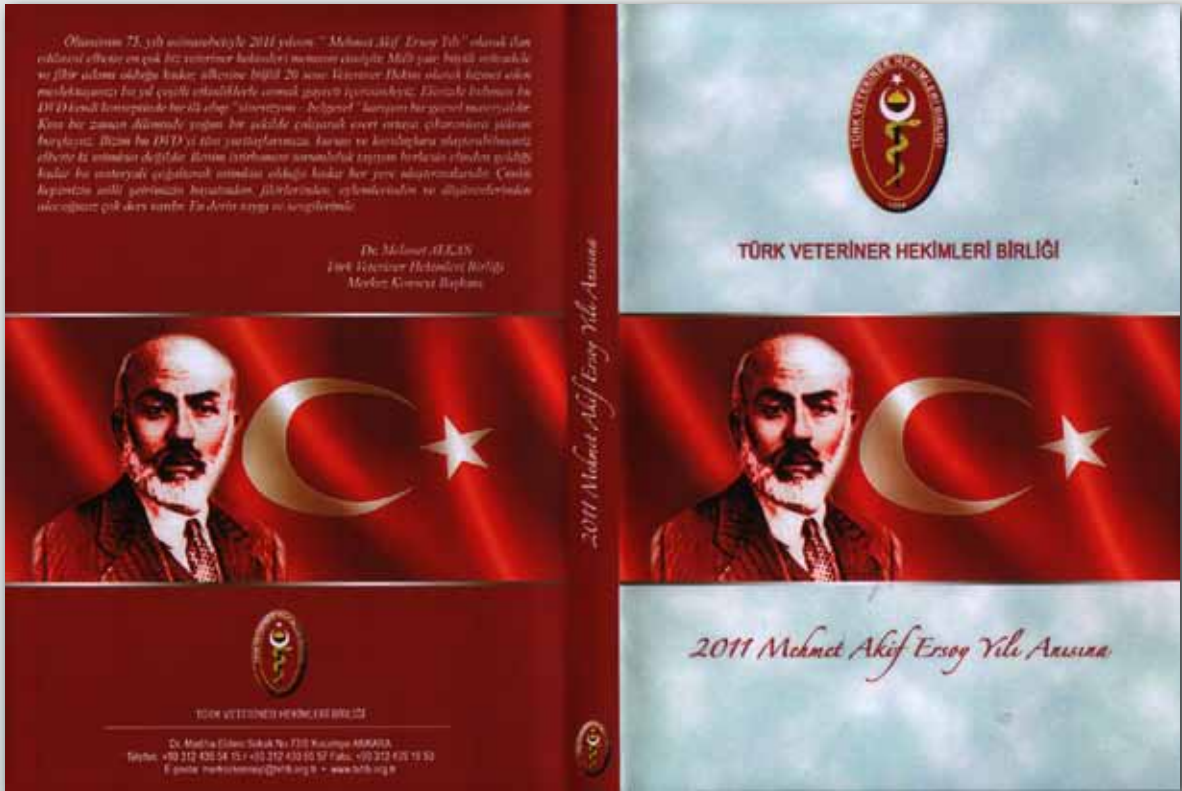
Daha sağlıklı bir yaşam için bilim

Bayer

2011 MEHMET ÂKİF ERSOY YILI ANISINA

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından “2011 Mehmet Âkif ERSOY Yılı” anısına tanıtım filmi hazırlanmıştır. DVD formatında hazırlanan, tüm meslektaşlarımıza ve kamuoyuna sunulan film uzun ve titiz bir çalışmanın ürünü olmuştur. Mehmet Âkif ERSOY’un hayatı ve veteriner hekimliği yönü belgesel niteliğindeki bu eserde verilmiştir.

MİLLİ ŞAİR MEHMET ÂKİF ERSOY’U ANMA TOPLANTISI

19 Mart 2011 – Ankara

2011 Mehmet Âkif ERSOY Yılı münasebetiyle düzenlemiş olduğumuz Milli Şair-Mehmet Âkif ERSOY’u anma toplantısı 19 Mart 2011 tarihinde Diyanet Vakfı Toplantı Salonunda gerçekleştirildi. Toplantıya; Cumhuriyetin kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal ATATÜRK, O’nun silah arkadaşları ve burada rahmetle andığımız merhum Mehmet Âkif ERSOY ile Birinci Cihan Harbi ve Kurtuluş Savaşında şehit olan Veteriner Hekimlerin anısına saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başlandı. Daha sonra Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından “2011 Mehmet Âkif Ersoy Yılı Anısına” hazırlanan sinevizyon gösterisi yapıldı.

faaliyetler

konsey faaliyetleri

Toplantının açılış konuşmaları sırasıyla Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi Üyesi Prof. Dr. Ender YARSAN, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Rıfki HAZIROĞLU, MHP Afyon Milletvekili Prof. Dr. Abdulkadir AKCAN ve CHP Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN tarafından yapıldı.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği adına açılış konuşmasını yapan Prof.Dr.Ender Yarsan konuşmasında; ülkemizde ve Dünya'da veteriner hekimliği eğitimi, Veteriner Hekimliği Yılı, Mehmet Âkif Ersoy'un veteriner hekimliği yönü ile TVHB'nin bu konuda yapmış olduğu çalışmalara ilişkin bilgi sundu. Açılış konuşmalarından sonra Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi 2. Başkanı Dr. Nahit YAZICIOĞLU yönetiminde panel bölümüne geçildi.

Panelde sırasıyla Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi ve Ankara Üniversitesi Eski Dekanı Prof Dr. Ferruh DİNÇER "Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurullah ÇETİN "İstiklal Marşını Yeniden Anlamak",

faaliyetler

konsey faaliyetleri

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Eski Müsteşar Yardımcısı Dr. Lütfü ŞAHSUVAROĞLU “ Milli Mücadelede Bir Sembol İsim” ve Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi, Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı Yrd. Doç. Dr. Yakup DELİÖMEROĞLU “Mehmet Âkif’in Edebi ve Mesleki Kişiliği” konulu konuşmalarıyla dinleyicilere hitap ettiler.

Toplantının panel bölümünden sonra Şef Veteriner Hekim Dr. Cumhuri Koca yönetiminde Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korusu, Mehmet Âkif Şiirlerinden Bestelenen Eserleri seslendirdiler. Katılımcıların büyük beğenisini çeken bu eserlerin icra edilmesiyle birlikte “Milli Şair-Mehmet Âkif ERSOY’u Anma Toplantısı” tamamlandı.

Lezzetli Piliç

MUDURNU

www.mudurnupilic.com

faaliyetler

konsey faaliyetleri

DÜNYA VETERİNER HEKİMLERİ YILI KUTLAMALARI

23 Nisan 2011
TJK Ankara Hipodromu

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından organize edilen Dünya Veteriner Hekimler Yılı Kutlamaları 23 Nisan 2011 tarihinde TJK Ankara Hipodromu Şeref Salonunda yapılan etkinliklerle gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler kapsamında Veteriner Hekim Ressamlar Sergisi, Türk Veteriner Hekimleri Birliği 2011 yılı Onur, Basın Ve Hizmet Ödülleri töreni ve Dünya Veteriner Hekimleri Günü Koşusu yapılmıştır. Program kapsamında 22 veteriner hekim ressam tarafından yapılan tablolar sergilenmiş ve katılımcılar tarafından beğeniyle takip izlenmiştir. Programın ikinci kısmında 2011 yılı Basın, Hizmet ve Onur Ödülleri töreni yapıldı. Törenin başlangıcında TVHB Merkez Konseyi II. Başkanı Dr.Nahit Yazıcıoğlu tarafından bir açılış konuşması yapıldı. Daha sonra Ödül Törenine geçildi. TVHB 2011 yılı Onur Ödülü Prof.Dr.Ferruh Dinçer'e verildi. Veteriner Hekimlik eğitimine ve Veteriner Hekimlik mesleğine ulusal ve uluslar arası düzeyde yapmış olduğu üstün hizmetlerden dolayı Prof.Dr.Ferruh Dinçer'in Onur Ödülüne layık görüldüğü ifade edildi. Prof.Dr.Ferruh Dinçer yaptığı konuşmada bu Ödülün kendisi için anlamını ve Ödül almak kadar Ödül vermenin de son derece önemli olduğunu ifade ederek TVHB Merkez Konseyine teşekkür etti.

TVHB tarafından bu yıl ilk kez ihdas edilen Basın Ödülüne ise Halk Sağlığı, Çevre Sağlığı ve Gıda Güvenliği konularında görsel basın yoluyla uzun yıllardan beri Türk Kamuoyunu aydınlatarak üstün hizmetler sunan Uğur DÜNDAR layık görülmüştür. Basın Ödülü Sn.Uğur Dündar adına törene katılan Star TV Ankara Haber Müdürü Esat Pala'ya takdim edilmiştir.

faaliyetler

konsey faaliyetleri

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Hizmet Ödülleri ise 5 dönem ve daha fazla Veteriner Hekimleri Odası Başkanlığı yapmış ve dönemlerinde Veteriner Hekimlik Mesleğine başarılı ve üstün hizmetlerden bulunmuş meslektaşlarımıza verilmiştir. 2011 yılı hizmet ödülünü almaya hak kazanmış meslektaşlarımız alfabetik sırayla aşağıda yer almaktadır.

1. Ali KARAÇAY (Hatay)
2. Burhan BAĞCI (Çanakkale)
3. Cengiz ÇOBANKAYA (Kütahya)
4. Dr. Kemal ÇETİNKAYA (İzmir)
5. Mehmet Ali UZAKGİDER (Denizli)
6. Muammer SAYGILI (Antalya)
7. Muharrem UÇMAKLIOĞLU (Aydın)
8. Mustafa YILDIZ (Sakarya)
9. Orhan ALTINTAŞ (Kocaeli)
10. Doç. Dr. Orhan ÖZBEY (Elazığ)
11. Özcan AYDIN (Kayseri)
12. Özcan KARATAŞ (Sivas)
13. Ramazan GÜRBÜZ (Konya)
14. Sebahattin YAZICI (Trabzon)
15. Prof. Dr. Tahsin YEŞİLDERE (İstanbul)
16. Prof. Dr. Yakup Can SANCAK (Van)
17. Zeynel ALKANDAĞ (Adana)

faaliyetler

konsey faaliyetleri

2011 Dünya Veteriner Hekimleri Yılı kutlamaları kapsamında "Dünya Veteriner Hekimler Günü Koşusu" da gerçekleştirilmiştir. Yarışı Vedat Söylemez'in SURLARIN SULTANI (a.a. Mountain Cat – Kemeçem) isimli safkanı kazanmıştır. Koşuyu kazanan atın sahibi Vedat Söylemez'e kupayı TVHB Merkez Konseyi II. Başkanı Nahit Yazıcıoğlu vermiştir Törende TVHB Merkez Konseyi Genel Sekreteri Ali Koç antrenör Yasin Polat'a, TVHB Merkez Konseyi Muhasip Üyesi Talat Gözet de jokey Yücel Bilik'e plaket vermişlerdir.

TVHB BİLİM KURULU TOPLANTISI

Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi tarafından yeni dönemde daha aktif çalışacak şekilde belirlenen Bilim Kurulu ilk Toplantısını 22 Ocak 2011 tarihinde gerçekleştirmiştir. Türk Veteriner Hekimleri Birliği Hizmet Binasında yapılan toplantıya Bilim Kurulu'nda bulunan sekiz üye katılmışlardır.

Toplantıda öncelikle TVHB Merkez Konseyi Başkanı Dr.Mehmet Alkan katılımcılara Bilim Kurulu'nun oluşturulma gerekçelerini ve bu Kurula seçilen üyelerin niteliklerini anlatarak Toplantıyı başlatmıştır. Toplantıda Gündemin ilk maddesi olarak Bilim Kurulu Yönergesi üzerinde değerlendirmeler yapılmış ve Taslak Yö-

nerge üzerinde üyelerin yaptığı katkılarla Yönerge'ye son şekli (**Türk Veteriner Hekimleri Birliği Bilim Kurulu Yönergesi**) verilmiştir. Gündemin ikinci maddesi olarak Başkan, Başkan Vekili ve Raportör seçimi gerçekleştirilmiştir. Buna göre Başkan olarak Prof Dr. İrfan Erol; Başkan Vekili olarak Prof.Dr.Aykut Özkul ve Raportör olarak Prof.Dr.Ender Yarsan oy birliği ile bu görevlere getirilmişlerdir. Yine Toplantı kapsamında, ileriye dönük olarak Bilim Kurulu'nun yapması gereken faaliyetlere ve çalışmalara ilişkin karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuş; birlikte yapılan Öğle Yemeği ile Toplantı tamamlanmıştır.

TVHB BİLİM KURULU

1. Prof. Dr. İrfan EROL (Başkan)	8. Doç. Dr. R. Tamay BAŞAĞAÇ GÜL
2. Prof. Dr. Aykut ÖZKUL (Başkan Vekili)	9. Prof. Dr. Zafer KARAER
3. Prof. Dr. Ender YARSAN (Raportör)	10. Vet. Hek. İsmail ÖZDEMİR
4. Prof. Dr. Mehmet AKAN	11. Prof. Dr. Mehmet ŞAHAL
5. Prof. Dr. Hasan BATMAZ	12. Prof. Dr. Hakan YARDIMCI
6. Dr. Can DEMİR	13. Dr. Nahit YAZICIOĞLU
7. Prof. Dr. Tamer DODURKA	

ARTIK BESLENME İŞİNİ CİDDİYE ALMANIN ZAMANI GELDİ.....

ANC Hayvan Beslenmesi ürünleri

RUMI-MILK : Yüksek kaliteli buzağı maması.

BALANS M: Süt inekleri için özel olarak geliştirilmiş Yüksek Performans Katkısı. Laktasyondaki süt ineklerinin ihtiyaç duyduğu mineral, iz element ve vitaminleri optimum biçimde içerir. Mikropelet formundan dolayı tozsuzdur, daha stabildir, kullanım ve depolamada kayıp yaşanmaz.

BALANS DRY: Kuru dönemdeki süt inekleri için özel olarak geliştirilmiş Yüksek Performans Katkısı. Kuru dönemdeki süt ineklerinin ihtiyaç duyduğu mineral, iz element ve vitaminleri optimum biçimde içerir. Mikropelet formundan dolayı tozsuzdur, daha stabildir, kullanım ve depolamada kayıp yaşanmaz.

BALANS B: Besi sığırları, dana ve düveler için özel olarak geliştirilmiş Yüksek Performans Katkısı. Besi sığırları, dana ve düvelerin ihtiyaç duyduğu mineral, iz element ve vitaminleri optimum biçimde içerir. Granül formundan dolayı tozsuzdur, daha stabildir, kullanım ve depolamada kayıp yaşanmaz.

HEPATOFORCE: Karaciğer Koruyucu. Yüksek verimli süt inekleri ve besi sığırlarında verimlilik için en önemli organlardan birisi olan karaciğerin temizlenmesi / korunması için gerekli 5 adet karaciğer onarıcı / temizleyici madde, vitamin, iz elementler ve iştah artırıcı ekstratlar içerir.

ANTIDIUM: Buzağı ishallerinin önlenmesi ve ishal tedavisinde destekleyici özel beslenme katkısı

SERVITOL: Oral jel. Yeni doğan buzağı, tay, kuzu ve oğlakların acil enerji, iz element ve vitamin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde formüle edilmiş özel beslenme katkısı

VETONAL PP: Süt inekleri için özel olarak geliştirilmiş beslenme katkısı. Asetonemi riskini azaltır, ketozis'e karşı korunma sağlar

PRISMA FORCE: Yüksek verimli süt inekleri ve besi sığırları için özel olarak geliştirilmiş; korunmuş bitkisel yağ ve karaciğer koruyucu maddeler içeren beslenme katkısı. Mikropelet formundan dolayı hayvanlar tarafından iştahla tüketilir.

SANGROVIT-30 : Süt inekleri ve besi sığırları için özel olarak geliştirilmiş İştah Artırıcı Beslenme Katkısı.

FLY-END: Sinek Kontrol Sistemleri. Büyükbaş hayvan barınakları, gıda işleme yerleri ve hertürlü mekana uygun, güvenli, etkili, mekanik sinek kontrol sistemleri.

- > TÜM BESLENME ÜRÜNLERİ DÜNYANIN EN BÜYÜK HAYVAN BESLENMESİ VE SAĞLIĞI KURULUŞLARI TARAFINDAN, EN YÜKSEK KALİTE STANDARTLARINDA ÜRETİLMEKTEDİR.
- > KALİTELİ, KULLANIMI KOLAY VE EKONOMİKTİR.

- > HAYVAN BESLENMESİ VE BESLENME HASTALIKLARI KONUSUNDA UZMAN ANC TEKNİK SERVİSİ TARAFINDAN DESTEKLENİR.
- > ÜRÜNLER HAKKINDA DAHA FAZLA BİLGİ VE TEKNİK SERVİS İHTİYAÇLARINIZ İÇİN LÜTFEN ANC TEKNİK SERVİS ELEMANLARI'NA BAŞVURUNUZ.

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ BİLİM KURULU YÖNERGESİ

Madde 1

Amaç ve Dayanak

6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odaların Teşekkül Tazına ve Göreceği İşlere Dair Kanunun 15. maddesi a, c, e ve f fıkralarında bahsedilen görevler esas alınarak mesleğimizi doğrudan ve dolaylı olarak ilgilendiren güncel konularda karar vericileri, meslektaşlarımızı ve kamuoyunu bilimsel doğrularla objektif olarak bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Madde 2

Bilim Kurulunun Yapısı

Bilim Kurulu her Büyük Kongreden sonra iki yıllık süre için Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi tarafından tespit edilen, her biri kendi bilim dalı ve uzmanlık alanında yetkin, ayrıca yönetim ve bilgi birikimi üst düzeyde 13 Veteriner Hekim'den oluşur. Kurul ilk toplantısında bir Başkan, bir Başkan Vekili ve bir Raportör seçer.

Madde 3

Bilim Kurulunun Görevleri

Bilim Kurulu, mesleğimizi doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren konularda objektif, bilimsel değerlendirmelerle her türlü bilgilendirme çalışmaları yapar.

Madde 4

Çalışma Esasları

- Bilim Kurulu her yıl olağan olarak Ocak ve Haziran aylarında iki defa toplanır. Kurul ayrıca, ülkedeki gelişmelere göre ve ihtiyaç duyulduğunda Başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplanır. Başkanın olmadığı durumlarda Başkan Vekili Kurula başkanlık eder.
- Kurulun sekretaryasını Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi yürütür.
- Kamuoyuna yapılacak duyurular ve bilimsel metinler Kurulun çoğunluğunun kararı ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği'nin eşgüdümü ile belirlenir.
- Kurul gerektiğinde alanı ile ilgili diğer bilim insanlarından yardım alabilir.
- Kurul mesleki konular dışında siyasi konularda açıklama yapamaz, basın bildirisi hazırlayamaz.

Mali Konular

Bilim Kurulunun yapacağı her türlü faaliyetin masrafları Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi bütçesinden karşılanır.

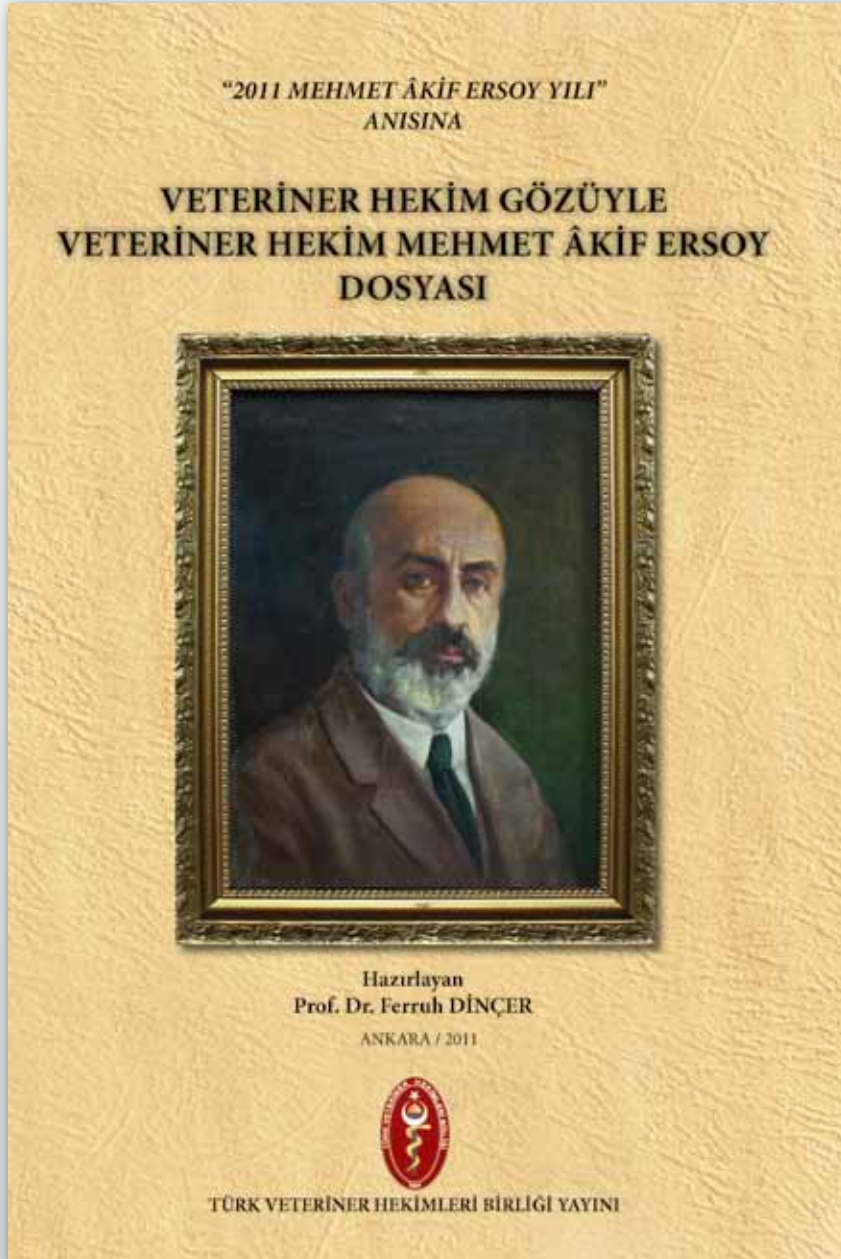
VETERİNER HEKİM MESLEK YEMİNİ

Bilindiği üzere Meslek Andımızın farklı metinler halinde okutulması nedeniyle, bir örnekliği sağlamak amacıyla TVHB Merkez Konseyi tarafından kısa süre öncesinde bir çalışma başlatılmıştı. Bu kapsamda olacak şekilde hazırlanan Taslak Metin bütün Veteriner Fakültelerine gönderilmiş ve kendilerinden görüş istenmiştir. Bu zamana kadar gelen görüş ve öneriler TVHB Merkez Konseyi tarafından oluşturulan bir Komisyon tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Veteriner Hekim Meslek Andı bu görüş ve öneriler doğrultusunda revize edilerek son şekli verilmiştir.

*Veteriner Hekimliği Mesleğinin Üyeleri Arasına Katıldığım Şu Andan Başlayarak
Yaşamımı İnsanlık Yoluna Adayacağıma,
Meslek Sahibi Olmamda Emeği Geçenlere Saygı ve Minnettarlığımı Koruyacağıma,
Sanatımı Doğrulukla Yapacağıma,
Mesleğimin Onurunu Koruyacağıma,
Mesleğimin Dünya Çapında Geliştirilmesini Hedefleyeceğime,
Bu Amaçla Meslektaşlarımla Tam Bir Anlayış ve İşbirliği İçinde Çalışacağıma,
Hayvan ve İnsan Sağlığına Çağdaş Anlamda
Hizmet Sunmayı İlke Edineceğime,
Çevrenin Korunması ve Olanaklarından
Tüm Canlıların Yararlanması İçin Çaba Harcayacağıma,
Hasta Sahiplerinin Duygu ve Düşüncelerine
Saygı Duyacağıma,
Mesleki Bilgimin Gereğini Yaparken Sosyal, Siyasal ve İnanç Farklılığı Gözetmeyeceğime,
Sanatımı Uygularken Öğreneceğim Sırları Açıklamayacağıma,
Bilimsel Yöntemlerden Sapmadan, Deontolojik Kurallara Uyarak ve
Etik İlkeleri Gözeterek Mesleğimi İcra Edeceğime;*

**İNSANLIĞIN DEĞERLERİ, BİLİMİN GERÇEĞİ VE
MESLEĞİMİN ONURU ÖNÜNDE ŞEREF SÖZÜ VERİR,
AND İÇERİM.**

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından “2011 Mehmet Âkif ERSOY Yılı” münasebetiyle “Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif ERSOY Dosyası” kitap şeklinde hazırlanmış ve kamuoyuna sunulmuştur. Kitap Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof.Dr. Ferruh DİNÇER tarafından yazılmıştır.

Sevdiğim pilic Beypilic

beypilic®

ağzınıza sağlık

faaliyetler

konsey faaliyetleri

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından 2008 yılında Mehmet Âkif ERSOY adına düzenlenen şiir yarışmasında dereceye giren eserler bir kitap halinde biraraya getirilerek sunulmuştur

“Dünya Veteriner Hekimleri Günü” münasebetiyle gerçekleştirilen etkinlikler kapsamında “Veteriner Hekim Ressamlar Resim Sergisi” düzenlenmiştir. Sergide eseri bulunan Ressamlara ilişkin kısa bilgiler bir kitapçık halinde sunulmuştur.

“Dünya Veteriner Hekimliği Yılı” kapsamında Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından, Mesleğimizi kamuoyunda daha fazla ve doğru tanıtmak adına bir bilgilendirme broşürü hazırlanmıştır.

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ HASTALIĞI BASIN BİLDİRİSİ

Ülkemizde yaklaşan bahar ayları ile birlikte, 2002'den beri bahar-yaz aylarının korkulu rüyası kene ve dolayısı ile Kırım-Kongo kanamalı ateşi hastalığının da ayak sesleri duyulmaya başlanmıştır. Ancak Türkiye'de bu sesleri kim ne kadar duyuyor ve bu tehlikeye karşı hangi tedbirleri alarak karşılamaya hazırlanıyor bilinmiyor. İlgili bakanlıklar, Sağlık ile Tarım ve Köyışle-ri Bakanlığı konuyla ilgili kısa, orta ve uzun vade de yapılması gerekenleri yıllık programlayarak, bir tak- vime bağlamış mı bilinmiyor. Bununla ilgili adı geçen bakanlıkların internet resmi duyuru sayfalarında bu konuda planlı bir akışı görülmemekte.... Belki de; her zaman olduğu gibi hastalığın çıkışı ile birlikte sadece içinde bulunulan yıl ile ilgili strateji geliştirilmesi dü- şünülmektedir. Gerçi 2002-2010 arasındaki yıllara ait hastalıkla ilgili; hastalığın çıktığı iller, bölgeler, hasta sayıları, ölüm sayıları ile buna karşılık yapılanlar bil- hassa Sağlık Bakanlığı internet sayfasında kamuyla paylaşılmıştı. Bu verilere göre her yıl bir önceki yıla göre hastalığın daha yayıldığı, daha fazla hastalanan ve ölenlerin olduğu açıklanmıştı. Geçtiğimiz yıl (2010) ise bu konuyla ilgili bilgi ve veri paylaşımı yapılmamış- tır. Sadece geçmiş yıllara göre, kesin rakam verilme- den hastalığa yakalanan ve ölenlerin azaldığı resmi olmayan sözlü açıklamalarla yetinilmiştir. Kaynağın- dan resmi bilgi ve veri paylaşımının yapılması, aynı za- manda sorunların çözümünde katkılarının da paylaşımı olması bakımından önemlidir.

Konsej Bilim Kurulu olarak, bütün bu durumlar göz önüne alınarak ve mesleki sorumluluk bilinciyle yıllar- dır kabus olan Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı ile ilgili bugüne kadar klasik yazılıp, söylenenler dışın- da, hastalığın bulaştırılmasında en önemli rolü oyna- yan kenelerin tam anlamıyla devreden çıkarılması ile ilgili hazırlanan rapor aşağıya çıkarılmıştır.

I- BİLİNMESİ GEREKENLER

A- Kenelerin Çoğalma Nedenleri:

Kenelerin olağanüstü çoğalmasının en önemli nedeni eko-sistem tahribatıdır. Eko-sistemin esası, doğanın kendini koruma adına, kendi iç ve dış dinamiklerinin birbirleri ile dengeli ilişkisidir... Keneler de eko-siste- min denge unsurlarından biri olup, doğada birtakım canlı ve cansızla ilişki halindedir ...

Ama... ülkemizde!!!

- Bilinçsiz kimyasal (tarım ilaçları) satımı, alımı ve uygulamaları...
- Bilinçsiz avcılık ve bilinçsiz hayvan katliamı ...
- Bilinçsiz tarla ve konut amacıyla orman alanı aç- mak (özellikle yangınlarla...)
- Bilinçsiz köyden şehre göç (işlenen arazilerin iş- lenmemesi...)
- Bilinçsiz şehirden kırsal alana gidiş-gelişler (or- man evi, orman turizmi, piknik alanları gibi...)
- Bilinçsiz mera hayvancılığının azalması (izlenen hayvancılık politikaları, terör gibi çeşitli neden- lerle özellikle koyunculüğün azalması)...
- Bilinçsiz kent ve kırsal alanlarda çarpık yapıla- malar...

...ve benzeri bilinçsiz bir takım uygulamalar günümüz- de kene felaketinin en önemli nedenleridir...

B- Kenelerin Yayılma Nedenleri:

- Kontrolsüz küresel ısınma
- Kontrolsüz hareket halinde olan yaban hayvanla- rı, başıboş sahipsiz hayvanlar ve göçmen kuşlar

- c. Kontrolsüz evcil hayvan nakilleri
- d. Kontrolsüz veya kontrollü insan gezi ve göçleri

C- Kenelerin İnsan Yaşamına Girme Nedenleri:

a Kontrolsüz tarla; Kontrolsüz bahçe; Kontrolsüz mera; Kontrolsüz park alanları ve Kontrolsüz iskan alanları...

II- YAPILMASI GEREKENLER

Birey Tarafından Yapılması Gerekenler:

Her birey yaşadığı çevrede, o çevreye ve çevredeki varlıklara saygılı olmak koşuluyla; gerek bizzat kendisini ve gerekse yaşam çevresini, bilinçli olarak kontrolü altına aldığı derecede, doğayla ve çevresiyle barışık yaşar ve yaşam kalitesini ve de konforunu o derecede arttırabilir ...

Kene İle Korkmadan Yaşamak İçin:

- Tarla, bahçe çalışanları, sağlıkçı, ziraatçı, araştırmacı, çoban, avcı, piknikçi gibi mecburi veya keyfi farklı amaçlarla dolaşanlar:
- Giysilerde kol ve bacakların bilek ve boyun kısmı sıkı, sıkı kapalı olmalı ve giysiler açık renkli olmalıdır. Özellikle pantolon paçaları, çorap içine sokularak ve hatta üzerine çizme giyilerek dolaşılmalıdır....
- Sahadan, araziden, kırsaldan döndükten sonra, vücutta (özellikle kulak içi ve çevresi, saç ve çevresi, koltuk altı, bacak araları, diz kapağının arka kıvrımları, göbek deliği ve diğer vücut kıvrımları)

rının arası) el ve aynalar vasıtasıyla; çocuklar da ebeveynleri (anne, baba, büyükleri) tarafından mutlak surette günlük kene muayeneleri yapılmalıdır. Sahada giyilen giysilerle ev içinde dolaşmamalıdır. Düzenli vücut temizliği (banyo, tıraş v.s.) ihmal edilmemelidir.

Vücutta Kan emen bir kene tespit edilmiş ise, en kısa sürede çıkartılma işlemi gerçekleştirilmelidir!!!!

Bunun için:

Çok yakınlarda bir sağlık kuruluşu varsa hiç vakit kaybetmeden gidilmeli ve kenenin sağlık elemanları tarafından çıkartılması sağlanmalıdır...

Şayet yakınlarda sağlık ocağı yoksa, kan emme süresi ne kadar uzarsa (özellikle ilk 6-12 saatten sonra), hastalık etkenini verme olasılığı o kadar artacağı için, hiç panik yapmadan kan emmekte olan kene aşağıda tarif edildiği gibi elle çıkarılmalı, piyasada çeşitli isim ve fonksiyonlarda kene çıkartmada kullanılan fırsatçıların ürünlerinden satın alınmamalıdır!!!!....

Çıkarılacak olan kenenin kusmaması için kan emen

kenenin üzerine ilaç veya her hangi bir kimyasal veya sabun köpüğü gibi herhangi bir madde dökülmemeli, sigara ve benzeri yakıcılarla yakılmamalıdır!!!.

Kan emmekte olan kenenin elle çıkarılması esnasında, kene ile parmakların direkt temasını önlemek amacıyla her yerde bulunabilen sadece ve sadece bir kağıt, bir bez parçası, ince bir ip ile veya bir pens, ya da bir cımbız ile veya eldiven takarak kan emmekte olan kene, kan emme noktasına en yakın yerden tu-

tulup, dikkatlice dik olarak yukarı doğru çekilerek çıkarılmalıdır!!!.

Bu işlem esnasında kenenin halk arasında baş olarak bilinen, ağız organellerinden bazıları deride kalsa da çok fazla önemli değildir, önemli olan kenenin bir an önce kan emmesine son verilmesidir!!!.

Kene çıkarıldıktan sonra kenenin çıkmış olduğu deri kısmına vakit geçirmeden alkol, kolonya veya tentür di iyot gibi mikrop öldürücüler bol miktarda sürülmelidir!!!.

Çıkarılmış olan kene içinde yine alkol, kolonya veya çamaşır suyu bulunan bir şişeye alınmalı ve acil olarak en yakın sağlık kuruluşuna getirilmelidir!!!.

Kene tutmuş her insan, ister kene çıkarılmamış, ister kene çıkarılmış olsun, her türlü durumda mutlak surette vakit geçirmeden en yakın sağlık kuruluşuna gitmelidir!!!

Tarla, Bahçe, Mera Ve Piknik Alanlarında (Devletle Birlikte):

Kene ile bu alanların bulaşmasında ve yerleşerek gelişmelerinde rol alan en önemli hayvanlar, yaban domuzları, küçük memeliler ve özellikle kemiricilerdir (yaban tavşanı). Bunların bu alanlara girmelerini önlemek amacıyla; ince delikli tel örgüler toprakla çok iyi bağlantısı yapılarak, etrafları çevrilmelidir. Böylece içeriye keneleri taşıyabilecek yaban hayvanlarının girmesi önlenerek, kontrollü tarla, bahçe, mera ve piknik alanları (Özellikle piknik amacı ile her kırsal alan, her akan suyun başı, her ağaç altı... kullanılmamalıdır, çünkü bu alanlar öncelikle kene taşıyan yabanıl ve evcil hayvanlara aittir...) oluşturulmalıdır.

Ev, Hayvan Barınakları ve Evcil Hayvanlarda:

İnsan ve hayvan yaşam yerleri çağa uygun standartlara kavuşturulmalıdır (en basit olarak ev ve hayvan barınaklarının tavan, taban ile özellikle iç ve dış duvarları ile avlu duvarlarında kenelerin saklanabileceği çatlak, yarık, delik olmamalı; varsa bunlar sıvanarak kapatılmalı, ...).

Keza evcil hayvanlarda düzenli bakım-besleme, tımar ve temizlik işlemleri de birey tarafından yapılması gerekenler arasındadır...

Devlet Tarafından Yapılması Gerekenler:

İlgili bakanlık yetkilileri (Sağlık; Tarım ve Köyişleri; Çevre ve Orman) ve üniversitelerin ilgili alan elemanları bir araya gelerek, "BİLİNMESİ GEREKENLER" başlığı altında ki özellikle kenelerin çoğalma nedenleri başta olmak üzere kenelerin yayılma nedenleri ve kenelerin insan yaşamına girme nedenlerinde ifade edilen her türlü bilinçsizlikler, kontrolsüzlükler ve benzeri diğer olumsuzluklar üzerine gidilmeli ve bu bilinçsiz kontrolsüz ve olumsuz yaşam tarzı ve yaşam alanları yaşamımızdan çıkarılmalıdır. Bununla ilgili yasal ve sosyal düzenlemeler gerçekleştirilmeli. Zaten bilinmesi gereken kriterlerin tamamının çözümü halinde, çağdaş yaşam modeli ve dolayısı ile sağlıklı yaşamda gerçekleşmiş olacaktır...

Ayrıca yapılabilirlik durumlarına göre projeler üretilerek (kene-bölge-mevsim-konak ve özellikle eko-sistem canlıları ile ilişkisi), bu projelerde çalışacak ekip veya takımlar oluşturulmalıdır...

Sonuç olarak yukarıda ifade edilen gerek devlet tarafından ve gerekse birey tarafından yapılması gerekenler, kısmen veya tamamen yerine getirilirse, keneli ortamda keneden korkmadan veya kenesiz bir ortam oluşturularak, dolayısı ile kenelerin taşıdığı KKKK'da dahil olmak üzere yaklaşık 200'e yakın hastalıktan korkmadan yaşamak mümkündür!!! Zaten bilgi çağında, yani zamanımızda bunların hepsi bir arada, bütün olarak düşünüldüğünde doğru yaşamın temel prensipleri olduğu görülür.

**Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Bilim Kurulu**

MAVIDİL ENFEKSİYONU BASIN BİLDİRİSİ

Mavidil, gevişgetiren hayvanlarda virus tarafından meydana getirilen ve kan emen sinekler aracılığı ile duyarlı hayvan türleri arasında bulaşan bir hastalıktır. Hastalık koyunlarda virusun damar epitel hücrelerini tutması ve kanamalara yol açması sonucunda tüm mukoza yüzleri ve iç organlarda kanamalar, ödem oluşumu, tırnak problemleri ve zaman zaman da dilde gözlenen mavileşme-morarma ile karakterizedir. Ülkemizde sığırlarda ise hastalık yukarıda verilen belirtileri göstermeksizin seyretmektedir. Diğer taraftan Mavidil tüm evcil gevişgetiren türleri için verim düşüklüğü, yavru verimi ile ilgili olumsuzluklar ve ölüm gibi ekonomik kayıplara yol açması sebebiyle Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (DHSÖ, OIE) tarafından ihbarı mec-buri hastalıklar arasında sınıflandırılmıştır.

Hastalık etkeni olan virusun en önemli özelliklerinden birisi de aralarında az da olsa çapraz korumanın gözle-nediği 24 adet yapısal olarak farklı çeşidinin olmasıdır. Geline nokta itibarıyla elde edilen bilgiler bu çeşitlerin bir kısmının belirli coğrafyalara hakim olduğunu ortaya koymaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde ise ülkemizde gerek hasta hayvanlardan izole ve/veya tespit edilen ve gerekse serolojik olarak varlığı ortaya konulan 3 virus çeşidi (tip 4, tip 9 ve tip 16) bildirilmiştir.

Ekonomik kayıplara yol açan Mavidil Hastalığı 125 yıl-dan daha fazla bir süre önce Avrupa koyun ırkları Kuzey Afrika'ya tanıtıldığında görülmüştür. Dünyanın birçok tropikal ve ılıman ikliminde görülen hastalığın daha önce hiç görülmemesine rağmen 1998'den itibaren Avrupa'da görülmeye başlaması ve hızla kuzeye doğru yayılması araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Ayrıca 1998'den beri her yıl farklı bir serotiple etkilenen Avrupa'nın 2006 yılında ortaya çıkan BTV-8 ile bir sonraki yılda da etkilenmesi virusun kış ayları boyunca bir şekilde enfeksiyözitesini koruduğunu düşündürmüş ve ilgiyi hastalık, vektör, persistans ilişkilerine çekmiştir. Türkiye'de ise hastalık 1944 yılından beri bilinmektedir.

Yakın geçmişe kadar dünyada 40 kuzey 35 güney enlemleri arasında yer alan Mavidil enfeksiyonu 2004 yılı ve sonrasında bu enlemlerin daha kuzeyinde de görülmeye başlamıştır. Avrupa'da 1998 yılına kadar var olan ve ağırlıklı olarak Akdeniz çukuruna kıyısı olan ülkelerde gözlenen Mavidil virusu tiplerine (1, 2, 4, 9, 16 tipleri), özellikle

Ağustos 2006'da tespit edilen etkinliği günümüze kadar süren Mavidil tip 8 de dahil olmuştur. Bu olayla birlikte Avrupa genelinde çeşitliliği ve yayılımı farklılık arz eden Mavidil hastalığına bakış açısı değişmiştir.

Mavidil virusunun taşınmasından sorumlu olan vektör Culicoides imicola isimli bir sokucu sinektir. Küresel ısınma sebebiyle eski dünya vektörü C. imicola'nın yaşam alanının kuzeye doğru ilerlemesi Culicoides familyasında yeni vektörlerin Mavidil virus naklinde rol almaya başlamaları 1998 yılı ve sonrasında hastalığın Avrupa kıtasında görülmesine sebep olmuştur.

Ağustos 2006 ortalarında kuzey Avrupa 'da hastalık ilk kez rapor edilmiştir. Hastalığın çıkışını takiben Hollanda ve Almanya'da yapılan sokucu sinek havuzlarından yapılan örneklemelere yapılan testlerde pozitif bulunmuş, dolayısıyla tüm Avrupa risk altında kabul edilmiştir. 2007 yılında Kuzey Fransa, Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve Almanya'da BTV-8'in nüksü tespit edilmiş Birleşik Krallık, Danimarka, İsviçre ve Çek Cumhuriyetinde hastalık ilk kez bildirilmiştir. OIE'nin 2008 raporuna göre bu ülkelere ilave olarak Avusturya, Bulgaristan, Macaristan, Portekiz ve İsveç'de hastalık ortaya çıkmış ve kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır.

Bu bilgilerden kolaylıkla anlaşılabileceği üzere Mavidil Türkiye için yeni bir hastalık olmayıp, geçmişten günümüze gelen birikimle bu hastalığın tanısı ve mücadelesi anlamında ulusal kurumların yeterli tecrübesi bulunmaktadır. Özellikle yeni serotiplerin ve bunlara bağlı yeni hastalık formlarının kazanılmaması anlamında her türlü hayvan ithalatı ile ilgili protokollerin daha sorumlu ve hassas bir şekilde yapılması, yetkili laboratuvarların mevcut ve olası yeni virus serotiplerini tanıyacak şekilde personel ve ekipman açıklarının giderilmesi yeterli olacaktır.

Bu genel perspektif dahilinde Mavidil hastalığının gerçek konakları olan gevişgetiren türlerinden ne direkt olarak ne de bu türlere ait ürünlerden (et, süt vb) insanlara bulaştığı ve sonrasında hastalık yaptığına dair bir bilimsel verinin bugün itibarıyla mevcut olmadığı gerçeğini de ka-muoyu ile paylaşmak isteriz.

**Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Bilim Kurulu**

ET İTHALATI BASIN BİLDİRİSİ

Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenme gelişmişliğin en önemli göstergelerinden olup, bir toplumun gelişmişlik seviyesi fertlerinin tükettiği hayvansal gıdaların miktarı ile ölçülmektedir. Hayvansal gıdalar içerisinde kırmızı et, içerdiği yüksek kaliteli protein, vitamin (B12) ve mineraller (demir, çinko vb.) açısından başta çocuklar ve gençler olmak üzere tüm insanlar için önemli gıda kaynakları arasındadır. Özellikle nüfusun büyük bölümünü gençlerin ve çocukların oluşturduğu ülkemizde kırmızı et toplumun sağlığı ve gelişimi için stratejik öneme sahiptir.

Son zamanlarda ülkemizde ortaya çıkan et açığı ithalat yoluyla giderilmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda 19 Haziran 2010, 29 Haziran 2010 ve 28 Ekim 2010 tarihli kararlar ile Et ve Balık Kurumu ve özel sektör canlı hayvan ve et ithalatına başlamıştır. Et ithalatı ekonomik ve politik yönleri yanında halk sağlığı, hayvan sağlığı ve çevre sağlığı boyutlarıyla da dikkate alınması gereken önemli bir konudur.

Yapılan çalışmalar sonucunda son 25 yılda ortaya çıkan 38 yeni patojenin % 75'inin hayvan kaynaklı olduğu bildirilmektedir. Bununla birlikte, uluslararası ticaret hızının artması hastalıkların taşınmasında alınan kontrol önlemlerini yetersiz hale getirmektedir. Yapılan canlı hayvan ve et ithalatı ile Türkiye'de bulunmayan veya kontrol altına alınmış hastalıkların yeniden ülkeye girmesi riski göz önüne alınmalıdır. Nitekim, Türkiye'de görülmeyen birçok hastalığın ithalat yoluyla ülkemize girdiği ve ülkemiz hayvancılığına zarar verdiği bilinen bir gerçektir. Sürdürülen izleme programları kapsamında Avrupa'da halk sağlığı krizine yol açan BSE (Bovine spongiform encephalopathy–Sığırların süngerimsi beyin hastalığı) Türkiye'de mevcut hayvan popülasyonunda şimdiye kadar tespit edilmemiştir. Değişik ülkelerden yapılan canlı hayvan ve et ithalatında BSE yönünden gerekli kontrol ve izlemeler titizlikle yapılmalıdır. Son zamanlarda ithal edilen hayvanlarda mavidil ve sığır leukozu saptandığına ilişkin olarak kamuoyu endişeleri ortaya çıkmıştır. Mavidil hastalığı OIE'nin (World Organisation for Animal Health–Dünya Hayvan Sağlığı Organizasyonu) en önemli gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır. İlk kez 2006 yılında saptanan BTV-8 serotipi hasta-

lığın seyrini ve bakış açısını değiştirmiştir. Türkiye'de şimdiye kadar söz konusu serotipin görülmediği bilinmekle birlikte, ilerleyen dönemlerde bu serotipin veya komşu ülkelerde seyreden diğer serotiplerin ülkemize girebileceği riski göz ardı edilmemeli ve bunların önlenmesine ilişkin gerekli tedbirler alınmalıdır.

Hangi ülkelerden ithalatın yapılacağı ve/veya yapıldığı belli olmasına, ülke ve bölgelerin riskli yerlerden oluşmamasına dikkat edilmesine karşın yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı hayvan sağlığı, halk sağlığı ve gıda güvenliği açısından her türlü önlem alınmalıdır. Bu nedenlerden dolayı yapılan ithalatın usul ve esaslarının net bir şekilde ifade edilmesi gereklidir. İthalatın yapıldığı orijin bölgelerdeki et muayenesi, veteriner organizasyonunun yapı ve kapasitesi de bu kapsamda önem taşımaktadır. Ayrıca yapılan anlaşmalarla ithalat öncesi ve sonrasında Türkiye'nin resmi kontrolleri ve et muayenesini kusursuz bir şekilde yapması gerekmektedir. Hayvan ithalatında dikkat edilmesi gereken bir nokta da söz konusu hayvanların portör olabilecekleridir. Uzun süreli taşımaya bağlı olarak oluşan stresin portör hayvanlarda yol açacağı etkiler de göz önüne alınmalıdır.

Tüm tarımsal üretim payı içerisinde hayvansal üretim payının % 25'ler seviyesinden daha yukarıya çekilmesi yani hayvansal üretim miktarının artırılması gereklidir. Türkiye sığırcılıkta önemli mesafeler kaydetmiş olmasına karşın üretimin ülke ihtiyaçları açısından yeterli olmadığı ve sığırcılığın gelişmiş ülkeler seviyesine yükseltilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, kırmızı et ihtiyacının karşılanmasında sığır etine alternatif olarak koyun etinin üretim ve tüketim kapasitelerinin artırılması ülkemiz açısından önemli faydalar sağlayacaktır.

Sonuç olarak, ülkenin kırmızı et ihtiyacının karşılanması için halen uygulanan ithalat politikası soruna çözüm olmaktan uzaktır. Et ve canlı hayvan ithalatının ekonomik olduğu kadar hayvan sağlığı, gıda güvenliği ve halk sağlığı boyutları da dikkate alınmalıdır.

**Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Bilim Kurulu**

Performans

Dünya Veteriner Hekimler Yılı Kutlamaları

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından düzenlenen etkin Dünya Veteriner Hekimleri Yılı Kutlamaları 23 Nisan 2011 tarihinde T.C. Ankara Hipodromu Jenerel Salonunda yapılarak gerçekleştirilmiştir.

Program kapsamında Veteriner Hekimleri Birliği Başkanı Prof. Dr. İbrahim Özlü, Prof. Dr. Feriit Dincer ve diğer konuklar katılmıştır. Program kapsamında 22 veteriner hekimin başarıları ödüllendirilmiştir.

Ödüllendirilenler:

- 1. Ali KAYAÇI (Hastane), 2. İbrahim BAĞCI (Koruyucu), 3. Cengiz ÇOBANAKAYA (Koruyucu), 4. Dr. Kemal ÇETİNKAYA (Hastane), 5. Mehmet KÜLEKÇİ (Koruyucu), 6. Muhammed SAKI (Hastane), 7. Muhammed ÇİĞDEMİR (Koruyucu), 8. Mustafa YILMAZ (Koruyucu), 9. Ömer ALKIN (Koruyucu), 10. Dr. Ömer ÇOBAN (Koruyucu), 11. Dr. Ayhan AYDIN (Koruyucu), 12. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu), 13. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu).

Prof. Dr. Feriit Dincer, Prof. Dr. İbrahim Özlü ve diğer konuklar ödüllendirilenlere ödülleri takdim etmişlerdir.

Başarılı Veteriner Hekimlere Ödülleri Verildi

Dünya Veteriner Hekimleri Yılı Kutlamaları kapsamında düzenlenen ödüllendirme töreni yapıldı.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından düzenlenen etkin Dünya Veteriner Hekimleri Yılı Kutlamaları 23 Nisan 2011 tarihinde T.C. Ankara Hipodromu Jenerel Salonunda yapılarak gerçekleştirilmiştir.

Program kapsamında Veteriner Hekimleri Birliği Başkanı Prof. Dr. İbrahim Özlü, Prof. Dr. Feriit Dincer ve diğer konuklar katılmıştır. Program kapsamında 22 veteriner hekimin başarıları ödüllendirilmiştir.

Ödüllendirilenler:

- 1. Ali KAYAÇI (Hastane), 2. İbrahim BAĞCI (Koruyucu), 3. Cengiz ÇOBANAKAYA (Koruyucu), 4. Dr. Kemal ÇETİNKAYA (Hastane), 5. Mehmet KÜLEKÇİ (Koruyucu), 6. Muhammed SAKI (Hastane), 7. Muhammed ÇİĞDEMİR (Koruyucu), 8. Mustafa YILMAZ (Koruyucu), 9. Ömer ALKIN (Koruyucu), 10. Dr. Ömer ÇOBAN (Koruyucu), 11. Dr. Ayhan AYDIN (Koruyucu), 12. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu), 13. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu).

Prof. Dr. Feriit Dincer, Prof. Dr. İbrahim Özlü ve diğer konuklar ödüllendirilenlere ödülleri takdim etmişlerdir.

ÇİFTLİK

Prof. Dr. Feriit Dincer, Prof. Dr. İbrahim Özlü ve diğer konuklar ödüllendirilenlere ödülleri takdim etmişlerdir.

Ödüllendirilenler:

- 1. Ali KAYAÇI (Hastane), 2. İbrahim BAĞCI (Koruyucu), 3. Cengiz ÇOBANAKAYA (Koruyucu), 4. Dr. Kemal ÇETİNKAYA (Hastane), 5. Mehmet KÜLEKÇİ (Koruyucu), 6. Muhammed SAKI (Hastane), 7. Muhammed ÇİĞDEMİR (Koruyucu), 8. Mustafa YILMAZ (Koruyucu), 9. Ömer ALKIN (Koruyucu), 10. Dr. Ömer ÇOBAN (Koruyucu), 11. Dr. Ayhan AYDIN (Koruyucu), 12. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu), 13. Dr. Ömer KARAKAŞ (Koruyucu).

Prof. Dr. Feriit Dincer, Prof. Dr. İbrahim Özlü ve diğer konuklar ödüllendirilenlere ödülleri takdim etmişlerdir.

Shellmax

Gücü küçümsenemez...

ENTEROHEMORAJİK *ESCHERICHIA COLI*

Prof. Dr. İrfan EROL

TVHB Bilim Kurulu Başkanı

Enterohemorajik *Escherichia coli* (EHEC) ve *E. coli* O157:H7 EHEC, bilinen *E. coli* tipleri içerisinde en önemlisi olup, ölümlü sonuçlanan çoğu gıda kaynaklı infeksiyonlardan sorumlu tutulan O157:H7 serotipini içerir. Hemorajik kolitis (HC) ve hemolitik üremik sendrom (HUS) nedeni olarak dünyanın hemen her bölgesinde, başta küçük çocuklar ve yaşlılar olmak üzere tüm yaş gruplarını etkileyen *E. coli* O157:H7, gıdadan ilk kez 1982 yılında saptanmıştır. Hastalık, ABD, Kanada, İngiltere, Japonya, Avrupa ve Afrika'da görülmüş ve bu olaylarda birçok insan yaşamını kaybetmiştir. Son olarak Mayıs 2011 sonunda Almanya'da etkenle bulaşık salatalık tüketimine bağlı olarak ortaya çıkan ve yaklaşık 1000 kişinin etkilendiği olayda, 28 Mayıs itibarıyla 10 kişinin hayatını kaybettiği bildirilmiştir.

Bu bakterinin en önemli kaynağı, sığırlar başta olmak üzere ruminantların (geviş getirenler) sindirim kanalıdır. Epidemiyolojik çalışmalar, infeksiyonların başlıca yetersiz pişirilmiş hamburger, sığır kıyması ya da kıyma bazlı gıdalar ile daha az olarak da çiğ süt tüketiminden kaynaklandığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Almanya'da ortaya çıkan epidemide olduğu üzere muhtemelen sığır veya diğer ruminantların gübresi ile bulaşık bazı bitkisel gıdalar da infeksiyonun insanlara bulaşmasına neden

olmaktadır. İnfeksiyonun hayvanlardan insanlara veya insanlardan insanlara geçtiği de bildirilmiştir. Hastalık, etkenle bulaşık göl ve yüzey sularından da insanlara geçebilmektedir. Hastalığa sıcak mevsimlerde daha sıklıkla rastlanılmaktadır.

E. coli O157:H7'nin en önemli özelliklerinden birisi **asidik koşullara dirençli** olmasıdır. Bu özelliğinden dolayı etken, birçok patojen bakterinin yıkımlandığı ve gıda kaynaklı patojenlere karşı vücudun en önemli savunma bariyerlerinden biri olan midenin asidik ortamından çoğunlukla etkilenmeden bağırsaklara geçer. Fermente sucuk ve elma suyu (apple cider) gibi asidik gıdaların tüketimine bağlı olarak ortaya çıkan infeksiyonlar etkenin aside dirençli olmasından kaynaklanmaktadır. *E. coli* O157:H7'nin diğer önemli bir özelliği 10-100 arasında bakterinin alınması halinde insanlarda hastalık oluşturabilmesi, yani **minimal infeksiyon dozunun çok düşük** olmasıdır. *E. coli* O157:H7 ısıya duyarlı olup, pişirme ve pastörizasyon gibi ısı işlemiyle etkisiz hale getirilir. Dolayısıyla korunmada en etkili yöntemlerden birisi gıdaların iyi pişirilmesidir. Ancak, soğuk ve donmuş muhafaza koşullarında etken uzun süre canlılığını korur.

E. coli O157:H7 insanlarda hemorajik kolitis (HC) ve

hemolitik üremik sendroma (HUS) neden olur. *E. coli* O157:H7'nin oluşturduğu ve *Shigella* tarafından oluşturulan toksine benzeyen stx₁ ve stx₂ toksinleri infekte insanlarda ölüm ve diğer semptomlara neden olur. Vasküler endotelial hücreler toksinin primer hedefidir. Toksinlerin reseptörü bir glikolipid olan globotriosyl ceramide (Gb3) böbrek epitel hücrelerinde bulunur. Hastalanan insanlarda ortaya çıkan böbrek hasarı ve buna bağlı olarak diyalize bağlı kalmanın nedeni Gb3'ün böbrekte bulunmasıdır. Yine konak hücre membranına aderez ve enterohemolizin önemli virülens faktörleridir.

Bağırsak infeksiyonlarına özellikle altı yaşına kadar olan küçük çocuklar ile yaşlı ve immun sistemi zayıf insanlar duyarlıdır. Bu nedenle bu grup "risk grubu" olarak değerlendirilir.

Hemorajik kolitiste semptomlar krampli karın ağrıları ile aniden başlar ve bunu 24 saat içinde başlangıçta sulu, daha sonra yoğun kanlı diyarenin izlediği 2-9 gün seyreden bir tablo takip eder. Eğer 6-10 gün içerisinde iyileşme görülmezse infeksiyon ekstra-intestinal komplikasyonlardan hemolitik üremik sendroma yol açar.

HUS çoğunlukla çocuklarda ve yaşlı insanlarda görülür. Hastanın hayatta kalması halinde bile sıklıkla, kronik böbrek yetmezliği ortaya çıkar ve hasta ömür boyu diyaliz cihazına bağımlı kalabilir. *E. coli* O157:H7 ayrıca trombotik trombositopenik purpuraya (TTP) neden olur. Trombositopenik purpura, HUS'a benzemekle birlikte, yüksek ateşe ve merkezi sinir sisteminde hasara sebep olur.

- Bu hastalıktan korunmada çiftlikten sofraya gıda güvenliği yaklaşımı esas alınmalı ve temel hijyen kurallarına dikkat edilmelidir. İnfeksiyon etkeninin asıl kaynağının sığır, koyun gibi ruminantlar olduğu dikkate alınarak mezbahalarda kesim işlemi sırasında etin dışkıyla bulaşmasını önleyecek tedbirler alınmalı, yine meme ve sağım hijyeni ile soğuk zincirin sağlanmasına özen gösterilmelidir.
- Kıyma ve benzeri çiğ gıdalar iyice pişirilmelidir.

- Süt mutlaka pastörize edilmelidir.
- Taze meyve ve sebzeler tüketilmeden önce iyice yıkanmalıdır.
- Diyarli çocukların bezlerinin değiştirilmesinden sonra eller iyice yıkanmalıdır.
- Sığır, geyik, koyun ve keçi gibi hayvanlara temastan sonra eller iyice yıkanmalıdır.

- Taze ruminant gübresi, meyve ve sebze yetiştiriciliğinde kullanılmamalıdır.
- Civarda çiftlik veya hayvanların yoğun olarak bulunduğu göllerde yüzülmemelidir.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Bilim Kurulu

Tüm dünyada, tek dünyamız onlar...

HIPRA, tüm dünyada, sadece hayvan sağığına hizmet ediyor...

Onlar için yenilikler keşfediyor...

Ve bu aşk, 50 yılı aşkın süredir aralıksız devam ediyor!..

www.hipra.com

Hipra Veteriner Müstahzarları

Ticaret Limited Şirketi

Kızılırmak Mah. 1423. Cadde No: 12/1
06520 Çukurambar/ANKARA

Tel: (0312) 286 59 76 (Pbx)

Faks: (0312) 286 59 77

turkey@hipra.com

SU ÜRÜNLERİNDE İLAÇ KULLANIMI

Ali PARLAR ¹ Sezai KAYA ²

Özet: Balıklarda bakteriyel, viral, mantar ve paraziter etkenlerden kaynaklanan çok sayıda hastalık görülür. Bunlardan bakteriyel, mantar ve paraziter hastalıkların sağaltımında çok sayıda ilaç kullanılır. İlaçlar genel olarak yeme ya da suya eklenerek uygulanır. Bununla beraber, ilaçlar bazı büyük balık türlerine parenteral yollarla (kas içi, damar içi, periton içi gibi) verilebilir. Bu derlemede balıklarda yukarıda bahsedilen etkenlerden ileri gelen hastalıklar ve sağaltımları özetlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Su ürünleri, hastalık, ilaç, sağaltım

DRUG USE IN AQUACULTURE

Abstract: A large number of diseases are seen in fishes which arise from bacterial, viral, fungal and parasitic agents. A lot of drugs are used in treatment of bacterial, fungal and parasitic disease. Generally, these drugs are mixed to feed or water of fishes. However in some big fish species, drugs are applied in parenteral routes such as intramuscular, intravenous and intraperitoneally. In this article, some fish diseases arise from agents mentioned above and their treatments are summarized.

Key words: Fisheries, disease, drug, treatment

1. Giriş

Dünyada yılda 145 milyon ton su ürünleri üretiminin 45 milyon tonu yetiştiricilikten elde edilir. Bu üretimde yılda %10'dan fazla büyüme vardır. 2030 yılına kadar yetiştiricilikten elde edilen miktarın 2 kat artıp, 80 milyon tonu aşacağı düşünülmektedir. Ülkemizde kültür balıkçılığına 1985'te başlanmıştır. Üretilen su ürünleri arasında alabalık, çipura, levrek, kabuklu ve yumuşakçalar yer alır. 152 bin tonluk kültür balığı üretiminin 80 bin tonunu çipura ve levrek, büyük bölümünü de alabalık oluşturur. Kişi başı balık tüketimi yılda 8.5 kg'dır (Boran, 2009).

Balıklarda bakteriyel, mantar ve paraziter hastalıkların sağaltımında çok sayıda ilaç kullanılır. Yalnız

¹ Dr. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı-Ankara

² Prof.Dr. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı-Ankara

uygulama, evcil hayvanlardaki gibi kolay değildir. Özellikle sistemik hastalıkların sağaltımında, ilaçlar yeme katılıp verilmek zorundadır. Bu durumda da su ortamına atılan ilaçlı yemin ne ölçüde balık tarafından yenileceği ve ilacın hangi ölçüde balık tarafından alınacağını önceden kestirmek zordur (Poupard, 1978; Stoskopf, 1986).

II. İlaç Uygulama Yöntemleri

İlaçlar balıklarda haricen, ağızdan ve parenteral yollarla kullanılabilir; (Kaya ve ark., 1996).

Haricen uygulama: İlaçlar doğrudan haricen uygulanabileceği gibi, kısa ve uzun süreli daldırma veya banyo tarzında ve balıkların bulunduğu havuz veya akvaryuma katılarak da uygulanabilirler. İlacın istenmeyen etkilerini azaltmak ve hedef canlılarda etkinliğini artırmak için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır (Kaya ve ark., 1996):

1. Uygulamaya geçilmeden önce, ortamın sıcaklığına göre, 12-48 saat süreyle aç bırakılarak oksijen tüketimi ve amonyak oluşumu azaltılır; sıcak günlerde, uygulama su sıcaklığının en düşük olduğu zamanda yapılmalıdır.
2. Balıkların solungaçları dikkatle muayene edilmelidir; parazit ve benzeri zararlılar varsa önce bunlara yönelik sağaltım yapılmalıdır. Sel ve su basması esnasında sağaltım uygulanmasından kaçınılmalıdır.
3. Sağaltım uygulamasının, belli sayıda yapılacak deneme ilaçlamasını takiben alınan cevaba göre 12-24 saat sonra yapılması önerilir; uygulama esnasında sudaki serbest oksijen miktarı ölçülmeli, ilaç uygulanmakta olan balıklar arasında huzursuzluk gösterenler bulunduğu anda uygulama hemen durdurulmalıdır.
4. Yapılan uygulamaların ayrıntılı biçimde ve sonuçlarıyla kaydı tutulmalıdır.

Yerel uygulamada çözelti veya merhem şeklindeki ilaçlar (antiseptik, dezenfektan, antibiyotik vb) deride ülser ve yaraların sağaltımında son derece

yararlıdır. Yalnız, uygulama 30 sn'yi geçmemelidir. İlaçlar balıkların yaşadıkları suya katılarak da uygulanır. Uygulamanın kolay olması, balıkları tutma gereğinin olmaması, çevredeki mikroorganizma veya parazitlerin de yok olması diğer uygulama şekillerine olan üstünlükleridir. Ama, suya katılan ilaçların organik maddelerle bağlanmaları, etkili yoğunluğun sağlanmasını zorlaştırır.

İlaçlar haricen kısa (1 sn-1 dk) ve uzun süreli (15 dk'dan az ve genellikle 1-5 dk ise daldırma; 15 dk'dan uzun ve 30-60 dk ise banyo) daldırma yöntemleriyle de uygulanır. Kısa süreli daldırma yüzeysel hastalıkların, uzun süreli daldırmada sistemik hastalıkların sağaltımını için uygulanır. Düşük yoğunluktaki ilaçlar 12 saat ve daha uzun daldırma şeklinde uygulanır (Poupard, 1978; Rao ve ark., 1992; Stoskopf, 1986).

Ağızdan uygulama: Özellikle sürü uygulaması olmak üzere, ilaç verilmesinde en sık başvurulan yoldur. İlaçlar yeme katılarak verilir. Ancak yağda çözünen ilaçlar yemin yağında kalıp; suda çözünenler ise suya geçerek sağaltımın yararını azaltabilir. Ayrıca, balıkların ilacı almaları yemi yemelerine bağlıdır. Doz aralığı da sorundur. Balıklar üç günde bir beslenirken, ilaçlar günlük uygulanmalıdır (Alpbaz, 1985; Baticados ve Pablicare, 1992).

Parantral uygulama: İlaçlar balıklara damar içi (Dİ), kas içi (Kİ) ve periton içi (Pİ) yolla verilebilir. Özellikle büyük balık türlerinde ilaçlar ağız venasından Dİ yolla verilebilir. Parantral uygulamalar içinde en fazla tercih edileni Kİ'dir. İlaçlar sırt yüzgeci altından kas kitlesine uygulanırlar. Verilecek ilaç miktarı 0.1-0.2 ml/100 g arasındadır. Parantral kullanıma uygun ilaçların hepsi de bu yolla güvenle verilebilirler (Kaya ve ark., 1996).

III. Su ürünlerinde kullanılan ruhsatlı ilaçlar: Balıkçılıkta kullanılan ruhsatlı ilaçlar, Tablo1'de özetlenmiştir (Biyo-General, 2010; Biyo-Ichthy, 2010; Kandur, 2007; Mikofish, 2010; Visad, 2009; Vitafish, 2010).

Tablo 1. Türkiye’de balıklarda kullanım için çıkarılmış veteriner müstahzarlar

İsmi	Formülasyonu	Hedef canlılar	Firması
Vimflor B %50	500 mg Florfenikol/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Vimar
Florfish %50	500 mg Florfenikol/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Medicavet
Aquaflor	500 mg Florfenikol/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	ANC
Diatri-Aqua %50	416,7 mg Sülfadiazin/g, 83,3 mg Trimetoprim/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Medicavet
Favetrim Aqua	416,7 mg Sülfadiazin/g, 83,3 mg Trimetoprim/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Vilsan
Primavilin-Aqua	755 mg oksitetrasiklin HCl/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Vilsan
Terramycin-Fish % 75.5	755 mg oksitetrasiklin HCl/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Pfizer
Virbacoxomid % 24	24 mg Oksolinik asit/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Tüm ilaç
Vimisin – B % 50	572 mg Amoksisilin trihidrat/g	Tatlı su ve tuzlu su balıkları	Vimar
Mikofish	% 5 Nitrofurazon süspansiyon	Akvaryum balıkları	Biyoteknik
Biyo-General	100 ml’de; 40 mg metilen mavisi, 100 mg akriflavin HCl, 450 mg etakridin laktat, 17 mg 9-amino-akridine HCl	Akvaryum balıkları	Biyoteknik
Biyo-Ichthyo	100 ml’de; 32 mg metilen mavisi, 17 mg 9-amino-akridine HCl, 6.4 ml kristal violet	Akvaryum balıkları	Biyoteknik
Vitafish	30 ml’de; 150.000 İU Vit. A, 15000 İU Vit. D3, 150 İU Vit. E, 1500 mg Vit. C, 60’şar mg Vit. B1, B2 ve B6, 30 mg Vit. K3, 0.15 mg Vit. B12, 300 mg nikotinik asit, 15 mg folik asit, 0.3 mg biyotin, 300 mg kolin klorid, 150 mg kalsiyum d-Pantotenat 1.5 mg astaksantin	Akvaryum balıkları	Biyoteknik

VI. Balık hastalıkları ve sağaltım uygulamaları

Kültür balıkçılığında hastalıklar, besleme hataları veya sistemik bozukluklar büyük kayıplara sebep olur (Roberts ve Shepherd, 1979). Balıkçılıkta hastalığa neden olan etkenler parazit, bakteri, virüs ve mantarlardır.

1. Paraziter hastalıklar ve sağaltımı

Su ürünlerinde bulunan çok sayıda protozoa, şerit, kelebek, yuvarlak kurt, sülük ve kabukludan sadece bazıları parazittir. Bilhassa larva dönemi olmak üzere, balık ve diğer su ürünlerinde ölüm, yem tüketiminde azalma, ağırlık kazancında düşme, hastalıklara dirençsizlik ve böylece viral veya bakteriyel hastalıklara yakalanma, canlıların doku ve organlarında hasar gibi fiziki bozukluklar dikkati çeker (Kaya ve ark., 1996).

Protozoalar

Oodinium türleri: Deriye, özellikle yüzgeçlerin bağlandığı kısımlara ve seyrek olarak solungaçlara yerleşirler. Balık üzerinde tozlanma veya kadifemsi bir görünüm, güç solunum ve yüzmede bozukluk görülür. Solungaçlar şişkin, kanlı ve kirli bir haldedir (Burgu, 1994; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Trichodina türleri: Deri ve solungaçlara yerleşip, bulanıklık ve düzgün olmayan lekelerin oluşmasına yol açarlar. Solungaç filamentleri ve lamelleri şişer, birbirine yapışır. Nekrozlar meydana gelir. Solungaçlar görev yapmadığı için solunum güçlüğü görülür (Poupard, 1978; Rao ve ark., 1992; Singhal ve ark., 1986).

Ichthyophthirius türleri: Pisi balıklarında beyaz nokta hastalığının etkenidir. Deri ve yüzgeçlere yerleşir.

Hasta balıkların hareketleri değişir; suyun geldiği yöne doğru toplanırlar. Akvaryumdaki balıklar kumlara veya bitkilere sürünürler. Tropikal balıkların yanı sıra Som balığında da görülür (Burgu, 1994; Roberts ve Shepherd, 1979).

Hexamita türleri: Bağırsakların daha çok son bölümüne yerleşir. Genç alabalık ve salmonlarda enterite yol açar. Bağırsak mukozası tahrip olur, bağırsak içeriği kanlı ve mukusludur (Burgu, 1994; Poupard, 1978).

Coccidia türleri: Bağırsak, karaciğer, böbrek ve hava kesesine yerleşirler. Hasta balıklar zayıflar, gözleri

çukura kaçmıştır, hareketleri azalmıştır. Anüs kırmızı ve dışarı çıkmış, dışkı sarı renklidir (Burgu, 1994; Poupard, 1978).

Myxosoma cerebralis: Balıklarda dönme hastalığına neden olur. Alabalıkların kemikleşmemiş kıkırdak ve omurgalarında rastlanır. Balığın çenesinde şekil bozukluğu meydana getirir (Burgu, 1994; Poupard, 1978).

Protozoanların kontrolü için son derece etkin ilaç ve uygulamalar vardır. Bu amaçla üretilmiş ticari preparat bulunmasa da (KKGM, 2010) kullanımı önerilen ilaçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Protozoan hastalıklarının sağtımında kullanılan ilaçlar

İlaç	Dozu	Uygulama şekli ve süresi	Uyarılar
Akriflavin (nötral)	5-10 mg/L 500 mg/L	Uzun süreli banyo 30 dk banyo/gün	Bitkiler için zararlı ve öldürücüdür.
Asetarsol	1 g/kg yem	3-4 gün	Eimeria türleri için kullanılır.
Asetik asit, glasiyel	0.5 mg/L	30 sn banyo	
Bakır sülfat	0.1 mg/L 500 mg/L	Sürekli banyo 1 dk daldırma	Yumuşak suda solungaçlar için çok tehlikelidir; bağışıklık sistemini baskı altına alır.
Benzalkonyum klorür	1-2 mg/L	1 saat/gün	Sert veya tuzlu suda etkisi zayıftır.
Dimetridazol	1.5 mg/g yem	5 gün süreyle	Hekzamita türleri için kullanılır.
Formaldehit,%37	0.4 ml/L yumuşak su 0.5 ml/L sert su 2 ml/l tuzlu su	1 saat kadar banyo; gerekir se 3 kez, 3 gün arayla tekrarlanabilir.	Yumuşak ve asit sularda çok zehirlidir. Banyo suyu havalandırılmalıdır. Formaldehidde beyaz çökelek olmuşsa kullanılmamalıdır.
Formaldehit + malaşit yeşili	165-250 mg+1-2 mg/L	1 saat süreyle banyo	
Hidrojen peroksit	17.5 ml/L	10 dk banyo	
Jensiyan moru	0.3 ml/L	Uzun süreli banyo	
Malaşit yeşili	0.1-0.2 mg/L 1-1.25 mg/L	2 saat banyo; gerekirse 3 gün tekrarlanır 30-60 dk banyo; gerekirse 3 gün sonra tekrarlanır.	
Metronidazol	10 mg/g yem 50 mg/kg CA	5 gün süreyle 5 gün süreyle	Kamçılılar için kullanılır.
Oksitetrasiklin	10 mg/kg CA 50-75 mg/kg CA	Kı yolla Ağızdan	
Potasyum permanganat	1 g/L su	30-60 sn banyo	
Sodyum klorür	1-3 g/L 25 g/L	Sürekli banyo 3-15 dk banyo	Banyo 1 saate kadar sürebilir.
Sulfadiazin	220 mg/kg CA	Başlangıç dozunu takiben ağızdan 100 mg/kg 5 gün	Asidik pH’lı suda çöker.

Jinekolojide aradığınız yardım...

Simpanorm

- Doğum işlemini kolaylaştırır
- Plasentanın kendiliğinden atılmasına yardımcı olur
- Uterus involüsyonunu hızlandırır
- Gebelik oranını artırır

Eklem bacaklılar

Balıklarda deri, burun, ağız ve solungaçlarda Argulus, Lerneae, Ergasilus, Molluska, Lepeophtherius ve Isopoda türü arthropodalar hastalıklara sebep olur (Burgu, 1994; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Argulus türleri: Özellikle sazanlarda yaşar, balık biti diye tanınır. Ilık-sıcak sulara dayanamaz. Gerek kendi gerekse toksinleri ölüme yol açabilir. Önemli türleri arasında *A.foliareus*, *A.coregani* ve *A.japonikus* yer alır.

Lernaea türleri: Balığın derisine başlarını sokmuş olarak bulunur. Parazit olan sadece dişilerdir. Kalp bölgesine yerleştikleri zaman ölümle sonuçlanabilir.

Ergasilus türleri: Balıkların solungaçlarında yaşarlar. Dişileri parazittir. Özellikle alabalıklarda ölüme yol açar. Solungaç üzerinde koyu noktalar halinde görülürler. Hasta balıklarda solunum güçlüğü, zafiyet ve anemi görülür. (Alpbaz, 1985; Burgu, 1994; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979; Stoskopf, 1986).

Balıklarda eklem bacaklılarla mücadelede ruhsatlı olmasa da (KKGM, 2010), bir çok ilaç kullanılabilir (Baticados ve Pablicare, 1992; Grave ve ark., 1991; Meyer, 1991; Rao ve ark., 1992; Roth ve ark., 1993; Singhal ve ark., 1986; Stoskopf, 1986; Tonguthai ve Chanradchakool, 1992). Bunlardan bazıları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Balıklardaki eklem bacaklıların kontrolünde kullanılan ilaçlar

İlaç	Dozu	Uygulama şekli ve süresi	Uyarılar
Asetik asit, glasiyal	0.5 ml/L su	30 sn süreli banyo	Sadece dış parazite etkir.
Bakır sülfat	0.0001 mg/L 500 mg/L	Sürekli banyo 1 dk süreli daldırma	Tablo 2'deki gibi
Diklorvos	0.05-0.1 mg/L	4-7 gün arayla 2-4 kez püskürtülerek uygulanır.	
İvermektin	100 mg/kg	Ki enjeksiyon	
Malatyon	0.15-0.25 mg/L	4-7 gün arayla 2-4 kez püskürtülerek uygulanır.	
Potasyum permanganat	1 g/L 20 mg/L	5-10 sn süreli daldırma 1 saat süreli banyo	Sadece asidik pH'lı suda kullanılır.
Sodyum klorür	30 mg/L	2-5 dk süreli daldırma	
Triklorfon	100 mg/L 0.1 mg/L	3-5 sn süreli daldırma 1 saat süreli banyo	
Dipterex	1-2.5 mg/L	1 hafta arayla tekrarlanarak banyo şeklinde uygulanır.	Lernaea türleri için kullanılır.

Kelebekler

Balıklarda son veya arakonakçı olan bazı kelebekler (Dactylogyrus, Diplozoon, Discoctyle ve Gyrodactylus) hermafrodit, bazıları (Cotylurus, Cryptocotyle ve Diplostomum) digeniktir. Hermafroditler direkt gelişir. Balıklarda solungaç, deri, yüzgeç ve ağıza yerleşip ölüme sebep olurlar (Kaya ve ark., 1996; Meyer, 1991).

Sanguinikola türleri: Dolaşım sistemine yerleşirler.

Olgunları parazittir. Ara konakçı sümüklü böcektir. Bu parazit damarlarda yangıya, solungaçlarda nekroza, vücut boşluğunda sıvı birikmesine neden olur.

Diplostomum türleri: Esas konakçısı su kuşları olup, birinci arakonakçısı sümüklü böcek, ikinci arakonakçısı ise balıklardır. Göze yerleşip katarakt, kornea yırtılması ve körlüğe yol açabilirler.

Kelebekler doğrudan veya yol açtıkları hasar sebebiyle balıkların diğer hastalık etkenleriyle enfekte

olmasına, gelişme geriliği ve gerilime sebep olurlar (Meyer, 1991; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979). Balıklarda kelekler için ruhsatlı ilaç yoktur (KKGM, 2010); ancak kullanılabilecek bazı ilaçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Balıklardaki keleklerin kontrolünde kullanılan ilaçlar

İlaç	Dozu	Uygulama şekli ve süresi	Uyarılar
Asetik asit, glasiyal	2 ml/L	20 sn süreli daldırma	
Bakır sülfat	10 mg/L 500 mg/L	Süreli banyo 1 dk süreli daldırma	Tablo 2'deki gibi
Diklorvos	0.25 mg/L	1 hafta arayla 4 kez 1 saat süreli banyo	
Formaldehit	Tablo 1'deki gibi	Tablo 1'deki gibi	Tablo 2'deki gibi
Hidrojen peroksit	17.5 ml/L	10 dk süreyle daldırma	
Malatyon	0.2 mg/L	4 gün arayla 2-3 kez	
Prazikuantel	10 mg/L 100 mg/25 g yem	3 saat süreli banyo 7 gün süreyle	Yumuşak su ile
Triklorfon	0.25 mg/L 100 mg/L	Süreli banyo 3-5 dk süreli daldırma	Alkali sularda daldırma

Şeritler

Balıkların genellikle sindirim kanallarında yaşarlar; ama, kaslar ve diğer doku veya organlarda bulunabilir. Başlıcaları *Coryophyleus*, *Khawia*, *Eubothrium*, *Diphylobothrium*, *Ligula*, *Digramma*, *Schistocephalus* türleridir. ***Caryophyleus* türleri** sazan yavrularında ölüme, ***Trienophorus* türleri** turna balığında hastalığa yol açarlar. ***Diphylobothrium* türlerinin** olgunları insanda sindirim kanalı bozukluğu, karın ağrısı, bulantı, kusma ve ishale neden olur (Burgu,

1994; Meyer, 1991; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Sindirim kanalında yaşayan parazitler ilaçla kolayca tedavi edilirler, diğer doku ve organlardaki enistik şekillerin tedavisi genellikle zordur (Stoskopf, 1986). Balıklar için üretilmiş ruhsatlı ticari preparat bulunmasa da (KKGM, 2010) şerit hastalıklarının tedavisinde kullanılabilecek ilaçlardan başlıcaları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Şeritlere karşı kullanılan ilaçlar

İlaç	Dozu	Uygulama şekli ve süresi	Uyarılar
Niklosamid	200 mg/kg CA	Ağızdan	2 haftada tekrarlanır.
Prazikuantel	100 mg/25 g yem	7 gün süreyle verilir.	

Yuvarlak kurtlar

Balıklarda başlıca sindirim kanalı, deri altı, gonadlar ve dolaşım sisteminde bulunabilirler. Özellikle *Capillaria* ve *Camallonus* cinsi olmak üzere,

bazıları tehlikeli olurlar (Alpbaz, 1985; Meyer, 1991). Balıklar için ruhsatlı ticari preparatlar olmasada (KKGM, 2010) kullanılabilecek ilaçların bazıları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Yuvarlak kurtlara karşı kullanılan ilaçlar.

İlaç	Dozu	Uygulama şekli ve süresi	Uyarılar
Asetik asit (glasiyal)	0.5 ml/L	30 sn süreli daldırma	Sadece dış parazitlere karşı kullanılır.
Kambendazol	20 mg/kg CA 10 mg/kg CA	Ağızdan 1 hafta arayla 3 kez Ağızdan 2 hafta süreyle	
Levamisol	100 mg/25 g yem	1 hafta arayla 3 kez	
Mebendazol	20 mg/kg CA	1 hafta arayla 3 kez	

2. Bakteriyel hastalıklar ve sağıtımı

Balıklarda bakterilerin sebep oldukları hastalıkların bazıları şunlardır:

Fruktuloz: Etken *Aeromonas salmonicida*'dır. Alabalık ve som balıklarında septisemiye neden olur. Damar içerisinde birikip, çeperde zedelenmeler, içte irin bulunan çok sayıda furunkul oluşturur. Bunlar delinerek açılır, kenarları düzgün olmayan ülserlere dönüşür (Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Ülser: Etken *Haemophilus piscium*'dur. Vücudun özellikle baş, yan, sırt ve yüzgeç tabanındaki deride yüzeysel gri-beyaz renkte kenarları kabarık düzensiz lezyonlar görülür (Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Kolumnaris: Tatlı ve tuzlu su kolumnaris hastalığı olarak iki çeşittir. Tatlı su şeklinin etkeni *Cytophaga columnaris* olan; alabalık ve diğer balıklarda vücudun çeşitli bölgelerinde etrafı kırmızı bir hale ile çevrili yuvarlak veya oval, gri-beyaz lekelerin, ülser ve lezyonların oluşması ile karakterize bulaşıcı ve öldürücü bir enfeksiyondur. Tuzlu su şeklinin etkeni *Flexibacter maritimus* olup, tuzlu sulardaki balıklarda tatlı su kolumnaris hastalığına benzer klinik belirtilere yol açan bulaşıcı bir enfeksiyondur (Arda ve ark., 2005).

Pedinkul hastalığı: Bazı alabalık türlerinde *Flexibacter psychrophilus* tarafından meydana getirilen, özellikle kuluçkahane sıcaklığının 10°C'nin altına düştüğünde sırt ve kuyruk yüzgeçlerinde, vücut yüzeylerinde çeşitli büyüklükte lezyonların oluşması ile karakterize bakteriyel bir enfeksiyondur (Arda ve ark., 2005).

Bakteriyel solungaç hastalığı: Balıklarda

Flavobacterium brnachiophila ve seyrek olarak da *F.aquatile*'nin sebep olduğu solungaçların kanlanması, epitelyum hücrelerinin artması, filament lamellerinin birbirine yapışması, dejenerasyonu ve nekrozu ile ortaya çıkan bulaşıcı ve öldürücü bakteriyel bir enfeksiyondur (Arda ve ark., 2005).

Enterik kızıl ağız hastalığı: Çeşitli balık türlerinde *Yersinia ruckeri* tarafından meydana getirilen, karında sıvı toplanması, rengin koyulaşması, ağız, operkulum ve yüzgeç tabanlarında kızarıklıklar, vücut yüzeyinde ve iç organlarda kanama ile karakterize bulaşıcı, öldürücü bakteriyel bir enfeksiyondur (Arda ve ark., 2005).

Kızıl hastalığı: Gerek kültür gerekse doğal balıklarda *Vibrio anguillarum*'un sebep olduğu, vücudun yan ve alt bölgelerinde kırmızı benekler, ülserler ve kanama odakları ile karakterize bir hastalıktır (Actis ve ark., 1999).

Tüberküloz: *Mycobacterium marinum*, *M.fortitum* ve *M.chelonei*'nin sebep olduğu kronik bir hastalıktır. Aşırı zafiyet, gözlerin dışarı çıkması, sırtın kamburlaşması, deride kanlı ve ülseratif yaralar görülür (Chinabut, 1999).

Balıkların böbrek hastalığı: Genç salmonide ve doğal yaşamdaki balıklarda *Renibacterium salmoninarum*'un sebep olduğu solungaçlarda solgunluk, gözlerin dışarı çıkması, karında şişkinlik, deride kabarcık, vücut yüzeyinde ülser ve anüs civarında kanamayla ortaya çıkan bulaşıcı kronik bir enfeksiyondur (Arda ve ark., 2005).

Bakteriyel hastalıkların sağıtımı

Bakteriyel hastalıklara karşı antibiyotik (tetrasiklinler, sülfonamidler, nitrofuranlar, fenikoller,

kinolonlar, makrolidler, beta-laktamlar vb) ve antiseptikler (potasyum permanganat, benzalkonyum klorür vb) kullanılır (Anderson, 1992; Aoki, 1992; Baticados ve Pablicare, 1992; Grave ve ark., 1991; Rao ve ark., 1992; Stoskopf, 1986; Subasinghe, 1992; Thorburn, 1993; Tonguthai ve Chanradchakool, 1992). Bu maddeler balık etinde kalıntı bıraktığından, uygulama sonrası, balıklar belli süre geçmeden tüketilmemelidir. (Kaya ve ark., 1996).

Amoksisilin: Alabalıklarda kızıl ağız hastalığı, bakteriyel hemorajik septisemi kolumnaris, soğuk su Vibriozisi, ülser ve alabalık fry sendromu; somonlarda furunkulozis, Pastörellozis ve Vibriosis'e karşı kullanılır. Balıklar için ticari preparatı bulunmaktadır (Tablo 1). İlaç 20-40 mg/kg CA dozda sabah ve akşam ikiye bölünerek 10 gün verilir. İlaçlı yem verilmeden balıklar 12-24 saat aç bırakılır. Uygulama sonrası balıklar günlük su sıcaklık toplamaları 500°C'ye ulaşınca kadar tüketilmemelidir (Vimisin B, 2008; Visad, 2009).

Enrofloksasin: İlaç 10 mg/kg CA dozda hesaplanıp yeme katılarak bir hafta süreyle kullanılır. Ayrıca, *A. hydrophila* ve *Vibrio*'ya karşı suya 0.8-1 mg/L 24 saat banyo tarzında kullanılır (Supriyadi ve Rukyani, 1992).

Eritromisin: İlaç, Korinebakteriyel böbrek hastalığında 90-100 mg/kg CA dozda yeme katılarak kullanılabilir. Karideslerde bakteriyel nekroz ve Vibriyoz için 0.5-2 mg/L banyo şeklinde uygulanabilir (Subasinghe, 1992).

Florfenikol: Yapı yönünden kloramfenikole benzese de kemik iliğini baskılamadığı için besin değeri taşıyan hayvanlarda güvenle kullanılır. Ticari preparatı vardır (Tablo 1). Alabalıklarda frunkuloz, kızıl ağız hastalığı, bakteriyel hemorajik septisemi, kolumnaris, soğuk su Vibriozisi, ülser, *Lactococcus* ve *Enterococcus* türleri; çipura ve levreklerde Vibriyoz, Pastörelloz'a karşı 10 mg/kg CA dozda yemle 10 gün verilir. Uygulama sonrası 15 gün içinde balıklar tüketilmemelidir (Kandur, 2007; Kaya, 2007; Vimflor-B, 2010; Visad, 2009).

Flumekuin: İlaç, *Aeromonas hydrophila* ve *Pseudomonas* türlerinin yol açtığı hastalıkların kontrolünde kullanılır. Ağızdan 5 mg/kg CA dozda yeme katılarak verilir. Ayrıca, suya 10 mg/L yoğunlukta katılarak 24 saat süreli daldırma tarzında uygulanır (Kaya, 2007; Supriyadi ve Rukyani, 1992).

Furazolidon: Karsinojenik olması sebebiyle, besin değeri taşıyan hayvanlarda kullanılması yasaktır (KKGM, 2002). Süs balıklarının bakteriyel hemorajik septisemi ve Vibriyoz hastalığının sağıtımında kullanılabilir. İlaç, 110 mg/kg CA dozda yeme katılıp 5-10 gün veya yeme 250 mg/kg katılarak 3 gün kullanılır (Anderson 1992).

Kloramfenikol: Besin değeri taşıyan hayvanların sağaltımında kullanımı yasaktır (KKGM, 2002). İlaç, süs balıklarının bakteriyel hastalıklarının sağıtımında suya 5-10 mg/L katılarak 24 saat banyo tarzında kullanılabilir. Kloramfenikol aynı amaçla yeme 1 g/kg katılarak da kullanılır. Furazolidon ile birlikte (10 mg kloramfenikol +10 mg furazolidon/L, 24 saat süreli banyo) Vibriozun sağaltımında kullanılır (Supriyadi ve Rukyani, 1992).

Nitrofurazon: Besin değeri olan hayvanlarda kullanımı yasaktır (KKGM, 2002). Ancak, akvaryum balıklarında bakteri (frunkuloz, kolumnaris) ve mantar (*Saprolegnia*, *Achyla*, *Aphanomyces*, *Branchiomyces*, *Ichthyophonus*, *Pythium*)' lara karşı kullanılan ticari preparat bulunmaktadır (Tablo 1). Hazır ticari preparttan akvaryum suyuna 5 ml/20 L katılarak 3-4 gün süreyle kullanılır. Hastalık ilerlemişse 20 L akvaryum suyu için 10 ml süspansiyon kullanılmalıdır. Koruyucu olarak ayda bir 20 L akvaryum suyuna 5 ml kullanılır (Kandur, 2007; Mikofish, 2010).

Oksitetrasiklin: Balıklar için üretilmiş ticari müstahzarı vardır (Tablo 1). Alabalıklarda bakteriyel hemorajik septisemi, kolumnaris, kızıl ağız hastalığı, Streptokoklar, soğuk su Vibriyozisi, yavru gökkuşağı alabalık sendromu, *Pseudomonas* septisemi, ülser gibi hastalıklarda kullanılır. İlaç 75 mg/kg CA dozda yeme katılarak 10 gün kullanılır. İlaçlama öncesi

balıklar 12-24 saat aç bırakılır. Tedavi sonrası günlük su sıcaklık toplamları 500°C olmadan balıklar insan tüketimine sunulmamalıdır (Oksifish, 2010; Primavilin Aqua, 2010; Visad, 2009).

Oksolinik asit: Yapısı nalidiksik asite benzer. Balıklar için ticari preparatı bulunmaktadır (Tablo 1). Gram-negatif bakterilere 2-4 kat daha etkilidir. Alabalıklarda furunkulozis ve Yersiniosis'e karşı kullanılır. İlaç 5-12 mg/kg CA dozlarında yeme katılarak 7-10 gün kullanılır. Suya 5 mg/L katılarak 6 saat, 1 mg/L katılarak 24 saat banyo tarzında uygulanır (Kandur, 2007; Kaya, 2007; Supriyadi ve Rukyani 1992; Visad, 2009).

Sulfonamid-trimetoprim karışımları: Sülfonamid-trimetoprim (400 mg+80 mg) karışımı bakteriyel hemorajik sepsisemi, kolumnaris, kızıl ağız hastalığı, streptokok enfeksiyonları, soğuk su vibriozisi, kış hastalığı, ülser ve yavru gökkuşağı alabalık sendromuna karşı kullanılır. Balıklar için üretilmiş ticari preparatı bulunmaktadır (Tablo 1). İlaç, 60 mg sülfadiazin/kg CA dozunda yeme katılarak 7-10 gün kullanılır. Uygulama sonrası balıklar 550°C/gün içinde tüketilmemelidir (Diatri Aqua, 2010; Favetrim Aqua 2010; Visad, 2009). Som balıklarında dozu 15 mg/kg olarak ayarlanmalıdır; zira, yüksek dozlarda iştahsızlık ve durgunluğa yol açar (Bishop, 1996).

Benzalkonyum klorür: Kuvarterner amonyum türevi yüzeyde etkin bir maddedir. Benzalkonyum klorür, kolumnaris hastalığı ve bakteriyel solungaç hastalığı başta olmak üzere, bir çok bakteriyel hastalıkta sağaltıcı ve koruyucu olarak kullanılabilir. İlaç suya 1-2 mg/L katılarak 1 saat banyo tarzında uygulanır (Anderson, 1992).

Potasyum permanganat: Kolumnaris hastalığının sağaltımı ve önlenmesinde kullanılır. İlaç suya 2-3 mg/L katılarak 15-30 dk banyo tarzında uygulanır (Anderson, 1992). Organik madde bakımından zengin bulanık sularda uygulandığında, yükseltgen olması sebebiyle, uygulama genellikle başarısızlıkla sonuçlanır; bu sebeple, böyle suların havalandırılması

gerekir (Tonguthai ve Chanradchakool, 1992).

3. Viral hastalıklar ve sağaltımı

Balıklarda başlıca viral hastalıklar viral hemorajik sepsisemi (VHS), infeksiyöz pankreatik nekroz (IPN), infeksiyöz hematopoietik nekroz (IHN), infekdiyöz hidrops kompleksi, ülseratif dermato nekrozis (UDN), turna balıklarının kızıl hastalığı, yayın balıklarının viral hastalığı, lenfo-kistik hastalığı, karnıbahar hastalığı ve çiçek'tir (Burgu, 1994; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979). Viral hastalıklara antibiyotikler etkisizdir. Ancak, ikincil enfeksiyonları önlemek için kullanılır. Balıkların yemlerine vitaminler ilave edilebilir (Vitafish, 2010).

4. Mantar hastalıkları ve sağaltımı

Mantarlar, balığın üzerinde tozlu-lifli pamuğa benzer görünümüleriyle tanınırlar; bazen, göz ve yüzgeçler ile iç organlar da etkilenir. Buna göre de, ağız, deri, kuyruk ve göz mantarı gibi isimlerle anılırlar. Parazit mantarlardan Saprolegnia ve Achlya türleri başlıca alabalık ve som balığı; Saprolegnia pisi balığı; Lagenidium ve Fusarium türleri karides; Lagenidium, Fusarium ve Haliphthoros türleri istakozları infekte ederler. Lagenidium balıklarda %100 oranında ölüme yolaçabilir (Burgu, 1994; Kaya ve ark., 1996; Poupard, 1978; Roberts ve Shepherd, 1979).

Fungal solungaç çürüğü hastalığı: Salmonidae, Cyprinidae, Esocidae gibi çeşitli balık ailelerinde *Branchiomyces sanguinis*, *B. demigrans* gibi mantarlar tarafından meydana getirilen solungaçlarda yerleşerek önemli bozukluklar ve yapısal değişikliklere yol açan bulaşıcı bir mantar enfeksiyonudur (Arda ve ark., 2005).

Ichthyosporidiosis: *Ichthyosporidium hoferi* tarafından meydana getirilen; Salmonidae, Clupeidae, tropikal ve diğer balıklarda vücudun çeşitli yerlerinde ve iç organlarında küçük nodüllerin oluşması, rengin koyulaşması, gözün dışarı çıkması,

zayıflama ve ölümle son bulan kronik, bulaşıcı bir mantar hastalığıdır (Arda ve ark., 2005).

Mantarların sebep olduğu hastalıkların sağaltımı

Mantar hastalıklarının sağaltımı amacı ile kültür balıkları için üretilmiş ticari preparat yoktur (KKGM, 2010). Ancak, etkilenen yere ilaçların yerel uygulamaları ile mantar hastalıkları başarıyla sağtılabilir (Anderson, 1992; Meyer, 1991; Rao ve ark., 1992; Subasinghe, 1992; Tonguthai ve Chanradchakool, 1992).

Malaşit Yeşili: Organik bir boyadır. Gram-pozitif bakteriler, mantar ve dış parazitlere son derece etkilidir. Teratojen olması sebebiyle, balıkçılıkta kullanımı bir çok ülkede yasaktır. İlaç suya 0.2 mg/L katılıp 1 saat banyo; 66 mg/L katılarak 1 dk daldırma şeklinde kullanılır. Yumurta geliştirme suyuna 10 mg/L katılarak sürekli banyo tarzında kullanılır (Alderman, 1985; Anderson, 1992). *I. multifilis*'e karşı malaşit yeşili+formaldehit (1 mg+150 mg/L) karışımı 1 saat banyo tarzında uygulanır; sonra su değiştirilir. Uygulama 3 gün arayla tekrarlanır (Subasinghe, 1992). Malaşit yeşili uygulanan balıkları tüketen insanlarda, immun ve reproduktif sistemlerde genotoksik ve karsinojenik etkiler meydana gelebilir (Dönmez ve ark., 2006).

Bakır Sülfat: Sularda alg, plankton, mantar, protozoa gibi parazitlere karşı kullanılır. Balıklar için de son derece zehirlidir. Yumuşak sularda 0.3-0.5 ve sert sularda 1 mg/L kullanılır (Tonguthai ve Chanradchakool, 1992).

Formaldehid: Balık ve kabukluların dış parazitlerine karşı yaygın olarak kullanılır. Karides larvaları için son derece zehirlidir. Yeterli dozda uygulanmaması ve hızla yıkımlanması sebepleriyle, her zaman beklenen etkiyi sağlamayabilir. Uzun süreli banyo için 25-50 mg/L ve 1 saatlik banyo için 200-250 mg/L uygulanır; ancak, planktonları öldürerek çözülmüş oksijen miktarını azalttığı için, göl ve göletlerde 40 mg/L'den daha yoğun uygulanmaması önerilir. Formaldehid su

tankı, akvaryum ve suyun mikropsuzlaştırılmasında da kullanılır; 25-75 mg/L arasındaki yoğunluklarda *Aeromonas hydrophila*'yı 12-24 saat içinde öldürür (Kaya ve ark., 1996).

Metilen Mavisi: Akvarum balıklarının paraziter (*I. multifilis*, *C. necatrix*, Trichodina ve Trichodinella, Oodinium vb protozoon; Monogenic Tremoyudes, Gyrodactulus, Dactylogyrus vb helmint) ve mantar (Saprolegnia, Achlya) hastalıklarının sağaltımı için ticari preparat bulunur (Tablo 1). Belirtilen hastalıklara karşı ticari ilaç çözeltisinin 10 ml'si 20 L akvaryum suyuna 4-6 gün eklenir. Akvaryum suyunun 28-30°C'ye getirilmesi sağaltımı hızlandırır. (Biyo-Ichthyology, 2010; Kandur, 2007). Akvaryum balıklarının çeşitli bakteri, mantar, protozoa gibi hastalıklarının sağaltımı için üretilen başka bir ticari ilaç çözeltisinin (Tablo 1) 10 ml'si 20 L akvaryum suyuna eklenir. Koruyucu olarak 4 haftada bir 5 ml ilaç 20 L akvaryum suyuna eklenebilir (Biyo-General, 2010; Kandur, 2007).

Diğer ilaç ve uygulamaları

Balıklarda karşılaşılabilecek bazı özel olayları sağaltımı için bir çok maddeden yararlanılır. Örneğin organik fosforlu bileşiklerle zehirlenmelerde **atropin** (Kı veya Pı yolla 0.1 mg/kg); ödem ve karında su toplanması halinde **furosemid** (Kı veya Pı yolla 2-3 mg/kg); klor kirliliğinde **sodyum tiyosülfat** (100 mg/L su uzun süreli banyo); şok ve kan şekerinin düştüğü hallerde **deksametazon** (10 mg/L su 1 saat banyo); sürgüt amaçla **magnezyum sülfat+sodyum klorür** (300+50 mg/L su, 5 dk banyo) kullanılabilir (Kaya ve ark., 1996; Stoskopf, 1986). Ancak, bu ilaçların balıklar için üretilmiş ruhsatlı ticari preparat bulunmamaktadır (KKGM, 2010).

Balıklarda ilaç uygulamasını kolaylaştırmak amacıyla bazı anesteziklerden yararlanılır. Bu amaçla **benzokain** (10-250 mg/L suda 10-15 sn); **trikain** (50-100 mg/L, balıkların taşınması veya elle muayenesi

için bunun yarısı yoğunluklarda; 1-3 dk içinde anesteziye yol açar ve anesteziye uyanma 3-15 dk içinde olur, güneş ışığı altında ve tuzlu suya katılarak uygulanırsa zehirlenmeye yol açabilir); **ketamin** (50 mg/L benzokain içeren suda 15-20 sn tutulduktan sonra tartılıp, Ki 130-150 mg/kg dozda verilmesini takiben 20 dk ve 150 mg/kg dozda uygulanmasını takiben 50-80 dk anestezi oluşturur); **altesin** (50 mg/L benzokain çözeltisinde 15-20 sn süreyle tutulan balıklara Ki 18-36 mg/kg uygulandığında, 1-6 saat anesteziye yol açar); **amobarbital** (%1-2 lik çözeltisi halinde Pi 40-55 mg/kg dozda verildiğinde, 48 saat

anestezi oluşturur, tuzlu su balıklarında anestezi 20 dk içinde başlarken, tatlı su balıklarında bu süre 30-90 dk'ya kadar gecikebilir) kullanılabilir (Booth, 1988; Kaya ve ark., 1996).

Akvaryumlardaki süs balıklarının sağlıklı gelişmelerini sağlamak, üremelerini erken başlatmak, stresten korumak, solan renklerini canlılığa kavuşturmak için vitamin premiksleri kullanılır. Bu amaçla üretilen ticari preparattan (Tablo1). 20 L akvaryum suyuna veya 1 günlük balık yemine 5 damla uygulanır (VitaFish, 2010).

Kaynaklar

1. Actis, L.A., Tolmasky, M.E., Crosa, J.H. (1999). Vibriosis. In: Fish Disease and Disorders Volume 3 (P.T.K. Woo, D.W. Bruno Eds). CABI Publishing, New York, USA. pp: 523-557.
2. Alderman, D.J. (1985). Malachite green: a review. J.Fish Dis.8:289-298.
3. Albaz, A. (1985). Akvaryum bitkileri ve balık hastalıkları. Acargil Matbaası. Alp Yayıncılık. İzmir.
4. Anderson, I.G. (1992). The use of chemotherapeutic agents in finfish and shellfish culture in Australia. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M.Shariff, R.P.Sabasinghe and J.P. Arthur, Eds). Fish Health Section, Fisheries Society. pp. 493-503.
5. Aoki, T. (1992). Chemotherapy and drug resistance in fish farms in Japan. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M. Shariff, R.P. Sabasinghe and J.P. Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries Society. pp. 519-528.
6. Arda, M., Seçer, S., Sarıeyyüpoğlu, M. (2005). Balık Hastalıkları. 2. Baskı, Medisan Yayınevi, Ankara.
7. Baticados, M.C.L., Publicare, J.O. (1992). The use of chemotherapeutic agents in aquaculture in the Philippines. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M.Shariff, R.P.Sabasinghe and J.P. Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries Society. pp. 531-545.
8. Bishop, Y.M. (1996). The Veterinary Formulary. Handbook of Medicines Used in Veterinary Practice. The Pharmaceutical Press. 3th Ed. London.
9. Biyo-General (2010). Biyoteknik Kimya Sanayi. Erişim: [http://www.biyoteknik.com/urun_detay.aspx?id=49]. E. tarihi: 22.03.2010.
10. Biyo-İchthyo (2010). Biyoteknik Kimya Sanayi. Erişim: [http://www.biyoteknik.com/urun_detay.aspx?id=40]. E. tarihi: 22.03.2010.
11. Booth, N.H. (1988). Drug acting on the central nervous system: Intravenous and other parenteral anesthetics. In: Veterinary Pharmacology and Therapeutics. (N.H.Booth and L.H.Mcdonald, Eds). Sixty Ed. Iowa State Univ. Press, Ames. pp. 212-274.
12. Boran, Ş. (2009). Ülkemizde Kültür Balıkçılığı, Sorunları ve Çözüm Önerileri. İzmir Ticaret Odası Ar&Ge Bülten 2009 Temmuz Ekonomi. Erişim: [http://www.izto.org.tr/NR/rdonlyres/7475BDA1-95B7-4855-B351-9ADCE4362AFE/12700/sebnemboran.pdf]. E. tarihi: 13.03.2010.
13. Burgu A., (1994). Kişisel görüşme (Prof.Dr. Ayşe Burgu, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Parazitoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Dışkapı-Ankara).
14. Chinabut, S. (1999). Mycobacteriosis and Nocardiosis. . In: Fish Disease and Disorders Volume 3 (P.T.K. Woo, D.W. Bruno Eds). CABI Publishing, New York, USA. pp: 319-340.
15. Diatri Aqua (2010). Medicavet Tarım Hayvancılık İlaç ve Kimya Sanayi. Erişim: [http://www.medicavet.com/index.php?page=icerik&kat=55&alt_kat=406&icerik=506]. E. tarihi: 14.03.2010.

Florvil

1 ml'de 300 mg florfenikol içerir.

BRD' YE KARŞI BAŞARI SIZDIR...

BRD'ye (solunum sistemi enfeksiyonlarına) neden olan *P. multocida*, *M. haemolytica* ve *H. somnus* kaynaklı enfeksiyonlarda, *Moraxella bovis*'in neden olduğu **Enfeksiyöz Keratokonjunktivitis**'in sağaltımında, *Fusabacterium necrophorum* ve *Bacteroides melaninogenicus*'un neden olduğu ayak hastalıklarının (**Foot Rot**) tedavisinde başarıyla kullanılır.

2

1

3

vilsan

www.vilsan.com.tr

16. Dönmez, A.E., Kalay, M., Özkan, F., Koyuncu, C.E. (2006). FMC ve Malaşit Yeşili Sağaltım Dozlarının *Oreochromis niloticus* (L., 1758)'un Bazı Kan Parametrelerinde Meydana Getirdiği Değişimler. E.Ü. Su Ürünleri Dergisi. 23(Ek 1): 61-64.
17. Favetrim Aqua (2010). Vilsan Veteriner İlaçları. Erişim: [http://www.vilsan.com.tr/index.php?page=product&drug_id=122]. E. tarihi: 14.03.2010.
18. Grave, K., Engelstand, M., Soli N.E. (1991). Utilization of dichlorvos and trichlorfon in salmonid farming in Norway during 1981-1988. Acta vet. Scand. 32: 1-7.
19. Kandur, R. (2007). Türk Vademecum Veteriner İlaç Rehberi. Şenyıldız Matbaacılık, İstanbul.
20. Kaya, S. (2007). Antibiyotikler. Alınmıştır: S.Kaya (Editör): Veteriner Farmakoloji. Cilt 2, Baskı 4. Medisan Yayınevi, Ankara.
21. Kaya, S., Baydan, E., Bilgili, A., Özdemir, M. (1996). Balık hastalıklarının sağaltımında ilaç kullanımı. Türk Vet.Hek.Derg. 9:34-42.
22. KKGM (2002). Gıda Değeri Olan Hayvanlara Uygulanması Yasak Olan Maddeler Hakkında Tebliğ. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü (KKGM). Tebliğ No: 2002/68. Resmi Gazete: 19.12.2002 / 24968. Erişim: [<http://www.kkgm.gov.tr/teblig/2002-68.html>]. E. tarihi: 17.03.2010.
23. KKGM (2010). Ruhsatlı Veteriner İlaçları. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü (KKGM). Erişim: [<http://www.kkgm.gov.tr/birim/ilac/web.zip>]. E. tarihi: 22.03.2010.
24. Meyer, F.P. (1991). Aquaculture disease and health management t.J.Anim.Sci.69:4201-4208.
25. Mikofish (2010). Biyoteknik Kimya Sanayi. Erişim: [http://www.biyoteknik.com/urun_detay.aspx?id=39]. E. tarihi: 22.03.2010.
26. Oksifish (2010). Medicavet Tarım Hayvancılık İlaç ve Kimya Sanayi. Erişim: [http://www.medicavet.com/index.php?page=icerik&kat=55&alt_kat=406&icerik=521]. E. tarihi: 14.03.2010.
27. Poupard, C.J. (1978). Therapy of fish diseases. In: Fish Patholoji. (R.J.Roberts, Ed.). Bailliere Tindall. London.
28. Primavilin Aqua (2010). Vilsan Veteriner İlaçları. Erişim: [http://www.vilsan.com.tr/index.php?page=product&drug_id=115]. E. tarihi: 13.03.2010.
29. Rao, K.G., Mohan, C.V., Seenappa, D. (1992). The use of chemotherapeutic agents in fish culture in Indiana. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M.Shariff, R.P.Sabasinghe and J.P. Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries society.. pp. 505-512.
30. Roberts, R.J., Shepherd, C.J. (1979). Handbook Of Trout And Salmon Diseases. Printed in Great Britain by The Whitefrans Press Ltd. London and Tombridge.
31. Roth, M., Richards, R.H., Sommerville, C. (1993). Curent practices in the chemotherapeutic control of sea lice infestation in aquaculture: a review J.Fish Dis. 16: 1-26.
32. Singhal, R.N., Jeet, S., Davies, R.W. (1986). Chemotherapy of six ectoparasitic disease of cultured fish. Aquaculture, 54: 165-171.
33. Stoskopf, M.K. (1986). Fish chemotherapeutics. Veterinary clinics of North America: Small animal practice, 18;331-348.
34. Subasinghe, R.P. (1992). The use of chemotherapeutic agents in aquaculture in Sri Lanka. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M.Shariff, R.P.Sabasinghe and J.P.Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries Society. pp. 547-553.
35. Supriyadi, H., Rukyani, A. (1992). The use of chemotherapeutic agents for the treatment of bacterial diseases of fish and shrimps in Indonesia. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M. Shariff, R.P. Sabasinghe and J.P. Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries Society. pp. 515-517.
36. Thorburn, M.A. (1993). Use of chemotherapeutics on trout farms in Ontario. J.Aqu. Anim. Health, 5:85-91.
37. Tonguthai, K., Chanradchakool, P. (1992). The use of chemotherapeutic agents in aquaculture in Thailand. In: Diseases in Asian aquaculture I. (M.Shariff, R.P.Sabasinghe and J.P.Arthur, Eds). Fish Health Section, Asian Fisheries Society. pp. 555-565.
38. Vimflor-B (2010). Aquavet Su Ürünleri & Veteriner İlaçları. Erişim: [<http://www.aquavet.com.tr/vimflor.htm>]. E. tarihi: 13.03.2010.
39. Vimsin B (2008). Vimar Gıda Tarım ve Hayvancılık Sanayi. Erişim: [<http://www.vimar.com.tr/images/pdf/Vimsinb.pdf>]. E. tarihi: 15.03.2010.
40. Visad (2009). Veteriner İlaçlı Premikslerin (V.İ.P.) Etiketleri. Veteriner Sağlık Ürünleri Sanayicileri Derneği. Erişim: [<http://www.visad.org.tr/talimatlar/premiksetiketleri.pdf>]. E. tarihi: 14.03.2010.
41. Vitafish (2010). Biyoteknik Kimya Sanayi. Erişim: [<http://www.biyoteknik.com/kategoriDevam.aspx?id=10>]. E. tarihi: 23.03.2010.

ZEOLİTLERİN KANATLI PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*

Doç. Dr. Serkan ÇAKIR¹ Doç. Dr. Mustafa MİDİLLİ¹

Yem Tüketimi

Rasyonlarda kullanılan zeolitlerin yem tüketimi üzerindeki etkileri araştırmacılara göre değişiklik göstermektedir. Nitekim Oliver (1989) zeolitlerin yem tüketimini artırdığını, Rolan ve ark. (1985) hiçbir etkisinin bulunmadığını, Miles ve ark. (1986) ise yem tüketimini azalttığını bildirmişlerdir. Zeolitin lezzetlilik üzerinde yararlı bir etkiye sahip olmasına ilişkin hiç bir neden bulunmamaktadır. Bununla birlikte, zeolitin yem tüketimini neden olumsuz etkilediğine ilişkin pek çok açıklama mevcuttur. Bu çelişkilerin nedenlerinden biri rasyonun besin maddeleri yönünden dengesi olabilir. Rasyonun %10'una kadar zeolitlerin ilave edilmesi (doğal zeolit kullanıldığında olduğu gibi) rasyonun kompozisyonunda ve konsantrasyonunda değişikliklere neden olmakta ve bu yüzden rasyonun enerji, protein ve aminoasit içerikleri değişmektedir. Rasyona eklenen zeolitler mineral dengesi etkileyebilen kalsiyum, alüminyum ve sodyum gibi maddeleri içerebilirler. Bu koşullar altında, değişiklikleri zeolite veya bu elementlere bağlamak mümkün değildir. Rasyonun mineraller, protein ve enerjinin yanı sıra katyon-anyon dengesi bakımından dengelenmesi, zeolitin gerçek niteliğinin değerlendirilmesi ve dengelenmemiş rasyondan kaynaklanan etkilerle karıştırılmaması için gereklidir.

Canlı Ağırlık Artışı ve Büyüme Oranı

Bazı yayınlar zeolitin canlı ağırlık artışı üzerinde faydalı bir etkiye sahip olduğunu kanıtlayarak kanatlı rasyonunda zeolit kullanımının doğruluğunu araştırmıştır. Bununla birlikte bu yönde de sonuçlar çelişmektedir. Zeolitin broylerlerin büyümesini arttırıp arttırmayacağına yönelik genel bir fikir birliği yoktur. Evans (1989) büyüme oranı ve canlı ağırlık artışını bildiren 39 adet yayını incelemiş ve rasyonlarına katılan zeolitin bir sonucu olarak broylerlerin büyümesinde çok küçük gelişmeler gösteren birkaç deneme hariç, denemelerin çoğunluğu böyle faydalı etki göstermediği sonucunu çıkarmıştır. Olumsuz etki gösteren birkaç deneme dahi bulunmaktadır.

Yumurta Üretimi

Yumurta ağırlığının, yumurta üretiminin, yumurta kütesinin, kabuk ve iç kalitesinin incelendiği hemen hemen tüm denemeler rasyona zeolit katılmasından kaynaklanan bir etki bildirmemiştir. Pek çok deneme (Elliot ve Edwards, 1991) yeterli miktarda mineral içeren rasyonlarda zeolitin katılmasının olumsuz etkisini göstermiştir. Roland (1988) fosfor seviyesi gerekli olandan daha düşük seviyede olması halinde %1.5 sentetik zeolitin yumurta üretimini arttırdığını bildirmiştir. Leach ve ark. (1990) zeolitlerin kalsiyum bakımından düşük rasyonlarda çok daha etkili

* "The application of zeolite in poultry production" isimli makalenin çevirisidir (F, Shariatmadari, 2008. World's Poultry Science Journal, Vol. 64. Pp: 76-84).

¹ University of Abant İzzet Baysal, Mudurnu Süreyya Astarçı Vocational School of Higher Education, Bolu, TÜRKİYE.

olduğunu ve zeolitın diğer mineral maddeler bakımından yetersiz olan rasyonlarda çok daha etkili olabileceği bildirmiştir.

Kemik Performansı

Leach ve ark. (1990), kemik külü ve kuvveti üzerinde zeolitın faydalı etkilere sahip olduğunu bildirmişlerdir. Elliot ve ark. (1990) zeolitın bacak kemiklerindeki kül seviyelerini artırmasına rağmen, tibial diskondroplazi üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını bildirmişlerdir. Raşitizm üzerine zeolitın en iyi etkisi rasyonun kalsiyum ve fosfor seviyesi düşük olduğunda görülmüş, ancak düşük fosfor seviyelerinde zeolit katılmasının kemikteki alüminyum içeriğini artırdığı belirlenmiştir. Zeolit, rasyonlardaki yüksek düzeydeki kalsiyumun olumsuz etkisini hafifletebilir. Zeolitın tersine çevrilebilir iyon vasıtasıyla tavuk üzerindeki kalsiyum etkisini kullanıyor-kalsiyumu değiştiriyor ve kullanılabilir bir formda onu koruyor, böylelikle mineral yararlanmayı artırıyor olabileceği tahmin edilmektedir. Ancak, Leach ve Edwards (1991)'ın görüşlerine göre, zeolit kalsiyumun kullanımını artırmasından ziyade gerçekte fosforun kullanılabilirliğini azaltmaktadır.

Yem Etkinliği ve Besin Maddesi Kullanımı

Zeolit konusundaki en olumlu yaklaşım onun hem yumurta tavuklarında, hem de broylerde yem verimliliği üzerindeki faydalı etkisinin olduğu şeklindedir. Birkaç çalışmanın zeolitın faydalı etkisinin bulunmadığını (Vest ve Shultz, 1984), hatta bu parametreler üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğunu bildirmesine rağmen (Nakaue ve Koelliker, 1981) bu konu üzerinde genel bir fikir birliğinin olduğu görülmektedir (Oliver, 1997).

Yem etkinliği üzerine zeolitların etkilerinin, bağırsakta gıda geçiş oranındaki azalmadan, enzimlerin hareketsizleşmesinden ve bağırsak mikroflorası

üzerindeki etkisinden kaynaklanabileceği de ileri sürülmektedir (Petunkin, 1991). Besin madde yararlanımındaki iyileşme gastro intestinal sistem mikroflorasının tekrar dağılımına ya da azalmasına bağlanabilir.

Su Tüketimi

Kanatlı performansının tüm yönleri üzerinde zeolitların etkileri ile ilgili yürütülen birçok araştırma arasında, zeolitın su tüketimi üzerinde herhangi bir etkiye sahip olup olmadığının değerlendirildiği çok az deneme bulunmaktadır. Onagi (1966, (Muption ve Fishman, 1977 tarafından bildirildiği gibi) broyler tavuklarının rasyonlarına zeolit katıldığında altlığın nem içeriğinin azalmasının yanısıra yanı sıra, su tüketiminin de azaltıldığını göstermiştir. Su tüketimine zeolitın niye olumsuz etkileri olabileceğine ilişkin hiçbir açıklama bulunmamaktadır.

Altlık ve Gübre Durumuna Etki

Zeolite atfedilen ilk fonksiyonlar ve özelliklerden biri zeolitın su tutma kabiliyetidir. Aslında zeolitın ilk kullanımı altlık koşullarını iyileştirmesi amaçlı olmuştur. Japon çiftçiler, 1966 yılının başlarına kadar zeoliti çiftlik bahçelerine ve gübre yığınları üzerine serpmişler veya hem altlık nemine hem de kanatlı çiftliklerindeki kokuyla mücadele etmek için zeoliti tavandan sarkıtmışlardır. Böyle geleneksel uygulamaların bilimsel temelleri ilk kez Hayburst ve Willard (Evans, 1989 da bahsedildiği gibi) tarafından denenmiş ve doğrulanmıştır. Daha sonra, Oliver (1997) de zeolit tüketiminin daha az gübreye ve böylece daha az altlık nem içeriğine neden olduğunu bildirmiştir. Zeolitın adsorpsiyon özellikleri altlık problemleriyle mücadelede yaygın olarak kullanılmaktadır. Kithome ve ark. (1999) zeolitların kanatlı gübresinin kompostlaşması süresinde azot kayıplarını (NH_3) azaltmaya uygun olduğuna işaret etmişlerdir.

Yüksek Çevresel Sıcaklıkta Kullanma-Sıcaklık Stresi

Sıcaklık stresi altında zeolit kullanımı ile ilgili literatürlerde çelişkili ifadeler göze çarpmaktadır. Zeolit yüksek sıcaklıklardan kaynaklanan solunum hızını azaltabilmekte ve böylece kanatlı hayvanların performansının daha iyi olmalarına neden olabilmektedir (Roussel ve ark., 1992). Ingram ve ark. (1988)'larına göre, sıcaklık stresine maruz kalan kanatlı hayvanlar yemlerine sentetik zeolit katılmasından yararlı etkiler saptamışlardır (Ingram ve ark., 1987). Ancak, Evans ve ark. (1991)'larına göre, sıcaklık stresine maruz kalan kanatlı hayvanlar üzerinde zeolit'in faydalı bir etkisi olmamıştır.

Aflatoxin

Aflatoxin (AF) *Aspergillus* cinsindeki bazı mantar türleri tarafından üretilen bir grup toksik kimyasallardır ve genellikle kanatlı yemlerinin doğal kirleticileri olarak ortaya çıkarlar. Kanatlı yeminde AF toksitesi Huff ve ark. (1988) tarafından işaret edildiği gibi detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Fiziksel, kimyasal, biyolojik ve besleyici çeşitli yöntemler bildirilmiş (Council for Agricultural and Technology, 1989), ama bu yöntemler hayvan yeminden kaynaklanan aflatoxicosis in üstesinden gelmede değişik derecede başarılı olmuşlardır. Soruna en yeni yaklaşımlardan biri rasyondaki zeolit gibi besleyici hareketsiz adsorbentlerin kullanımınıdır.

Kanatlı performansı üzerine zeolit'in etkisini bildiren tartışmalardan farklı olarak, aflatoksikozislere yönelik faydalar çok daha nettir. Aflatoxin adsorpsiyonuyla ilgili denenen tüm aluminosilikatlar arasında, doğal zeolitten elde edilen (Novasil™, Engethard Crop, Cleveland, OH) hydrated sodium calcium aluminosilicate (HSCAS) umut verici aflotokin bağlama kapasitesi nedeniyle çok kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Birçok araştırmacı HSCAS

(genellikle rasyonlara %0.5 oranında katılır)'ın broyler ve yumurta tavuklarında aflatokin B1'e (genellikle yemde 7.5 mg/kg a kadar) karşı hemen hemen tam bir korumaya neden olduğunu ortaya koymuştur (Kubana ve ark., 1993).

Ancak, diğer tip aflatoksinlere karşı koruyucu amaçlı HSCAS kullanımı etkili değildir. Ramous ve Gounzales (1997), mycotoksinlerin istenmeyen etkisiyle mücadelede zeolit'in rolünü inceledikleri çalışmada, "HSCAS'nın aflatoxin toksikasyonlarında çok etkili olduğu kanıtlanmış olmalarına karşılık zerolienone ve orbatoksin A'ya karşı etkinliğinin sınırlı olduğunu bildirmişlerdir.

Toksititeye Karşı Zeolitler

Zeolit'in katyon değişim kapasitesi, ağır metallerin vücuda alınması sonucu şekillenebilecek toksititeyi azaltabilmektedir (Pond ve ark., 1995; Bartko ve ark., 1995). İlginç bir durumdur ki zeolit'in kendisi bir toksitite kaynağını olabilmektedir. Zeolit'in ön midede ya da taşlıkta parçalandığında alüminyumunu uzaklaştırması olası bir durumdur. Bu durum araştırma bulgularında her zaman göz ardı edilmiştir.

Diğer taraftan özellikle doğal zeolit içindeki yüksek düzeydeki alüminyumun, (rasyona %1 zeolit ilavesi % 0.15 düzeyinde ilave alüminyum demektir) kendisi toksik olabilmektedir. Ayrıca, Elliot ve Edwards (1991) sentetik zeolit moleküllerinin içerdiği alüminyumun yumurta tavukları ve broylerlerin sindirim sisteminde çözülebileceğini, bu durumun fosfor kullanımını azaltılabileceğine işaret etmişlerdir.

Kullanım Seviyeleri

Zeolit'in ilave edilme seviyeleri %1'den %10'a kadar değişebilir. Sentetik zeolit için normal tavsiye edilen seviyeler %1 iken, doğal zeolit'in tavsiye

edilen seviyelerinin %10'a kadar yükselebileceğini bildirilmektedir. Dozdaki bu farklılıklar doğal ve sentetik zeolit arasındaki önemli kimyasal ve fiziksel özelliklerini ve doğal zeolitlerin yabancı madde seviyelerini yansıtmaktadır. Khademi (2003) doğal zeolitın %7'ye kadar eklenmesinin hem yem tüketimini hem de performansı iyileştirdiğini, bu seviyenin üzerinde olması sonucu doğal zeolitın istenmeyen etkilere neden olduğunu bildirmiştir. Ingram ve ark. (1988) sıcaklık stresine maruz bırakılan kanatlı hayvanların yemdeki %1.5 sentetik zeolit ilavesinden olumlu yönde etkilendiğini bildirmişlerdir. Sıcaklık stresıyla yüz yüze kalan kanatlı hayvanlar için %1.5 sentetik zeolit ilavesinin performans üzerinde faydalı bir etkiye sahip olduğu bildirilmektedir (Ingram ve ark., 1988).

Verilerin Azlığı

Zeolitlerin uygulanması ile ilgili incelenen literatürlerde karşılaşılan başlıca problemlerden biri tarımsal denemelerde kullanılan zeolitlerin özellikleri ile ilgili tüm ayrıntıların bildirilmesidir. Böyle bir ihmal, deneme sonuçlarının tekrarlanmasında ve yorumlanmasında güçlükler neden olmaktadır. Evans (1989) zeolit materyallerinin karakterizasyonu için arzu edilen ve tarımsal denemelerde bildirilmesi gereken 10 kriteri listelemiştir. Bu kriterlerin hepsini karşılamak her zaman mümkün olmamasına rağmen, zeolit mineral türlerinin ismi, firmanın ismi ve adresi, ürün ve numune kodu, maden bölgesi, partikül büyüklüğü, minerol kompozisyonu, kimyasal kompozisyonu,

zeolit materyalinin homojenitesi, kristal büyüklüğü, katyon değişim özellikleri ve madenden çıkarılan materyale yapılan bazı modifikasyonların açıklamasının bildirilmesi gerekmektedir.

Sonuçlar

Büyüme ve yumurta üretim kriterleri gibi üretim parametreleri üzerinde zeolitın etkisiyle ilgili somut ifade yokluğu zeolitın kanatlı üretimi üzerinde istenmeyen etkiye sahip olabileceğine ait raporlar, zeolitın kanatlı yemlerinde kullanıp kullanılamayacağı gibi bir soruna neden olmaktadır. Ancak; yem etkinlik oranı, besin kullanımı, anti-aflatoksikosis ve kanatlılarda koku ve altlık neminin azaltılması üzerinde

zeolitın faydaları ile ilgili bazı kanıtlar vardır. Bu kanıtlar üreticilerin yemlerde zeolit kullanıp kullanılmamalarına karar vermelerine olanak sağlayabilir niteliktedir. Beslenme eksikliği olduğunda, yüksek sıcaklıkta ve yemlerin aflatoksin içerdiği durumlarda zeolitlerin daha olumlu

etkiye sahip olduğunun işaret edilmesi ilginçtir. Ancak, literatürlerde bildirilen sonuçlardaki büyük değişkenlik ve zeolit kullanımından kaynaklanan olası istenmeyen etkiler ve ayrıca daha büyük dozlarda zeolitlerle hazırlanan dengeli rasyonlardaki sorun zeolitın faydalılığı ile ilgili şüpheyi ortaya koyabilir.

Dişi Sperma

- Daha fazla boğa alternatifi!
- Çok daha fazla genetik çeşitlilik!
- Her payette %90 dişi sperma!
- ABS Sexation, ABS Global merkezinde son teknoloji ürünü flow cytometry cihazları ile üretilmektedir.

SONUÇTA

Daha fazla kaliteli düve!

ABS ailesinin Dişi Spermaları

BioPharm

BioPharm Aşı İlaç Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Dolayoba Caddesi, Tolga Sokak, No. 3,
34896, Pendik, İstanbul, Türkiye
Tel. +90 216 307 73 04
Faks. +90 216 307 73 07
info@biopharm.com.tr
www.biopharm.com.tr

TAHAFFUZHANE VE GÜMRÜK VETERİNER MÜDÜRLÜKLERİNİN YAPILANDIRILMASINA İLİŞKİN TARİHSEL DEĞERLENDİRME ¹

Şule Osmanağaoğlu² Berfin Melikoğlu²

Abstract

In the territories of the Ottoman State, quarantine measures were first implemented in the early 19th century as part of human medicine, and were also applied in the field of veterinary medicine in the following years. The term “quarantine station” is defined as a protecting house or a location placed under quarantine, and has been used to describe institutions, where the relevant sanitary measures are taken to prevent the entry of communicable and contagious diseases into the territory of the country. Due to the prevailing socioeconomic conditions of the period, the quarantine measures implemented in the veterinary field failed to prevent the spread of animal diseases. During the first years of the newly founded Turkish Republic, alongside many other endeavours, efforts were also made in the field of veterinary public health, in fact in today’s scope. In order to ensure the protection of humans and animals against diseases that may be spread by live animals or animal products, either within the country or from foreign countries, and with an aim to control these diseases, Law No 1234 on Animal Health Control was enacted as from 3 May 1928. Pursuant to this law, it was stipulated that locations be allocated for the quality and health controls to be performed and the legal actions to be taken in the event of the trade of live animals and animal products. Accordingly, Quarantine Stations and Customs Veterinary Directorates were established. Quarantine Stations and Customs Veterinary Directorates are locations, where protection, control and customs veterinary measures are taken. Quarantine Stations and Customs Veterinary Directorates are still operational today. In the European Union accession period, as part of ongoing efforts to align with the EU *acquis*, the EU-compliant restructuring of the Quarantine Stations and Customs Veterinary Directorates by the General Directorate of Protection and Control of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs is underway, and it is planned that these Directorates be replaced by Border Inspection Posts (BIPs). At present, two Quarantine Stations and Customs Veterinary Directorates and six Veterinary Border Inspection Posts exist in Turkey.

Key words: History of Veterinary Medicine, Quarantine Stations And Customs Veterinary Directorates, Veterinary Border Inspection Posts

¹ Ege Üniversitesi Atatürk Dönemi Sağlık Tarihi Kongresinde (İzmir, 2007) sunulan “Cumhuriyet Döneminde Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin Yapılandırılması” isimli tebliğin genişletilmiş şeklidir.

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı Samsun

Özet

Osmanlı Devletinde 19. yüzyılın ilk yarısında beşeri hekimlikte başlayan karantina uygulamaları, izleyen dönemlerde veteriner hekimliğinde de gerçekleştirilmiştir. Tahaffuzhane terimi, “koruma evi”, “karantina yeri” anlamına gelmekte olup, ülke dışından gelebilecek bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı korunması için gerekli sağlık önlemlerinin alındığı kurumlar için kullanılmıştır. Dönemin sosyo-ekonomik koşullarında hayvanlar için uygulanan karantina tedbirleri, bulaşıcı hayvan hastalıklarının önlenmesinde yeterli olamamıştır. Cumhuriyet’in ilk yıllarında veteriner halk sağlığı alanında çeşitli çalışmalar yapılmış; yurtiçi veya dışından getirilen hayvanlardan ve hayvansal orijinli ürünlerden kaynaklanabilecek, hayvanlara ve insanlara geçen çeşitli hastalıklardan korunmak ve bu hastalıklara karşı mücadele etmek amacı ile 3 Mayıs 1928 tarihinde 1234 sayılı “Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu” yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanun uyarınca canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin, ithalat ve ihracatı sırasında kalite ve sağlık kontrolleri ile gerekli yasal işlemlerin uygulanabileceği yerlerin yapılması hükme bağlanarak, Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri kurulmuştur. Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri karantina, koruma, kontrol ve gümrük veteriner tedbirlerinin alındığı, işlemlerin yapıldığı yerlerdir. Avrupa Birliği’ne (AB) Katılım sürecinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nde yapılan AB’ye uyum çalışmalarında Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin AB mevzuatına uygun olarak yeniden yapılandırılma çalışmaları devam etmekte ve bu kurumların yerine Sınır Kontrol Noktaları kurulmaktadır. Günümüzde iki adet Tahaffuzhane ve Veteriner Gümrük Müdürlüğü ile altı adet Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sınır Kontrol Noktası, Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü, Veteriner Hekimliği Tarihi

Giriş

Osmanlı Devleti sınırları içinde ilk karantina uygulamaları 19. yüzyıl başlarında gerçekleştirilmiştir. Anadolu’nun coğrafi konumu ve Osmanlı Devletinin tek tanrılı dinlerin kutsal topraklarına sahip olması nedeniyle çeşitli ülkelerden hacı olmak için gelenler (Kılınç, 2005), ülkeyi salgın hastalıklara karşı açık bir duruma getirmiş; 1831 yılında baş gösteren ikinci kıtalar arası kolera salgını sırasında karantina uygulamaları ilk defa Karadeniz’den gelen gemilere uygulanmaya başlanmıştır (Ayar, 2005, Yıldırım, 2006a). Ancak karantinaların Müslümanlığa aykırı olduğu yönündeki söylentiler, halkın bu uygulamalara karşı tepki almasına neden olmuş ve karantina uygulamaları bilimsel bir temele oturtulamamıştır. İzleyen yıllarda İskenderiye, Kahire, İzmir ve İstanbul’da görülen veba salgınlarında çok sayıda insanın ölmesi, bilimsel esaslara dayalı uygun bir

karantina teşkilatının kurulmasını hızlandırmıştır. Bununla birlikte, halkın tepkisini önlemek için çeşitli girişimlerde bulunulmuş; Karantinanın şeriata uygun olduğuna dair verilen fetvanın ardından bu uygulamaların yararlarını belirten bildirilerin Takvim-i Vekayi gazetesinde yayınlanması üzerine Osmanlı Devletinde karantina teşkilatının kurulduğu ilan edilmiştir (Yıldırım, 2006a). Karantina Baş Direktörü olarak atanan Avusturyalı Dr. Minas’ın önerisi ile Avrupa devletlerinde olduğu gibi karantina uygulamalarını belirlemek için “*Sıhhiye Meclisi (Meclis-i Tahaffuz)*” kurulmuştur (Yıldırım, 1985 ve 2006b).

Tahaffuzhane terimi, “koruma evi”, “karantina yeri” anlamına gelmekte olup, ülke dışından gelebilecek bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı korunması için gerekli sağlık önlemlerinin alındığı kurumlar için kullanılmıştır. İlk yerleşik tahaffuzhane,

1839 yılında Meclis-i Tahaffuz emrine verilen Kuleli Kışlasında faaliyete başlamış, ardından 1843 yılında Kartal ile 1844 yılından itibaren de Anadolu Kavağı Tahaffuzhaneleri kurulmuştur (Yıldırım, 1985). Meclis-i Tahaffuz'un aldığı kararlar her ilçedeki karantina istasyonlarına bildirilmiştir. Karantina hekimleri, insanlar ve hayvanlar arasında bulaşıcı ya da salgın hastalık gördüğünde halkı uyarmak ve İstanbul'a bilgi vermek ile görevlendirilmişlerdir. 19. yüzyıl sonlarına doğru Avrupa ticari ilişkilerinde gelişen sorunlar nedeni ile insanlara uygulanan karantina fikrinden uzaklaşmış; ancak hastalık görülen yerlerde kordon ve dezenfeksiyon uygulamalarına başlanmıştır. Osmanlı Devletinde karantina uygulamaları 1923 yılında imzalanan Lozan Anlaşması ile Osmanlı Devleti lağvedilene kadar devam etmiştir (Yıldırım, 2006b).

Kolera salgını sırasında, karantina tedbirleri insanlar kadar hayvanlara da uygulanmış ve yapılan düzenlemeler ile kolera hastalığı görülen yerlerden getirilen hayvanlar, İstanbul'a girmeden önce, sahipleri Kavak Tahaffuzhanesinde karantina altında iken hayvanlarda sudan geçirilerek temizlenmiş ve sahiplerine geri verilmiştir. Sahipleri karantina altındayken hayvanların başı boş kalması ve telef olması nedeniyle İstanbul'da görülen et fiyatlarının artışının ve et sıkıntısı çekilmesinin önlenmesi için İstanbul'a girerken çoban değiştirilmesi ile önlem alınmaya çalışılmıştır (Ayar, 2005).

Osmanlı Devletinde insan hastalıklarının yanı sıra hayvan hastalıklarıyla da mücadele amacıyla karantina hizmetleri verilmiştir. Ancak gerek yasal düzenlemelerin yetersizliği, gerekse sınırlarda hayvan nakillerine ilişkin tam bir kontrol sağlanamaması, ülkedeki salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleyi zorlaştırmıştır. Bu çalışmada, bulaşıcı hayvan hastalıklarıyla mücadele kapsamında

gerçekleştirilen karantina hizmetleri ile Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin (TGVM) kuruluşu ve gelişimlerinin veteriner hekimliği tarihi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Çalışmanın ana materyalini Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı ve Cumhuriyet Arşivleri ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Arşivinden sağlanan ilk elden kaynaklar oluşturdu; ayrıca konuyla ilgili olarak daha önce yapılmış olan bilimsel çalışmalardan ve bu alanda çalışmış veteriner hekimlerle kişisel görüşmelerden yararlanıldı. Orijinal belgelerin künye bilgileri dipnotlarda verildi.

Çalışmanın yazımında medikal tarih araştırmalarında uygulanan retrospektif yöntem kullanıldı.

Osmanlı Döneminde Hayvan Tahaffuzhaneleri

Osmanlı Devletinde bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadele amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak veteriner hekimlerin sayıca yetersizliği yanında salgın hayvan hastalıklarının, özellikle sığır vebası salgınlarının verdiği kayıplar, ülke ekonomisine ağır darbe vurmuştur (Bekman, 1950; Osmanağaoğlu, 2010). Bununla birlikte konuya ilişkin kanun, nizamname ve teşkilatın olmayışı, sorunu daha da önemli kılmıştır. Bu dönemde hastalıklarla mücadele kapsamında ülkede hayvan giriş çıkışlarının kontrol altına alınması amacıyla insanlar için kurulan tahaffuzhanelerde yolcu beraberinde ve ticari amaçla gelen hayvanların sağlık kontrolleri yapılarak, gerektiğinde karantina uygulamalarına başlanmıştır. Tahaffuzhaneler için ulaşılabilen en eski belge³ 1893 tarihli olup bu belgede izinsiz gelen hayvanların gerek İstanbul gerekse gideceği şehirde hayvanlara özel tahaffuzhane ve depoların kurulduğu; ayrıca bu şehirlere dezenfeksiyon amaçlı etüvlerin alınması için

³ BDA-BOA: Dosya No 2007, Gömlek No:64/DH.MKT(30/03/1893)

Suriye, Kastamonu, Edirne, Hicaz, Aydın, Diyarbakır ve Ankara başta olmak üzere 34 şehre resmi yazı gönderildiği belirlenmiş, ancak devam eden süreçte konunun gelişimi ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır.

İzleyen dönemlerde gerek yolcu beraberinde gelen⁴, gerekse ticari olarak ithal edilen hayvanların⁵, insanlar için kurulan karantina merkezlerinde görevli veteriner hekimler tarafından muayene edildiği belirlenmiştir. Bu amaçla, salgın şüphesi durumunda ilk veteriner bakteriyoloji kurumu olan “Bakteriyolojihane-i Baytari”den Baytar Kolağası Hüseyin ve Bohor Efendiler gibi salgın hastalıklar konusunda uzman veteriner hekimler tarafından, insanlar için kurulan Kavak Tahaffuzhanesinde görevlendirilerek, hastalık şüphesi bulunan hayvanlar muayene edilmişlerdir. Ayrıca, hayvan sağlığı zabitasının uygulandığı ülkelerde hayvanlara özel tahaffuzhanelerin bulunduğu; ancak İstanbul’da bulaşıcı hayvan hastalıkları için vergi alınmasına karşın tahaffuzhane kurulmadığı, baytar müfettişliği tarafından resmi yazışmalara yansıtılmıştır⁷ (Unat, 1970).

Tahaffuzhane eksikliğinden kaynaklanan sıkıntılar, İstanbul dışında taşrada da yaşanmış; damızlık için getirtilen ağnam (koyun-keçi) sürüsünde hasta hayvana rastlanması ve taşrada tahaffuzhane bulunmayışının benzer sorunlara yol açtığı belirlenmiştir. Bu kapsamda taşrada tahaffuzhane kurulması için yazışmalar gerçekleştirilmiş; buna göre, dönemin Sağlık Bakanlığı tarafından İstanbul’da bulunan Kavak tahaffuzhanesine gönderilen hayvanlara ayrılacak yerlerin azlığı nedeniyle hayvanların buraya gönderilmemesi bildirilmiştir⁷. Bununla birlikte, Rusya’dan gelen

hastalıklı hayvanların bir ahıra konulup kordon altına alınmasının, hastalığın buluşmasını engellemeyeceği belirtilmiştir.

Balkan, Birinci Dünya ve Kurtuluş Savaşları sırasında sınırlardaki kontrolsüz hayvan geçişleri ve sürekle hareketleri ile veteriner hekim sayısının azlığı, ülkedeki salgın ve bulaşıcı hastalıklara karşı mücadeleyi zorlaştırmıştır (Başagaç Gül, 2001; Bekman, 1950; Erk, 1964; Harp Tarihi Encümeni, 1931; Osmanağaoğlu, 2010). Bu dönemde hastalıklarla mücadele eden veteriner hekimlerin elinde yalnızca 1913 tarihli 45 maddelik “Zabıtai Sıhhiyei Hayvaniye Kanunu Muvakkat”, 92 maddelik “Zabıtai Sıhhiyei Hayvaniye Talimatnamesi” ile “Tiftik Keçilerinin Ecnebi Memleketleremen-i” hakkında 2 maddelik bir kanun mevcuttur⁸ (Bekman, 1950). Daha sonraları “Bakteriyolojihane-i Baytari”de sığır vebası başta olmak üzere belirli hastalıklara karşı serum üretildiği bildirilmiştir. Diğer aşılar ve serumlar ise Fransa’dan Pasteur Enstitüsünden alınmış ve 1911 yılında Erzincanda 25 hayvanla çalışan bir bakteriyoloji laboratuvarı açılmıştır⁹.

Diğer taraftan, 1914’te Erzurum Valisi Seyit Ahmet Reşit Bey tarafından illerde veteriner hekim açığının kapatılmasının gerekliliği ve Rusya ile hayvan ithalatı yapılan yedi kapının olduğu; oysaki Rusya’ya yalnızca Erzurum’dan iki kapıdan ihracatın kabul edildiği bildirilmiştir. Ayrıca Osmanlı Devletinin bu yedi kapı yerine iki kapıyı hayvan ihracatı için kullanması gerektiği, çünkü yalnızca bu kapılarda memurların görevlendirildiği belirtilmiş; Kötek, Kızıl Dize, Kale Boğazında veya Yeni köyde birer tahaffuzhane inşa edilmesi talep edilmiştir. Yapılan uzun yazışmaların sonucunda siyasi ve ekonomik koşullar gereği ülkenin

⁴ BDA-BOA: Dosya No:199, Gömlek No:199, MV(02/01/1916)

⁵ BDA-BOA: Dosya No 729, Gömlek No:36/DH.MKT(27/06/1903)

⁶ BDA-BOA: Dosya No 729, Gömlek No:36/DH.MKT(27/06/1903)

⁷ BDA-BOA: Dosya No:1012, Gömlek No:76, DH.MKT(01/10/1905)

⁸ BDA-CAB:30.10/187.285.1(05/10/1946)

⁹ BDA-CAB:30.10/187.285.1(05/10/1946)

hayvan ithalatına mecbur olduğu için bu kapıların kapatılamayacağı Dışişleri Bakanlığı tarafından bildirilmiştir. Tarım Bakanlığına gelen cevap yazısında ise aynı yıl içinde Sivil Veteriner Okulunun mezun veremeyeceği, okulun savaş nedeni ile hastaneye dönüştürüldüğü ve ancak bir sonraki sene mezun olacak veteriner hekimlerden üç tanesinin buraya tayin edilebileceği bildirilmiştir. Uzun yazışmaların ardından sorunun çözümü ise gelecek dönem mezun olacak olan üç veteriner hekimin Erzurum'da görevlendirilmesi ile mümkün olmuştur¹⁰.

Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin Kuruluşu

Kurtuluş savaşı sırasında Ankara'da "Umur-u Baytariye Dairesi" (Veteriner İşleri Dairesi)" 1920 yılında kurulmuş ve savaş yılları süresince veteriner hekimlik hizmetleri bu kurum tarafından yürütülmüştür (Erk ve Dinçer, 1970). İzmir'de 1923'te düzenlenen I. İktisat Kongresinde, veteriner hekimlik hizmetlerinin yeniden düzenlenmesi karara bağlanmış ve bu kapsamda Ali Rıza (Uğur) Bey imzası ile beş yıllık (1925-1929) bir program hazırlanmıştır. Bu programa göre yapılması gereken hizmetlerin içinde ilk yıl için "Sınırlar ile hayvan ithalatı ve ihracatı yapan iskelelerde tahaffuzhane inşası; veteriner hekim, gardiyan ve gerekli malzemelerin sağlanması" ve sonraki üç yıl için "tahaffuzhanelerin desteklenmesi" maddeleri programın ilk sıralarında yer almıştır. Bu program kapsamındaki maddelerden bir diğeri ise "Zabıta-i Sıhhiye-i Hayvaniye Kanununun günün gereksinimine göre değiştirilmesi" olmuştur (Menteş Gürler 2009).

Program kapsamında, Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu 3 Mayıs 1928 tarihinde 1234 sayılı ile yayımlanmış ve Kanunda "Rüsumat idareleri olan, İktisat Vekaletince hayvan ve mevaddının girip

çıkmasına tahsis kılınan mevkiler ve iskeleler bulunan mıntıklarda, ecnebi memleketlerden Türkiye'ye idhal ve Türkiye'den ecnebi memleketlere ihraç olunacak her nevi hayvan ve hayvan mevaddının bu mahallerden geçirilmesi mecburidir. Hem hudut devletlerle yapılmış olan itilafnameler ahkamı mahfuzdur. Buralarda hudut Baytarlarının idaresi altında bir tahaffuzhane ve lüzumu kadar alet ve ilaçlar ve gardiyanlar bulundurulur." ifadesine yer verilmiştir¹¹. Kanun uyarınca 11 Aralık 1935 tarihinde Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk imzası ile Başbakanlıkta bir kararname yayımlanmıştır. Bu kararnamede yer alan "Yabancı memleketlere çıkarılan canlı hayvanların hayvan sağlık zabıta yasaları mucibince salgın ve isporadik dertlerden beri bulunmalarını teminen fenni bir surette muayeneleri yapılmak üzere 1234 sayılı hayvan sağlık zabıtası kanunun 4 üncü ve 2526 sayılı kanunun birinci maddelerine göre ve Ziraat bankasından istikraz olunacak 86093 lira 12 kuruşla Üsküdar, Makara¹², İzmir (Tahaffuzhane' nin laboratuvar kısmı) ve Antalya'da hayvan tahaffuzhaneleri yaptırılmasına izin verilmesi, Ziraat vekilliğinin 22/II/935 tarih ve 46/35328 sayılı tezkeresi ve Ma1iye vekilliğinin 9/12/935 tarih ve 992/33218 sayılı mütaleanamesi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 11/12/935 de onanmıştır." ifadesi üzerine Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri kurulmasına karar verilmiştir.

Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri, 3 Mayıs 1928 tarih ve 1234 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu (Anon, 1950) ile 4 Haziran 1937 tarih ve 3203 sayılı Ziraat Vekaleti Vazife ve Teşkilat Kanunu gereğince sınır kapılarında ve limanlarda kurulmaya başlanmıştır. Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri yapıları gereği yalnızca sınır kapılarında ve limanlarda kurulma; ithalatta ilk giriş, ihracatta ise

¹⁰ BDA-BOA: Dosya No:168, Gömlek No:10, DH.ID(10/03/1914)

¹¹ 3 Mayıs 1928 tarih ve 1234 sayılı Hayvanların Sağlık Zabıtası Hakkında Kanunu

¹² Orijinal Belgede geçtiği şekli ile alınmıştır. Yapılan araştırmalarda böyle bir şehrin varlığına dair bir kanıt bulunamamış ve belgede bir maddi hata yapıldığı düşüncesi uyanmıştır.

son çıkış olma özelliğini taşımaktadır (Anon., 1998).

İthalat ve ihracat potansiyeli durumlarına göre sınırlarımızda 1998 yılına kadar toplam 12 Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü kurulmuş olup (Anon., 1998), 2005 yılında Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi kapsamına alınana kadar bu sayı İzmir, Mersin, Edirne, Gürbulak (Ağrı) ve Hatay'da olmak üzere 5'e indirilmiştir. Günümüze kadar ulaşılabilen belgeler ve bilgiler ışığında açılan ve kapanan Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri Tablo-1¹³

Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri, karantina, koruma, kontrol, gümrük veteriner tedbirlerinin alındığı işlemlerin yapıldığı yerlerdir. Hayvan ve hayvansal kökenli mallar ile hayvancılık sektöründe kullanılan birçok malın ham, işlenmiş veya yarı işlenmiş halde ithalatı, ihracatı ve geçişinde kalite ve sağlık yönünden gerekli her türlü muayene, kontrol ve belge düzenleme, Tarım Bakanlığının görevleri arasındadır. İhracatta iç gümrüklerde yapılan kontroller, çıkışta Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinde vize edilmekte; ithalatta ise eğer mallar iç gümrükte çözülecekse ilk muayeneye buralarda tabii tutulmaktadır. Ayrıca bu müdürlüklerde, ithali ve ihracı söz konusu malların nakil, depolama, karantina ve dezenfeksiyon tedbir ve kontrollerine ilişkin çalışmaların da yapıldığı bildirilmiştir (Anon., 1998) .

AB'ye uyum sürecinde Tarım Bakanlığı bünyesinde Eşleştirme Projesi olan "TR02/ IB/ AG-01, Türkiye'nin Avrupa Birliği Veterinerlik Müktesebatına Uyumuna İçin Verilen Destek" kapsamında "Sınır Kontrol Noktaları"

başlığı altında TGVM'de düzenlemeler yapılmıştır.

Bu kapsamda yapılan çalışmaların sonucunda Resmi Gazete'de¹⁴ yayımlanan 2009/15039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın taşra teşkilatında yer alan Cilvegözü, İzmir ve Mersin Gümrük Kapıları'nda bulunan "Tahaffuzhane ve Veteriner Gümrük Müdürlükleri" kaldırılarak Habur, Cilvegözü, İzmir, Mersin ve Sarp Gümrük Kapısı'na doğrudan merkeze bağlı Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü kurulması kararlaştırılmıştır. Günümüzde Ağrı (Gürbulak) ve Edirne (Kapıkule) olmak üzere iki adet Tahaffuzhane ve Veteriner Gümrük Müdürlüğü ile Mersin, Hatay (Cilvegözü), İzmir, Artvin (Sarp), Şırnak (Habur) ve İstanbul'da (Sabiha Gökçen Havalimanı) da kurulmuş altı tane Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü ile çalışmalarına devam etmektedir (Anon., 2011).

Tartışma ve Sonuç

Osmanlı Devletindeki Tahaffuzhanelere ilişkin yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen belgeler^{3-8,10} ışığında Osmanlı Devleti döneminde veteriner hekimliği alanında karantina hizmetlerinin verildiği, ancak hayvanlar için özel tahaffuzhanelerin bulunmamasına bağlı olarak bu hizmetlerin yetersiz şekilde sürdürüldüğü ileri sürülebilir. Konuya ilişkin belgeler ülkenin hayvan sağlığı durumunu bildiren diğer kaynaklarla (Bekman, 1950, Erk, 1964, Erk ve Dinçer, 1970, Başağaç Gül, 2001, Osmanağaoğlu, 2010) örtüşmekte olup, konunun önemi ve ülkenin özel bir hayvan tahaffuzhanesine olan ihtiyacı, yazışmalarda yerini almış olmasına rağmen konuya bir çözüm getirilmediği söylenebilir.

Veteriner hekimliğe ilişkin hazırlanan beş yıllık bir programda, sınır kontrolleri konusunun öncelikli olarak yer alması (Menteş Gürler, 2009), Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinin

¹³ Hatay Cilvegözü Tahaffuzhane ve Gümrük Müdürlüğü yapmış Veteriner Hekim İsmail Aslan'la kişisel görüşme ve özel arşivinden ulaşılabilen bilgiler.

¹⁴ Resmi Gazete: 23 Haziran 2009 tarih ve 27267 sayılı

kurulması, Cumhuriyetin ilanı ile veteriner hekimlik alanında yapılan büyük devrimlerin küçük bir halkası olarak değerlendirilebilir.

Bu gün ülkeye yurt dışından ithali ve yurt dışına ihracı söz konusu olan gıda, ticaret, sanayi, hizmet, sirk, sergi, deney için kendilerinden veya ürünlerinden yararlanan karada ve suda yaşayan hayvanlar; hayvansal orjinli olup işlenmiş ve yarı işlenmiş ürünler ile bunların yan ürünleri; hayvansal orjinli her türlü ürün ile hayvansal üretim, araştırma, hayvan ve hayvancılığı koruma; veteriner hekimlikte kullanılan alet, malzeme, ekipman, aşı, serum, ilaç, biyolojik madde ve kimyasal maddenin sağlık ve kalite yönünden muayene ve kontrolleri Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüklerinde yapılmaktadır

(Anon., 1998). AB'nin ilgili mevzuatlarına bakıldığında¹⁵ bazı farklılıklar olmakla birlikte içeriğin yakın olduğu ileri sürülebilir.

Sonuç olarak, Osmanlı Devletinde süregelen ülke ekonomisi, insan ve hayvan sağlığı gibi konularda hayati öneme sahip olan salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı etkin bir mücadelenin yapılamayışının en büyük nedenlerinden birisinin sınırlardaki kontrolsüz hayvan geçişleri olduğu; Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen yeniden yapılanma çalışmaları içinde salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye büyük önem verildiği ve bu hastalıkların, giriş kapıları olan sınırlarda yer alan tahaffuzhanelerle kontrol altına alınmaya çalışıldığı ileri sürülebilir.

Kaynaklar

Anonim (1950). Veteriner Kanunları ve Hayvanların Sağlık Zabıtası Kanunu. Tarım Bakanlığı Neşriyet Müdürlüğü, Tan Matbaası, İstanbul:26-27.

Anonim (1998). Tarım Ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 25.12.1998 tarihli 2798 sayılı resmi yazısı.

Anonim (2011). Erişim:<http://www.kkgm.gov.tr/genel/baglikurum.html>. Erişim tarihi 26.04.2011.

Ayar, M. (2005). Osmanlı Devletinde Kolera Salgını: İstanbul Örneği (1892-1895). Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Başağaç, R.T. (2001). Türkiye'de İki Dünya Savaşı Arasında Veteriner Hekimliği Hizmetleri ve Hayvancılık Politikaları Üzerinde Araştırmalar. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniv Sağlık Bil Enst, Ankara.

Bekman, M. (1950). Veteriner Hekimliğinin Fetret Devri 1918-1922. Hüsnütabiat Basımevi, İstanbul. 3-40.

Dunlop, R., Williams, D.J. (1996). Veterinary Medicine An Illustrated History. Mosby-Year Book Inc., Missouri.

Erk, N. (1964). Tarihte Önemli Sığır Vebası Salgınları ve 1920'ye Kadar Memleketimizin Durumu. A. Ü. Basımevi, Ankara: Veteriner Fak. Dergisi: X, 3-4: 221-237.

Erk, N. (1966). Veteriner Tarihi. Ankara Üniv. Basımevi, Ankara.

Erk, N., Dinçer, F. (1970). Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi. AÜ Basımevi, Ankara, 1970.

Harp Tarihi Encümeni(1931). Büyük Harbin Baytari Tarihinin Medhal-Merkez ve Umumi Cephe. Askeri Matbaai İstanbul, s.:1-180.

¹⁵ Hayvansal kökenli ürünlerin üçüncü bir ülkeden bir başka üçüncü ülkeye sadece karayolu ile Avrupa Topluluğu üzerinden geçişine ilişkin 97/78/EC sayılı Konsey Direktifinin uygulanması

97/78/EC sayılı Konsey Direktifi uyarınca sınır kontrol noktalarında muayene edilecek ürünlerin listesini belirten 26 Nisan 2002 Tarihli KOMİSYON KARARI

İç pazarın tamamlanmasına yönelik olarak belirli canlı hayvan ve ürünlerinin Topluluk içi ticaretinde uygulanacak veteriner ve zootekni kontrollerine ilişkin 26 Haziran 1990 tarihli KONSEY DİREKTİFİ 90/425/AET

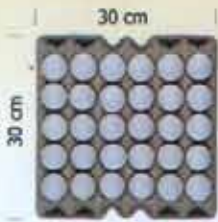
46 Yılın tecrübe ve kalitesi

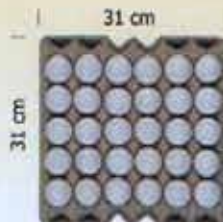
HY-LINE W36 ve HY-LINE BROWN CİVCİV ve YARKA

V I O L

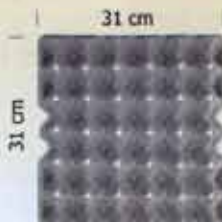
Doğa dostu violerimiz çeşitli renk ve özelliklerde üretilmekte, kapaklı violerimizin üzerine isteğe göre firma bilgileri basılabilmektedir.

30'LU VIOL
15,5 LBS

30'LU VIOL
17 LBS

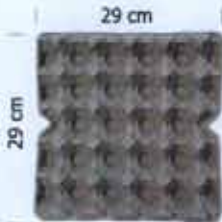
30'LU VIOL
20 LBS, (DELİKLİ)

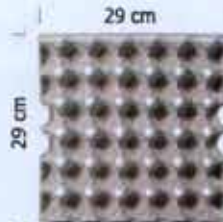
2x6 KAPAKLI VIOL

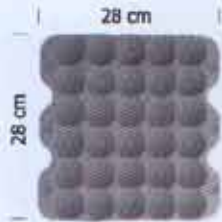
1x10 KAPAKLI VIOL

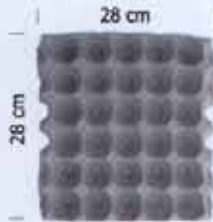
VIOL
25LBS

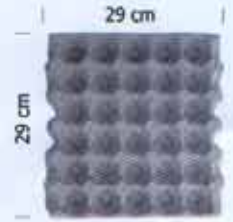
30'LU ETL

CARGO TOP
(ÜST KAPAK)

CARGO S

CARGO L

Keskinoglu

Kılınç, H. (2005). Isolating the Subject: Cholera, Control and Sanitary Discourse in the Istanbul International Sanitary Conference of 1866, Yüksek lisans tezi, Boğaziçi Üniversitesi.

Menteş Gürler, A. (2009). “Beş Senelik Umur-u Baytariye Programı” Üzerine Bir İnceleme, Eurasian J Vet Sci, 25(1):9-13.

Osmanağaoğlu Ş. (2010). “Fizan Sürgünü Veteriner Hekim Emin Çölaşan’ın Tarım, Hayvancılık ile Veteriner Hekimliğe İlişkin Görüş ve Önerileri”, Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi, 10(3-4), 122-131-86.

Unat, E. K. (1970). Osmanlı İmparatorluğunda Bakterioloji ve Viroloji. İstanbul Üniv Cerrahpaşa Tıp Fak Yayınları, 4/1568, Çeltüt Matbaacılık, İstanbul.

Yıldırım, N. (1985). Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Koruyucu Sağlık Uygulamaları, Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi, 5, 1320-1338.

Yıldırım, N. (2006a). Kolera Salgınlarında Alınan Karantina Önlemleri ve Osmanlı Toplumsal Yaşamındaki Yansımaları (1831-1918), Gevher Nesibe Darüşşifası’nın 800. Kuruluş Yılı Anısına XXIV. Gevher Nesibe Tıp Günleri. IX. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri. Ed. E. Kahya-, Şar-A. Ataç- M. Mazıcıoğlu. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 328-341.

Yıldırım, N. (2006b). Osmanlı Coğrafyasında Karantina Uygulamalarına İsyenlar Karantina İstemezük, Toplumsal Tarih, No. 150, 18-27.

Tablo-1 Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlükleri

Tahaffuzhanenin Bulunduğu İl	Tahaffuzhanenin İsmi	Tahaffuzhanenin Durumu
Ağrı	Gürbulak	Faal
Van	Özalp	Kapalı
Kars	Akyaka	Kapalı
Şırnak	Habur	Faal (Sınır Kontrol Noktası)
Gaziantep	Islahiye	Kapalı (Demiryolu)
Kilis	Öncüpınar	Kapalı
Hatay	Cilvegözü	Faal (Sınır Kontrol Noktası)
Mersin	Mersin	Faal (Sınır Kontrol Noktası)
İzmir	İzmir	Faal (Sınır Kontrol Noktası)
Edirne	İpsala	Kapalı
Edirne	Kapıkule	Kapalı
İstanbul	İstanbul	Kapalı
Hatay	İskenderun	Kapalı
İstanbul	Sabiha Gökçen	Faal (Sınır Kontrol Noktası)
Artvin	Sarp	Faal (Sınır Kontrol Noktası)

MİKROBİYOLOJİNİN TARİHÇESİ *

Prof.Dr. Mustafa ARDA ¹

İLK ÇAĞLARDA

İlk insanlar, hayatın başlangıcı, doğa, doğal olaylar (yağmur, kar, rüzgâr, dolu, şimşek, yıldırım, gök gürültüsü, zelzele, su taşkınları, vs.), uzay, ay, dünya, yıldızlar, güneş, bulaşıcı hastalıklar ve ölüm gibi kavramlar ve olgular üzerinde fazlaca durmuşlar, içinde bulunduğu veya yakın ilişkide oldukları toplumların törelerine göre bazı izahlar, yorumlar yapmışlar ve bunlara inanmışlardır. Çözümleyemedikleri konularda, bunları, insan veya doğaüstü kuvvetlere, ilâhlara, cinlere ve şeytanlara veya mucizelere bağlamışlardır. Hastalıklar ve ölümlerin, tanrılar veya insanüstü güçler tarafından, yeryüzündeki kötü kişilere ceza olarak gönderildiğine inanmışlar ve bu inançlarını da yüzyıllar boyu devam ettirmişlerdir. Kötülüklerden ve kötü ruhlardan kurtulmak için, bu insanüstü kuvvetlere tapılması, adak verilmesi korku ve saygı duyulması ve dua edilmesi, o devirlere ait dinsel kişiler tarafından sıkı bir şekilde öğütlenirdi. Bu amaçları gerçekleştirmek için, özel yerler, tapınaklar yapıldığı gibi, tanrıların gazabından korunmak için de çeşitli hayvanların yanı sıra bazen insanlar da kurban edilirdi.

Yapılan arkeolojik kazılarda, kaya tabakaları

arasında bakteri fosillerine benzeyen oluşumlara rastlandığı ve bunların milyonlarca yıl öncesine ait olduğu bildirilmiştir. Hatta kömür tabakaları içinde bakteri fosillerinin bulunduğu da iddia edilmiştir. **Permian tabakalarında** rastlanılan dinazorların hastalıklı kemiklerinin bakteriler tarafından meydana getirilmiş olacağına kuvvetle inanılmaktadır. Dinazorlardan ayrı olarak, mağara ayıları ve diğer hayvanların fosillerindeki kemik bozuklukları ve **eosen devrine** ait üç tırnaklı atlarda tesadüf edilen diş çürüklerinin de mikrobiyal orijinli olabilecekleri ileri sürülmüştür.

Milattan Önce 8000-7000 yılları arasında **Mezopotamya** bölgesinde yaşayan insanların hastalıklar, ölümler ve bunların nedenleri hakkındaki bilgi ve görüşleri yok denecek kadar azdı. Bunların, insanüstü kuvvetler tarafından oluşturulduklarına inanıyorlar, bunlardan korkuyorlar ve bu duygularını da saygı, dua ve tapınma tarzında gösteriyorlardı. Zamanla, halk, bazı bitki ve hayvanların zehirleyici nitelikte olduklarını ve bir kısım bitkilerin de bazı hastalıklara iyi geldiğini öğrenmiş ve böylece, yenecek veya yenmeyecek, bitki ve meyveleri belirlemişler, hastalıkların sağaltımında ve korunmada kullanılacak olanları da saptamışlardır. İlkel yaşantının hüküm

* Mustafa ARDA. Temel Mikrobiyoloji. 4. Baskı. Medisan Yayın Serisi: 71. 2011.

¹ Emekli Öğretim Üyesi - Ankara Üniv. Veteriner Fakültesi, Mikrobiyoloji Anabilim Dalı-Ankara

sürdüğü bu dönemde hayata, doğaya ve doğal olaylara insan üstü kuvvetlerin hakim olduğuna inanılırdı.

Eski Mısırlılar döneminde (MÖ. 3400-2450), yağmur sularını toplamak ve lağım sularını akıtmak için kanallar, arklar ve borular yapılmıştır. Eski krallık devresinde başlayan bu tür çalışmaların yeni krallıklar döneminde de (MÖ. 1580-1200) devam edildiğine rastlanılmaktadır. Bu tarihlerde bazı sağlık kurallarının konulduğu ve bunlara titizlikle uyulduğu *papirus*’lardan anlaşılmaktadır. En eski papirus olan **Kuhn papirus**’unda (MÖ. 1900) köpeklerdeki paraziter hastalıklardan ve muhtemelen, sığırlardaki sığır vebasından bahsedilmektedir. Bunların sağaltımı için hayvanların kendi hallerine bırakılması ve tütsü edilmeleri önerilmektedir. **Smith papirus**’unda (MÖ.1700) yaraların sağaltımında taze etin ve hemorajilerde koterizasyonun kullanılabileceğine dair bilgiler bulunmaktadır. Bu papirus, o devirlere ait bazı önemli tıbbi bilgiler de vermektedir. **Ebers papirus**’unda (MÖ. 1550), hastalıkların esas nedenlerinin şeytanlar olduğu ve hastalıkların ancak sihir ve dualarla giderilebileceği belirtilmektedir. Bazı hastalıkların tedavisinde sinek ve timsah pisliklerinin ve farelerin yararlı olacağına da inanılıyordu. Hayat solğunun da sağ kulaktan çıktığı zannediliyordu. **Heredot**’un eserlerinde, Mısırlıların tuzu antiseptik olarak kullandıkları belirtilmektedir. **Elliot Smith** tarafından bulunan ve MÖ. 1000 yılına ait olduğu sanılan mumyalarda spinal tüberkülozis’e rastlandığı açıklanmıştır.

Eski Yunanlılar dönemi MÖ. 3400 yıllarına kadar uzanmaktadır. Ancak, bu periyoda ait bilgiler pek yeterli değildir. MÖ. 1850-1400 yıllarında bazı sağlık kurallarının konulduğu, ventilasyona dikkat edildiği, ark ve kanalların açıldığı, mabetlerin ve yerleşim yerlerinin kaynak su ve ağaçlık yerlerde kurulmasına özen gösterildiği anlaşılmaktadır. Tababet ve tedavinin kurucusu veya babası sayılan **Hipokrat (Hippocrates,**

MÖ. 460-377), halk sağlığı ve hastalıkları konusunda 7 cilt kitap yazmış ve bunlarda **sıtma, lekeli humma, çiçek, veba, sara** ve **akciğer veremi**’ne ait bilgilere yer vermiştir. Tıp alanına deneysel yöntem, gözlem ve araştırma prensiplerini getirmiş olan **Hipokrat**, hastalıkları vücudun vital sıvılarındaki bozukluklara bağlamış ve hastalıkları **akut, kronik, epidemik** ve **endemik** olarak sınıflandırmıştır. Ayrıca, yaraların sağaltımında kaynatılmış su ile irrigasyonu, operatörlerinin ellerini ve tırnaklarını temizlemeleri, yaraların etrafına bazı ilaçların sürülmesi gerektiğini de vurgulamıştır. Bilgin, hastalıkların topraktan çıkan fena hava ile su, yıldız, rüzgârların yönü ve mevsimlerin etkisiyle oluştuğuna da inanmıştır (**miasmatik teori**). Hipokrat, aynı zamanda, 4 element (**ateş, hava, su, toprak**), 4 kalite (**sıcak, soğuk, nem, kuru**) ve vücudun 4 sıvısı (**kan, mukus, sarı safra, siyah safra**) üzerinde de bilgiler vermiş, bunları ve birbirleri ile olan ilişkilerini açıklayan görüşler getirmiştir. Senenin çeşitli mevsimlerinde ısının ve nemin değişmesinin hastalıkların çıkışında önemli rol oynadığını da savunmuştur. **Aristo (Aristoteles,** MÖ. 384-322), **veba, lepra, verem, trahom** ve **uyuz** hastalıkları ve bunların bulaşma tarzları hakkında bazı açıklayıcı bilgiler vermiştir. Ayrıca, temasla bulaşmaya da dikkati çekmiş ve vebalı hastaların soluk havasının bulaşıcı olduğunu da belirtmiştir. **Empedokles (Empedocles,** MÖ. 450-?), Sicilya’da bataklıkların kurutulmasının malaryayı kontrol altına alacağına değinmiş ve malarya ile bataklıklar arasında bir ilişkinin varlığını gözlemiştir. **Aristofan (Aristophanes,** MÖ. 422-385) malarya ve bulaşması hakkında bilgiler vermiştir. Zamanla, miasmatik görüş ve düşünüş, yerini vücuttaki **doğal delikler (porlar)** teorisine bırakmıştır. Bunun taraftarları arasında, **Eskülap (Esclepiades,** MÖ. 124), **Temison (Themison,** MÖ. 143-23) ve **Tesalus, (Thesallus,** MS. 60) gibi düşünürler bulunmaktadır. Bu bilginler arasında da bazı farklı görüşlerin olmasına karşın,

iz bırakanlar

iz bırakanlar

iz bırakanlar

genelde birleştikleri ortak nokta, vücudun doğal delikleri arasındaki uyumun değişmesinin hastalık ve ölümlerin nedeni olacağıdır. **Galen (Gallenos, MS. 120-200)**, hastalıkların nedenleri hakkında daha ziyade, miasmatik görüşe katılmış ve desteklemiştir. Bilgin, Hipokrat'ın 4 sıvı teorisini kabul etmekte, sıvıların azalması veya artmasını hastalıkların nedeni olarak göstermekteydi. Galen, gözlemlerine göre, şahısları 4 gruba (**kanlı, flegmatik, safralı ve melankolik**) ayırmıştır. Galen, aynı zamanda, kan almanın bazı hastalıkların sağaltımı için yararlı olacağını da düşünmüştür.

Anadolu'da büyük bir imparatorluk kuran **Hititler (Etiler, MÖ. 2000)** hastalıkların ilahi kuvvetler tarafından oluşturulduğuna inanırlardı.

Romalılar döneminde, su ve lağım kanallarının yapıldığı, temiz gıda ve içme suyuna önem verildiği anlaşılmaktadır.

Eski İbraniler (MÖ. 1500), **Babil'lilerin** hastalıkların nedenleri ve ölümler hakkındaki görüşlerini, genellikle, benimsemişlerdi. Bu dönemde, hastalıklardan korunmak için bazı kuralların konulduğu ve adli tıbbı ait de bazı esasların saptandığı açıklanmaktadır. Ancak, İbraniler arasında, hastalıkların günahkâr insanlara, ilâhi kuvvetler tarafından gönderildiği görüşü yaygındı. **Liviticus**'un kitabında, doğumdan sonra kadınların çok iyi temizlenmeleri gerektiğine, menstrasyon hijyenine, bulaşıcı hastalıklardan korunmaya, temiz olmayan eşyalara dokunmamaya, izolasyon ve dezenfeksiyonun bazı hastalıkların (**veba, uyuz, antraks, sara, trahom, verem, frengi**) kontrolünde gerekli olduğuna dair bazı açıklamalar bulunmaktadır. Bu dönemde, difteri, lepra, gonore ve diare bilinmekteydi. **Musa peygamber (MÖ. 1300)**, zamanında bazı sağlık kuralları konulmuşsa da, bunlara sonradan uyulmamıştır. Bu dönemde, özellikle, *gıda hijyenine önem verilmiş, domuz eti, ölmüş hayvanın eti, deniz kabuklu hayvanların eti,*

kan ve yağın yenmemesi öğütlenmiştir.

Hindular (MÖ. 1500), döneminde, **Sanskrit'ler** de, hastalıkların nedenleri olarak şeytanlar, cinler ve büyücüler gösterilmektedir. Büyük kral **Asoka (MÖ. 269-232)** zamanında hayvan hastanelerinin kurulduğu ve tarihi yazılarda tedavi ile ilişkili bazı bilgilerin bulunduğu açıklanmıştır. Hindistan ve Seylan'da MS. 368'de, hastanelerin kurulduğu belirtilmektedir. **Sustrata (MS. 500)** doğal ve doğaüstü olarak 120 hastalık bildirilmiştir. Bu dönemde, malaryanın sinekler tarafından bulaştırıldığı bilinmekte ve farelerin de vebadan öldüklerinde evlerin terk edilmesi gereğine dikkat çekilmektedir. Sustrata, bunların yanı sıra, çocuk bakım ve hijyenine ait bilgiler de vermektedir. **Sacteya** adlı *sanskritte* de insanları çiçeğe karşı aşılama da kullanılan yöntemler bildirilmektedir.

Eski Çin Medeniyeti (MÖ. 3000-2000), döneminde yazılan **"Materia Medika"** adlı kitapta kan dolaşımına ait bilgiler verilmekte, dolaşımın kanın kontrolünde yapıldığı, kanın sürekli ve günde bir defa dolaştığı bildirilmektedir. Ayrıca, kitapta, **akupunktur** ve **nabız** hakkında da bazı bilgilere yer verilmiştir. Bu dönemde, Çin'de *frengi, gonore ve çiçek hastalıkları* bilinmekte ve bunlara karşı bazı önlemlerin de alınmakta olduğu belirtilmektedir. Milattan sonra 2. asırda haşhaş'ın ağrı kesici olarak kullanıldığı da zannedilmektedir. **Wong Too (MS. 752)**, insan ve hayvanlarda rastlanılan hastalıklar ve bunların sağaltım yöntemlerini **'Dış Alemlerin Sırları'** adlı eserinde 40 bölümlük bir yazıda toplamıştır. **Konfüçyüs (MÖ. 571-479)** döneminde *kuduzun* tanındığı ve bazı önlemlerin alındığı bilinmektedir. Eski Çin döneminde, hastalıkların nedeni olarak, erkek ve olumsuz unsur olan **Yang** ile dişi ve olumlu öge olan **Yu**'nun arasındaki düzenin bozulmasına bağlanmaktadır.

Milattan Önceki dönemlere ait olan **Eski Japonya'** da, hastalıkların ilahi kuvvetler tarafından

insanlara ve hayvanlara gönderildiğine inanılır ve bazı sağlık kurallarına da dikkat edilirdi.

Eski İran'da, hastalıkların nedenleri ilahi ve büyüsel kuvvetlere bağlanmaktadır. **Zerdüş** dinini temsil eden **Avesta** adlı kitapta hastalıklara, hekimlere ve sağlık kurallarına ait bölümler bulunmaktadır. İyilik tanrısı olan **Ahura Mazda** ve karanlıkların ruhu (*şeytan*) **Ahirman** kabul edilir ve bunlara saygı gösterilir ve dualar edilirdi.

Babil döneminde (MÖ. 768-626), sağlık kurallarına dikkat edildiği, hastalıkları önlemek ve sağaltmak için bazı ilaçların kullanıldığı, bu konulara değinen 800'den fazla **tablet**'ten anlaşılmaktadır. Hastaları tedavide, ayin ve dualar edilir ve büyüler kullanılırdı. Zincir vurmak ve kamçılarlamak da dahil olmak üzere, insanların içindeki şeytan ve kötü ruhları çıkarmak ve atmak için 50'ye yakın çare belirtilmekteydi. Hastalanan şahısların cinlere ve şeytanlara yakalanması tarzında düşünülürdü. Bu dönemde, *Lepra*'nın bilindiği, bulaşıcı olduğu ve hasta kişilerin ayrılması gerektiğine de inanılırdı.

Milattan önceki **Türkler'de**, insan ve hayvanlardaki hastalıklara, jeolojik ve meteorolojik olaylar ile fena ruhların (**Erklik**) yol açtığına inanılırdı. İyi ruhlar ise insan ve hayvanları korurlardı. **Ülgen** en büyük tanrı, **Erklik** de kötülükleri temsil ederdi. **Şamanlar**, kötü ruhların yaptıkları fenalıkları ve hastalıkları önlerlerdi. Ruhlara inanma temeli üzerine kurulan **Şamanizm**'de şamanlar (ruhlarla ilişki kurabilen dinsel kişiler), hastaları iyi etmek için çeşitli dualar okur, danslar yapar ve eşyaları ateşten geçirirlerdi.

Müslümanlık döneminde, insan ve hayvan hastalıkları hakkında birçok yazılar yazılmış ve gözlem ler yapılmıştır. İlk hastanenin **Şam'da** MS. 707'de kurulmuş olduğu açıklanmıştır. Bağdat'da yaşamış olan **Ebubekir Mehmet bin Zekeria El Razi** (MS. 854-925), yazdığı **"Tıp Ansiklopedisi"**'nde

çiçek ile kızamık hastalıklarını tanımlamış ve bulaşıcı hastalıkların fermentasyona benzediğini bildirmiştir. Buhara'lı **İbni Sina (Avicenna, MS. 980-1038)**, bulaşıcı hastalıkların gözle görülmeyen kurtçuklardan ileri geldiğini ve korunmak için temizliğin önemli olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, yazdığı kitaplarda, bazı hastalıkları da (*plörizi, verem, deri ve zührevi hastalıklar*) tanımlamış ve korunmak için de bazı ilaç adlarını vermiştir. **Abu Marvan İbn Zuhr** (MS. 1094-1162), tıp konusunda 6 cilt kitap yazmış ve birçok hastalıkları da (*mediastinal tümör, perikarditis, tüberkülozis, uyuz, vs.*) tarif etmiştir. **Ak Şemsettin** (MS. 1453), kitabında malaryanın aynı bir bitki tohumu gibi, görülmeyen bir etkeni olduğunu ve vücuda girdikten sonra ürediğini açıklamıştır.

ORTA ÇAĞDA

Orta Çağ döneminde de daha ziyade **Hipokrat** ve **Galen**'in görüşleri kabul görmüş ve fazlaca taraftar toplamıştır. **Roger** ve **Roland** (11. ve 12.asırlar arasında) Salerno'da kurulan ilk bağımsız medikal okulda çalışmışlar, kanseri tanımlamışlar, paraziter hastalıklarda cıvalı bileşikler kullanmışlar ve irinin yaranın içinde meydana geldiğini bildirmişlerdir. Orta Çağ döneminde, veba, lepra, erisipel, kolera, terleme hastalığı (muhtemelen influenza) ve frengi gibi hastalıklar oldukça fazla yaygındı. Milyondan fazla insanın bu hastalıklardan öldüğü açıklanmıştır. **Venetian Hükümeti**, infekte gemileri limanlara sokmamak için bazı karantina önlemleri almış ve bir **halk sağlığı örgütü** kurmuştur (1348). **Boccaccio** (1313-1375), yazdığı **Dekameron (decameron)** adlı eserinde, öldürücü ve yaygın olan vebanın bulaşması hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir. Bu dönemde, sirke antiseptik olarak tavsiye ediliyordu.

RÖNESANS DÖNEMİNDE

Rönesans Döneminde (1453-1600), bilimde ve özellikle tıp alanında yeni gelişmeler meydana

Akıllardan Çıkmayan Lezzet

Sağlıklı ve hijyenik koşulların yanısıra kaliteli ve lezzetli ürünler sunmayı kendisine ilke edinmiş olan Yörsan, ülkemizin yöresel süt ürünleri geleneğini en üst düzeydeki teknolojik yatırımlarıyla buluşturarak “gelenekten geleceğe” sloganı ile gururla taşıyor.

Bu Kalp Seni
Unutur mu...

sütün
Keyfi
yerinde

www.yorsan.com.tr

yörsan
Gelenekten Geleceğe

gelmiştir. Hastalıkların nedenleri olarak gösterilen ilahi ve insanüstü kuvvetlere inanışa ve miasmatik görüşlere karşı çıkılmaya başlandı. Deneylere, gözlemlere ve bu tarzdeki araştırmalara önem verildi. **Paracelsus** (1493-1541), hastalıkları 5 esas nedene (kozmetik, gıdalardaki zehirler, ay ve yıldızlar tarafından kontrol edilen doğal olaylar, ruh ve şeytanlar, ilahi nedenler) bağlamıştır. Çiçek, tifo, kızamık gibi hastalıklar 1493-1553 yılları arasında oldukça yaygın ve öldürücü seyretmekteydi. **Fracastorius** (1478-1553), yayımlandığı kitabında (1546), bulaşıcı hastalıkların **jerm**ler (**seminaria morbi**) tarafından sağlamlara nakledildiği, bulaşmada direkt temas, hastaların eşyası ve havanın önemli olduğu üzerinde durmuştur. Böylece, ilk defa **jerm teorisi** ortaya atılmış ve bulaşmada da canlı varlıkların (**contagium vivum**) rol alabileceği düşünülmüştür. Fracastorius, ayrıca, veba, frengi, tifo ve hayvanlardaki şap hastalığı üzerinde de bazı çalışmalar yapmıştır. Bir şahısdan diğerine geçen hastalıkların, o şahısta da aynı veya benzer hastalık tablosu oluşturduğu, Fracastorius'un gözlemleri arasında yer almaktadır. **Von Plenciz** (1762), Fracastorius'un görüşlerini benimseyerek, hastalıkların gözle görülemeyen küçük canlılar aracılığı ile bulaşabileceğini ileri sürmüştür.

MİKROSKOBUN GELİŞTİRİLMESİ

Mikroskopların temelini oluşturan ilk basit büyütecini **Roger Bacon** (1214-1294) tarafından yapıldığı ve bazı objelerin incelendiği bilinmektedir. Hollandalı bir gözlükçü olan **Zacharias Janssen** 1590 yılında, iki mercekten oluşan basit bir büyüteç yaparak bazı objeleri 50x ve 100x büyütebilmiştir. **Cornelius Drebbel** ve **Hans**'ın da, 1590-1610 yılları arasında benzer tarzda bazı büyütme aletleri geliştirdikleri açıklanmıştır. **Galileo Galilei** (1564-1642), 1610 yılında, İtalya'da, bir tüp içine yerleştirdiği bir seri merceklerle, daha fazla büyütme gücü elde etmiştir. **Kepler**, 1611'de, iki mercekten oluşan bir büyütme

aleti geliştirmiştir. **Petrus Borellus** (1620-1689), yaptığı büyüteçle uzakları daha iyi görebildiğini açıklamıştır. **Robert Hooke** (1635-1703) ve **Nehemiah Grew** geliştirdikleri büyütme aletleri ile (200x) bazı objeleri ve bitkileri incelediklerini açıklamışlardır. **Hooke**, 1665'de, yayımladığı **Micrographia** adlı eserinde yüksek organizmaların ve filamentöz mantarların mikroskopik görünümünü çizmiş ve bunlar hakkında bilgiler vermiştir. **Athanasius Kircher** (1602-1680), 32 defa büyütebilen aleti yardımı ile vebalı hastaların kanında bazı kurtçukları gördüğünü iddia etmiştir. Histolojinin kurucusu olarak tanılan İtalyan bilgin **Marcello Malpighi** (1628-1694), basit bir mikroskop yardımı ile akciğer dokusunu incelemiştir. **Jan Swammerdam** 1658'de, alyuvarları mikroskopla incelemiştir. **Pierre Borrel** (1620-1671), bakterileri görebildiğini iddia etmiştir.

Hollandalı bir tüccar olan **Antoni van Leeuwenhoek** (1632-1723), 200 defadan fazla büyütebilen ve iki metal arasına yerleştirilmiş bikonveks mercekten oluşan büyütme aleti ile yaptığı çeşitli incelemelerde **mikroskopik canlılar dünyasını** bulmayı başarmıştır. Bu nedenle kendisine Mikrobiyoloji'nin kurucusu gözü ile bakılmıştır. Yaptığı araştırmalar arasında, kanal ve ark sularında protozoa, bir gece bekletilmiş yağmur sularında bakteri, diş kiri, biber dekoksyonu, mantar, yaprak, salamander kuyruk kan dolaşımı, seminal sıvı, idrar, gaita, vs., materyaller, esas konusunu oluşturmuştur. İlk bakterileri 1676 yılında görerek, şekil ve hareketlerini izlemiş ve şekillerini çizerek bu konuda hazırladığı 200'den fazla mektubunu Londra'daki **"Phylosophical Transaction of the Royal Society"** ye göndermiş ve İngilizce olarak yayımlanması sağlanmıştır. Bu mektuplarında, özellikle, diş kiri ve biber infusyonundan yaptığı muayenelerde milyonlarca küçük canlıya (hayvancıklara, **animaculate**) rastladığını da belirtmiştir. Araştırmacı, aynı zamanda, bakterileri yüksek ısıda tuttuğunda veya sirke ile

iz bırakanlar

iz bırakanlar

iz bırakanlar

muamele ettiğinde öldüklerini de belirtmiştir.

Huygens, 1684'de, iki mercekli oküleri geliştirmiştir. **Chester Moor Hall** ve **John Dalland**, 1773'de, birbirlerinden bağımsız olarak, dispersiyonu düzelten mercekler geliştirdiklerini açıklamışlardır. **J.N. Lieberkühn**, 1739'da, **A. van Leeuwenhoek**'in mikroskopunu daha da geliştirmiştir. **Chevalier**, 1824'de, mikroskopta birçok mercekleri bir araya getirerek başarılı olarak kullanmıştır. **J.J. Lister**, 1830'da, modern mikroskopun prensiplerini koymuştur. **Ernest Abbe** (1840-1905), 1870'de, *akromatik objektif* ve kondansatörü yapmış ve kullanmıştır. **A. Abbe** ve **Carl Zeiss** (1816-1866), *apokromatik mercek* sistemini bulmuşlardır. **Andrew Ross** (1798-1853), 1843'de *binokuler* mikroskobu yapmıştır. **J.J. Woodvard**, 1883-1884'de, mikroskop yardımı ile fotoğraf çekmeyi, **Heimstadt**, **Carl Reichert** (1851-1922) ve **Lehmann**, ilk olarak floresans mikroskobu yapmayı başarmışlardır. **Louis de Broglie** elektron mikroskobun esasını bulmuştur. **Max Knoll** ve **Ernst Ruska** ilk *elektron mikroskobu* yapmışlardır (1933).

VİROLOJİNİN KISA TARİHÇESİ

Bakteriler üzerinde yapılan çalışmalardan sonra, nedenleri saptanamayan bir çok hastalıklar konusunda da yoğun araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Bakterileri geçirmeyen filtrelerin bulunması, bu yöndeki incelemeleri daha kolay hale getirmiştir. **Pasteur**, **Berkefeld** ve **Chamberland** kendi adları ile tanılan ve bakterileri tutan filtreleri yapmayı başarmışlardır. **Iwanowski**, 1892'de, ilk defa *tütün mozaik virusunu* bulmuştur. Yine aynı yıllarda, **Löffler** ve **Frosch**, sığırlarda önemli hastalıklara yol açan şap virusunun filtreleri geçtiğini saptamışlardır. **Nicoll ve Adil Bey**, 1899'da, *sığır Vebası virusunun* filtreleri geçebildiğini açıklamışlardır. **Twor**, 1915'de, İngiltere'de ve **d'Herelle**, 1917'de, Fransa'da

bakteriyofajları bulmuşlar ve bunların süzgeçleri geçtiklerini göstermişlerdir. **W. Reed** ve ark.1901'de, insanlarda *sarı humma (Yellow fever)* hastalığı etkeninin filtreleri geçtiklerini kanıtlamışlardır.

İMMUNOLOJİNİN KISA TARİHÇESİ

İnsan ve hayvanları hastalıklardan koruma çalışmaları çok öncelere kadar uzanmaktadır. Bu yöndeki ilk adımı, bir İngiliz olan, **Edward Jenner** (1749-1823) atmıştır. Bağışıklığın kurucusu olarak tanılan araştırmacı, sığır çiçeği olan bir şahsın, insan çiçeğine karşı bağışık olacağını ve hastalanmayacağını göstermiş ve aşılama ile *immunitenin* elde edilebileceği görüşünü yerleştirmiştir. **Pasteur** de aynı tarzda, hazırladığı birçok aşılarla (*tavuk kolerası*, *koyun antraksı* ve *kuduz* karşı yaptığı aşılar) ve bunlarla elde ettiği bağışıklık o devir için çok önemli buluşlar arasındadır. **Emil Roux** ve **Alexander Yersen**, 1888'de, difteri toksinini bulduktan sonra, **Emil Von Behring** de difteriye karşı antitoksin elde etmeyi başarmıştır. **August Von Wassermann** (1886-1925), *frengi'nin* teşhisinde **Bordet Gengou**, *fenomenini* uygulamış ve kendi adı ile bilinen **Wassermann reaksiyonunu** ortaya koymuştur. **Nuttal**, 1888'de, hayvanların kanında *B. anthracis* için bakterisidal etkiye sahip maddelerin bulunduğunu saptamıştır. **Paul Ehrlich** (1854-1916) ve **Bordet** bağışıklığın *humoral* ve **Elie Metschnikoff** (1845-1916) da *hücrel (fagositoz)* yönlerini açıklamış ve bunların önemi üzerinde durmuşlardır. **Jules Bordet** (1871-1962) ve **Gengou** ile birlikte *komplement fikzasyon reaksiyonunu (KFR)* bildirmişlerdir. **Albert Calmette** (1868-1933) ve **Guerin** ile birlikte *BCG'yi* hazırlamışlardır. **H. Durham** ve **Max Gruber**, 1896'da, mikroorganizmaların *spesifik antiserumlar* tarafından *aglutine* olduklarını göstermişlerdir.

MİKOLOJİNİN TARİHÇESİ

Mantarların varlığının tanınması çok eski zamanlara (**Devonian ve Prekambium**) kadar uzanmaktadır. Bitkiler üzerinde mantarların ürediğini ve bazı zararlara neden olduğuna ait ilk bilgileri **Vedas** (MÖ. 1200) vermektedir.

Romalılar zamanında, depolarda saklanan danelerde ve tahıllarda mantarların ürediğini **Pliny** (MS. 23-79) bildirmektedir. Yine bu dönemlerde, mantarlara ait bazı resimlerin çizildiği, Pompei'deki kazılardan anlaşılmaktadır. **Loncier**, *çavdar mahmuzunu* (*Claviceps purpurea* mantarının *sklerotiumu*) tanıyan ve bunun morfolojik özellikleri hakkında bilgi veren kişi olarak tanınmaktadır (1582). **Clusius** (1526-1609), mantarlar üzerinde araştırmalar yapmış ve elde ettiği bilgileri 28 sayfalık bir monograf içinde yayımlamıştır. **Gaspard Bauhin** (1560-1624), mantar üzerinde araştırmalar yapmış ve hazırladığı "**Pinax Theatri Botanici**" adlı eserinde 100 kadar mantarın özelliklerini bildirmiştir (1623). **Marcello Malpighi** (1628-1694), *Rhizopus*, *Mucor*, *Penicillium* ve *Botrytis* gibi bazı mantarlar üzerinde araştırmalar yapmış ve bunlara ilişkin özlü bilgiler vermiştir (1679). **Van Sterbeeck** (1630-1693), yenilebilen mantarlarla zehirli olanlar arasında ayrımları belirtmeye çalışmış ve bu konudaki görüşlerini yayımlamıştır. **Hooke** (1635-1703), mantarlar üzerinde birçok araştırmalar yapmış ve bunları "**Micrographia**" adlı yapıtında resimleyerek **Royal Society**'ye sunmuştur. Araştırmacı, özellikle, iki mantar üzerinde (1- *Phragmidium* ve 2- *Mucor*) incelemeler yapmış, bunların bitki olduklarına ve bitkilerden orijin aldıklarına inanmıştır (1667). **Tournefort** (1656-1708), çeşitli mantarlar ve likenler üzerinde incelemeler yaparak bunları, morfolojik ve diğer karakterlerine dayanarak, 6 gruba (1- *Fungus*, 2- *Boletus*, 3- *Agaricus*, 4- *Lycoperdon*, 5- *Coralloides*, 6- *Tubira*) ayırmış ve "**Element de Botanique**" adlı eserinde yayımlamıştır (1694).

Sebastian Vaillant (1669-1750), mantarlar üzerinde ayrıntılı çalışmalar yapmış, bazılarını alfabetik olarak klasifiye etmiş, önemli gördüklerinin de resimlerini çizmiş ve "**Botanicon Parisiense**" adlı kitabında açıklamıştır (1727). **Antonio Micheli** (1679-1737), mantarlar üzerinde yaptığı inceleme ve araştırmaları grup isimlerinden yararlanarak sınıflandırmış (*Clavaria*, *Clathrus*, *Geaster*, *Lycoperdon*, *Phallus*, *Tuber* gibi) ve bunları "**Nova Genera Plantarum**" adlı eserde yayımlamıştır (1729). Araştırmacının, çizdiği resimler ve verdiği bilgilere dayanarak spesifik identifikasyon yapılabilir. Bu eserin çok değerli olduğu ve mantarların ayrımlarında bazı önemli anahtarları açıkladığı bildirilmektedir. Kendisinin yaptığı özel klasifikasyonda bazı büyük mantarlara özel yer vermiş ve bunları **Fungi Lamellati (Agaricaceae)**, **Fungi porosi (Polyporaceae)** ve **Fungi romosi (Clavariaceae)** diye 3 gruba ayırmıştır. **Botrys** ve **Rhizopus** gibi bazı mantarları da saf kültürler halinde üretmiştir. **Carl Von Linne** (Linnaeus, 1707-1778), bir botanikçi olan bu araştırmacı, kendi yaptığı klasifikasyon içinde mantarları "**Species Plantarum**" adlı yapıtında "**Cyrtogamia Fungi**" sınıfında toplamış ve bazı generik isimler de kullanmıştır. (**Agaricus**, **Boletus**, gibi) (1753). **Gleditsch** (1714-1786), mantarların sporları ve sporulasyon özellikleri üzerinde araştırma ve incelemeler yapmış ve bu karakterlerine göre mantarları 2 ana bölüme ayırmıştır. **Builiard**, *Discomycetes*, *Pyrenomycetes*, *Mucorales* ve *Mycetozoa*'lar üzerinde araştırmalar yapmış ve bulgularını "**Champignon de France**" de yayımlamıştır (1791). **Hendrik Persoon** (1761-1836), mantarlara ilişkin incelemelerini, taksonomik bir yapıt olan "**Synopsis Methodica Fungorum**" da toplamıştır (1801). Ayrıca kendisinin 3 volum halinde olan, 1822 ve 1828 yıllarında yayımlanan "**Mycologia Europaea**" adlı çalışmaları da vardır. Araştırmacı, mantarları 2 sınıf, 6 ordo ve 71 genusa ayırarak bir klasifikasyon yapmıştır. **Schweinitz** (1780-1834), Kuzey Amerika'da, North Carolina eyaletinde

Sevgiyle üretiyoruz,
sevgiyle büyütüyoruz...

HasTavuk®

İzmir Yolu 22. Km. 16149 Nilüfer - BURSA / TÜRKİYE

T:0.224.4702700 (10 Hat) **F:**0.224.4702710

E:info@hastavuk.com.tr

www.hastavuk.com.tr

3000 ve Pennsylvania'da da 1200 mantar toplayarak incelemiş ve bunları "*Synopsis Fungorum Carolina Superioris ve Synopsis Fungorum in America Boreali Medico Degantium*" adlı yayınlarda açıklamıştır. **Elias Fries** (1794-1878), bugünkü mantarlar sistematığının esasını kurmuş ve İsveç'de de mantar klasifikasyonu ile bir fonun kurulmasında önderlik etmiş olan araştırmacı çalışmalarını "*Systema Mycologicum*" adlı eserde toplamıştır. **Josef Cordo** (1809-1849)' nun, mantarlar üzerindeki çalışmalarını 6 volum halinde olan "*Icones Fungorum Hucusque Cognitorum*" adı altında yayımlanmıştır. **Anton de Bary** (1831-1888), mantarların yaşam dönemleri üzerinde incelemeler yaparak birçok kapalı noktaları aydınlığa kavuşturmuştur. *Mycetozoa'nın* yaşam siklusunu dönemini 1859'da açıklamıştır. **Horton Peck** (1833-1917) de 2500 tür mantar üzerinde çalışmıştır.

Andrea Saccardo (1845-1920), mantarlar üzerinde 1880 yılına kadar yapılmış inceleme ve araştırmaları, 25 volum halinde olan ve ilki 1882'de yayımlanan "*Sylloge Fungorum*" adlı eserde toplamıştır. Son cilt, ölümünden sonra 1931'de yayımlanmıştır. Bu çalışmalarda, 80.000 mantar türü bildirilmiştir. **Tulasne'nin** güzel resimlerle süslenmiş olan "*Selecta Fungorum Carpologia*" adlı eseri 1861-1865 yılları arasında ve 3 volum halinde basılmıştır.

Bunlardan sonra birçok araştırmacı, mantarlar üzerinde çok değerli araştırmalar yapmış ve bunları sınıflandırmaya çalışmışlardır. **Patouillard, Quelet, Cooke** (1871-1883), **Massee** (1892-1895), **Bresadola** (1927-1932), ayrıca, **Engler, Prantl, Rabenhorst, Sydows, Oudemans, Seymour**, gibi araştırmacılar da mantarlar üzerinde inceleme ve çalışmalar

yapmışlardır.

Mantarlar, bitkilerde olduğu gibi, insan ve hayvanlarda da çeşitli hastalıklara (*mycoses*) neden olurlar. Mantarların bitkilerde hastalık oluşturduğuna dair birçok yayınlar vardır (**Fontana** (1767), **Prevot** (1807), **Berkeley** (1832), **Kühn** (1858), **de Bary** (1866), **Hartig** (1874), **Woronin** (1878), **Whetzel** (1918). **Lafar**, mayaların endüstride kullanılmaları hakkında, "*Technische Mykologie* (1904)" adlı yayında bilgi vermiştir.

Balıklarda (sazanlarda) *Saprolegnia* türü mantarlardan ileri gelen infeksiyonlar hakkındaki bilgilere, 1748 yılında yayımlanan "*Transactions of the Royal Society*" adlı bilimsel dergide rastlanmaktadır. **Richard Owen** (1804-1892), *Avian Aspergillosis* üzerinde çalışmalar yapmış ve bulgularını neşretmiştir (1832). **Agostina Bassi** (1773-1856), ipek böceklerindeki mantar hastalıkları üzerinde çalışmalar yapmış ve bulgularını bir monografıta ayrıntılı olarak açıklamıştır (1837). **Berg** (1806-1887), insanlardaki *Candida albicans* infeksiyonları üzerinde araştırmalar yapmış ve bulgularını yayımlamıştır. **David Gruby** (1810-1898), insanlardaki *Dermatophyt infeksiyonları* ile ilgilenmiş ve bunlara ait bir rapor düzenlemiştir. **Sabouraud** (1864-1938), medikal mikoloji üzerinde çok değerli çalışmalar yapmış ve bu konuda da bir kitap yayımlamıştır (1910).

Bugün mantarların çeşitli yönlerini (morfolojik, fizyolojik, biyokimyasal özellikleri, antijenik yapıları, patojeniteleri, epidemiyolojileri ve diğer karakterleri) açıklayan çok değerli araştırmalar yapılmakta ve henüz kesinlik kazanmamış veya tam olarak bilinmeyen yönleri aydınlatılmaya çalışılmaktadır.

MİKROBİYOLOJİ ALANINDA NOBEL ÖDÜLÜ KAZANAN BİLİM ADAMLARI

- 1901 **Emil Von Behring** (1845-1917): Difteri antitoksini ve serumlarla sağaltma yöntemleri.
- 1902 **Sir Ronald Ross** (1857-1932): Malarya üzerinde araştırmalar.
- 1905 **Robert Koch** (1843-1932): Verem etkeninin bulunması ve verem üzerinde çalışmalar bakteri kültürleri üzerine araştırmalar.
- 1907 **C.L.A. Laveran** (1845-1922): Hastalık yapan protozoalar.
- 1908 **Elie Metschnikoff** (1845-1916): Bağışıklığın hücresel yönü ve fagositoz.
- 1908 **Paul Ehrlich** (1854-1915): Humoral bağışıklık.
- 1913 **C. Robert Richet** (1850-1935): Allerji ve anafaksi.
- 1919 **Jules Bordet** (1870-1961): Bağışıklık ve komplement fikzasyon reaksiyonu.
- 1928 **C.J.H. Nicolle** (1866-1936): Tifüs'un naklinde bitlerin rolü.
- 1930 **Karl Landsteiner** (1868-1943): İnsan kan grupları üzerinde araştırmalar.
- 1939 **Gerhard Domagk** (1895-): Prontosilin bulunması ve antibakteriyel etkisi.
- 1945 **Sir Alexander Fleming** (1881-1955): Penicillin'in bulunması ve etkileri.
- 1945 **E. Boris Chain** (1906-): Penicilin'in kullanılması.
- 1945 **Sir H. Walter Florey** (1898-): Penicilin'in kullanılması.
- 1948 **P. Hermann Müller** (1899-): DDT'nin bulunması.
- 1951 **Max Theiler** (1899-): Yellow fever aşısı üzerinde araştırmalar.
- 1952 **S. Abraham Waksman** (1888-): Streptomisin'in bulunması.
- 1954 **J. Franklin Enders** (1897-): Poliomiyelit virusu ve diğer virusların hücre kültürlerinde üretilmeleri.
- 1954 **Thomas H. Weller** (1915-): Poliomiyelit virusu ve diğer virusların hücre kültürlerinde üretilmeleri.
- 1954 **Frederick C. Robbins** (1916-): Poliomiyelit virusu ve diğer virusların hücre kültürlerinde üretilmeleri.
- 1958 **Joshua Lederberg** (1925-): Mikrop genetiği.
- 1958 **George V. Beadle** (1903-): Mikrop genetiği.
- 1958 **Edward L. Tatum** (1909-): Mikrop genetiği.
- 1960 **Sir F.M. Burnet** (1899-): Transplante dokuların immunolojik kontrolleri.
- 1960 **Peter B. Medawar** (1915-): Transplante dokuların immunolojik kontrolleri.
- 1965 **Andre Lwoff**: RNA'nın bulunması.
- 1965 **Jacques Monod**: RNA'nın bulunması.
- 1965 **François Jacob**: RNA'nın bulunması.
- 1966 **Charles Huggins**: Kanseri ve kanatlı sarkomu üzerinde çalışmalar.
- 1966 **Peyton Rous**: Kanseri ve kanatlı sarkomu üzerinde çalışmalar.
- 1967 **R. Granit**: Fotoresptörlerin fonksiyonları.
- 1967 **H. R. Hartline**: Fotoresptörlerin fonksiyonları.
- 1967 **G. Wald**: Fotoresptörlerin fonksiyonları.
- 1968 **R. W. Holley**: Protein sentezinde genetik kodların çalışması.
- 1968 **H. Gobind**: Protein sentezinde genetik kodların çalışması.
- 1968 **M. W. Nirenberg**: Protein sentezinde genetik kodların çalışması.
- 1969 **M. Delbrück**: Bakteriyofajların hakkında yayınlar.
- 1969 **A.D. Hershey**: Bakteriyofajların hakkında yayınlar.

- 1969 E. Luria: Bakteriyofajların hakkında yayınlar.
- 1970 J. Axelrod: AMP'nin metabolizmadaki önemi.
- 1970 S. Bernard Katz: AMP'nin metabolizmadaki önemi.
- 1970 Ulf von Euler: AMP'nin metabolizmadaki önemi.
- 1970 Earl W. Sutherland: AMP'nin metabolizmadaki önemi.
- 1971 E. Sutherland: AMP'nin metabolizmadaki önemi.
- 1972 Porter, R.R. : İmmünglobulinler üzerinde sütrüktürel çalışmalar.
- 1972 Edelman, G.M. :İmmunoglobulinler üzerinde sütrüktürel çalışmalar.
- 1973 K. Von Frisch: Evolusyon ve anoloji üzerinde çalışmalar.
- 1973 K. Lorenz: Evolusyon ve anoloji üzerinde çalışmalar.
- 1973 N. Timbergen: Evolusyon ve anoloji üzerinde çalışmalar.
- 1974 C. de duve: Hücre anatomisi, sitokrom ve mitokondrialar hakkında yayınlar.
- 1974 G.E. Palade: Hücre anatomisi, sitokrom ve mitokondrialar hakkında yayınlar.
- 1975 D. Baltimore: RNA'ya bağlı DNA polimerase üzerinde.
- 1975 R. Dulbeco: RNA'ya bağlı DNA polimerase üzerinde.
- 1975 H.M. Temin: RNA'ya bağlı DNA polimerase üzerinde.
- 1976 Baruch Blumberg: Serum hepatiti.
- 1976 Daniel C. Gajdusek: Latent virus hastalıkları.
- 1977 Rosalyn Yellow: Radio immunooloji üzerinde çalışmalar.
- 1977 Andrew Schally: Üç ayrı hormon serbest bırakma faktörleri üzerinde araştırmalar.
- 1977 Roger Guillemin: Üç ayrı hormon serbest bırakma faktörleri üzerinde araştırmalar.
- 1978 N.O. Smith, D. Nathans, W. Arber: Restriksiyon enzimlerinin bulunması ve bunların kullanılması.
- 1980 B.Benareraff, G. Snell, J. Dausset: Histokompatibilite antijenlerinin bulunması.
- 1980 P. Berg, W. Gilbert: Rekombinant DNA teknolojisinin gelişmesi.
- 1980 F. Sanger: DNA sekans analizlerinin yapılması.
- 1982 A. Klug: Kristalografik elektron mikroskopun gelişmesi, virus yapısının aydınlatılması.
- 1984 C. Milstein, G.J.F. Köhler: Monoklonal antikorların elde edilmesi.
- 1984 N.K.Jerne: İmmunolojide teorik çalışmalar.
- 1986 E. Ruska: Transmisyon elektron mikroskopunun gelişmesi.
- 1987 S. Tonegawa: Antikor çeşitliliğin genetik prensipleri.
- 1988 J. Deisenhofer, R. Huber, H. Michel: Bakteri membranlarında fotosentetik reaksiyon merkezleri.
- 1988 G. Elion, G.Hitching: Kanser, malarya ve viral infeksiyonların tedavisinde kullanılan ilaçların geliştirilmesi.
- 1989 J.M. Bishop, N.E. Varmus, S. Altman: Onkogenlerin bulunması.
- 1989 T.R. Cech: Katalitik RNA'ların bulunması.
- 1990 J.E.Murray, E.D.Thomas: İmmunsupresif ajan kullanarak transplantasyon.
- 1992 E.H.Fisher, E.G.Krebs: Protein kinasenin bulunması.
- 1993 R.J.Roberts, P.A.Sharp: DNA'nın farklı segmentlerindeki genler.
- 1993 K.B.Mullis: PCR'nin bulunması.
- 1993 M.Smith: Site directed mutagenesis.

TEK ENJEKSİYONLA

7gün
24saat

ETKİ TAM TEDAVİ!

Sığırlarınız için
anti-BİYOTİK
sizin için
anti-STRES
ürünü

Yepyeni bir çağın başlangıcı...

EXCEDE®
Seftiofur CFA/200 mg

30 dakikada
HIZLI ETKİ

Tek enjeksiyonla
7 gün süren
UZUN ETKİ

TEK DOZDA
TAM ve
GÜVENİLİR
TEDAVİ

Kulak tabanı enjeksiyonu ile
kolaylık sadece sizin ellerinizde

Pfizer Hayvan Sağlığı

Pfizer Hayvan Sağlığı | VİROD İspesite

TÜRKİYEDE MİKROBİYOLOJİNİN KURULMASI

Yurdumuzda mikrobiyoloji alanındaki ilk çalışmalar aşı yapmakla başlamış ve buna da çiçek hastalığı ve aşı hazırlama çabaları önderlik etmiştir. Bu yöndeki aktiviteler, 1840 yılından sonra giderek gelişmiş ve çiçek aşısı hazırlanarak başarı ile kullanılmıştır.

Pasteur'ün, Paris Tıp Akademisi'nde, 27 Ekim 1885'de verdiği "*Isırıldıktan Sonra Kuduzdan Korunma*" adlı bildiri dünyada büyük yankılar yarattıktan ve aynı tebliğ 31 Ekim 1885'de İstanbul'da yayımlandıktan sonra, kuduz üzerindeki çalışmaları yakından izlemek amacı ile **Osmanlı Hükümeti** tarafından, Tıbbiye Mektebi Dahiliye Muallimi **Dr. Aleksander Zoeros Paşa** başkanlığında, Veteriner Hekim **Hüseyin Hüsnü** ve Zooloji Muallimi **Dr. Hüseyin Remzi** Beyler'den oluşan üç kişilik bir heyet, Pasteur'ün yanına Fransa'ya gönderildi (1886). Bu heyetle birlikte, **Padişah Abdulhamid**, Pasteur'e verilmek üzere, bir **Nişan** ve Laboratuvarına yardım için **1000 altın** göndermiştir. Paris'de Pasteur'ün yanında 6 ay kalan ve kuduz hastalığı aşısının hazırlanması ve kullanılması konularındaki tüm bilgileri öğrenen heyet, yurda döndükten sonra da bu hastalık üzerindeki "*Daülkelb Ameliyathanesi*"nde aşı yapımına başlamıştır (1887). Vet. Hekim Hüseyin Hüsnü ile Dr. Hüseyin Remzi Beyler de, Pasteur ve Chamberland'ın eserini "*Mikrob Emrazı Sariye ve Şarboniyenin Vesaili Sirayeti ve Usulü Telkihiyesi*" adlı altında tercüme etmişler ve yayımlamışlardır (1887). Ayrıca, Dr. Remzi Bey, "*Kuduz İlleti ve Tedavisi*" adlı 19 sayfalık bir broşür neşretmiştir (1890).

Tıp Mekteplerinde 1891'de okutulmaya başlanan bakteriyoloji dersi, Veteriner Mekteplerinde de 1893'den sonra ve **Dr. Rifat Hüsamettin Bey** tarafından düzenli olarak okutulmaya başlanmıştır.

İstanbul'da 1893'de, Kolera vakalarının çıkması üzerine, önleyici tedbirlerin alınması ve hastalığın üzerinde gerekli araştırmaların yapılması için, Fransa'dan **Dr. Andre Chantemesse** getirildi. İstanbul'da 3 ay kadar kalarak kolera konusunda çok olumlu çalışmalar yapan bu kişiye, **Rutbei Üla** ile nişan

verildi. Bu arada, Dr. Chantemesse, ülkemizde bir bakteriyoloji laboratuvarının kurulması üzerinde ısrarla durdu ve böyle bir müessese kurulduğunda bunun idaresi için **Dr. Maurice Nicolle**'i tavsiye etti. Dr. M. Nicolle, 1893'de, İstanbul'a geldi ve Gülhane'de Tıbbiye Mektebi civarındaki bir binada çalışmaya başladı. Bu laboratuvar, sonradan, **Bakteriyolojihane-i Osmani** olarak adlandırıldı ve Dr. Nicolle buranın müdürlüğüne atandı. Çalışma konularının fazla olması nedeniyle, bu bina da sonraları dar gelmeğe başladı. Bu yüzden, Nişantaşı'ndaki **Süleymanpaşa konağına** nakledildi. Bu yeni binada, bakteriyoloji üzerinde kurslar düzenleyen Dr. Nicolle, doktor kursiyerlerin yanı sıra çok takdir ettiği Veteriner **Dr. Refik Güran**'ı da seçerek iştirak ettirdi.

Dr. Maurice Nicolle (1862-1920), İstanbul'da kaldığı 8 sene içinde, laboratuvarları başarı ile yürütmüş, çok kıymetli çalışmalarda (sığır vebası, keçi ciğer ağrısı, şark çıbanı, *P. aeruginosa*'nın pigmenti, sığır babesiozu, pnömokok, vaksın virüsü) bulunmuş ve ülkemizde mikrobiyolojinin yerleşmesi ve gelişmesinde büyük katkıları olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu zamanında bakteriyoloji ve viroloji çalışmaları hem insan hekimliğine ait çeşitli müesseselerde (*Telkiyhane-i Şahane, Daülkelb Ameliyathanesi, Bakteriyolojihane-i Şahane, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye ve Mektebi Tıbbiye-i Mülkiye* ve diğer laboratuvarlarda) ve hem de Veteriner Hekimliğe ait organizasyonlarla (*Bakteriyolojihane-i Baytar'ı, Baytar Mektebi Alisi, Askeri ve Sivil Baytar Mektepleri, Pendik Bakteriyoloji hanesi* ve diğer müesseselerde) yürütülmüştür.

Dr. M. Nicolle'den başka, çalışmaları ve buluşları ile adları dünya literatürlerine geçmiş çok değerli meslektaşlarımız bulunmaktadır. Bunlardan kısaca bahsetmek yerinde olur.

Ahmet Refik Güran (1870-1963), Dr. M. Nicolle ile birlikte 7 sene gibi uzun bir süre çalışmış, mikrobiyoloji alanında birçok değerli çalışmalar yapmış ve yayımlamıştır. *Bakteriyolojihane-i Osmani'de*; sularda bulunan kolibasillerin envari, Vebaibakari hastalığı ve serumu, lökosit sayımı, keçi ciğer ağrısı hastalığı;

iz bırakanlar

iz bırakanlar

iz bırakanlar

Baktriyoijihane-i Baytari'de: Barbon aşısı, şarbon aşısı, şarbon serumu, tavuk kolerası aşısı, kuru serum, kan alma ve vermeye yarayan alet ve periton kanülü yapan Dr. Refik Güran, ayrıca ilk *Türk peptonunu* da yapmayı başarmıştır.

Yukarıda bildirilen çalışmaları yanı sıra, daha birçok önemli incelemeleri ve ihtira beratı almış olduğu buluşları da olan Dr. Refik Güran, yurdumuzda bakteriyolojinin kurulmasında, gelişmesinde, bakteriyoloji laboratuvar veya enstitülerinin açılmasında, bakteriyologların yetişmesinde çok büyük katkıları olmuş bir bilim adamımızdır.

Adil Mustafa Şehzadebaşı (1871-1904), Dr. R. Güran'ın çok yakın çalışma arkadaşlarından biridir. Dr. Nicolle ile birlikte ve özellikle sığır vebası üzerinde yaptıkları araştırmalarla kendilerini dünya literatürlerine geçirmişlerdir. Bu iki bilim adamı, ilk defa, sığır vebası etkeninin filtreleri geçtiği ve süzütünün hastalık yapıcı nitelikte olduğunu deneysel olarak ispat etmişlerdir (1897). Fransa'da Prof. Nocard'ın yanında da çalışarak difteri serumu hazırlayan Dr. Adil Bey, ayrıca, malleus ve piroplozmozis üzerinde de değerli araştırmalar yapmıştır. Kendisi, sivil ve askeri okullarda da bakteriyoloji öğretmenliğinde bulunmuştur.

Nikolaki Mavridis (Mavraoğlu) (1871-1955), Veteriner mikrobiyoloji alanında çok değerli çalışmaları olan bir meslektaşımızdır. Özellikle, sığır vebası, keçi ciğer ağrısı, malleus, tavuk kolerası, barbon ve diğer hayvan hastalıkları üzerinde kıymetli çalışmaları vardır. Mavraoğlu, Refik Güran ve Adil Şehzadebaşı Bey'lerin çok yakın çalışma arkadaşlarıdır.

Osman Nuri Eralp (1876-1940), bakteriyoloji ve viroloji üzerinde değerli araştırmalar yapmış bir bilim adamımızdır. Yayınlarının toplamı 120'nin üzerindedir. Yukarıda adı geçen meslektaşlarımızın yakın çalışma arkadaşlarıdır. Çalışmalarını, özellikle, tüberküloz, tüberkülin, şarbon, sığır vebası, kolera, gonokok, frengi, sütte yaşayan ve sütle bulaşan mikroorganizmalar ve diğer konular kapsamaktadır.

Rıza İsmail Sezginer (1884-1963), Veteriner

Yüksek Mektebinde salgın hastalıklar, bakteriyoloji ve gıda kontrolü dersleri vermiş, İstanbul mezhabasının kurulmasında önemli rol oynamış ve bunun laboratuvar şefi olmuş ve ayrıca kıymetli çalışmalar yapmış olan bir bakteriyologumuzdur.

Ahmet Şefik Kolaylı (1886-1976), sığır vebası virusunun insanlarda hastalık oluşturmadığını, sığır vebasına tutulan hayvanların kesilerek etlerinin askerlere yedirilebileceğini, böyle etleri yiyenlerde hastalık görülmesi halinde kendisinin kurşuna dizilmesini isteyen ve bu cesareti gösteren değerli bir meslektaşımızdır. Çatalca'da bulunan aç ve gıdasız askerlerin bu etleri yemesinden sonra Edirne şehri düşmandan bu askerler sayesinde kurtarılmıştır. Şefik Kolaylı Bey özellikle, sığır vebasına karşı serum hazırlamış ve böyle müesseselerde bulunmuştur. Ayrıca, tüberkülin, mallein, tavuk kolerası ve barbon aşıları da hazırlamış, sığır vebası, antraks'ın teşhisi, çiçek aşısı, keçilerin bulaşıcı salgın ciğer ağrısı üzerinde de çalışmıştır.

Yukarıda adları bildirilen Veteriner meslektaşların dışında, kendilerini bu işe adanmış daha birçok kıymetli bakteriyologlar da bulunmaktadır. Bunlar arasında, **Cafer Fahri Dikmen, Josef, Ahmet Hamdi, Ethem Eren, Mustafa Hilmi, İbrahim Erses** ve diğerleri sayılabilir.

Başlangıçta, hayvan hastalıklarına karşı hazırlanan aşı ve serumlar ile insan hastalıklarını ilgilendiren biyolojik maddeler aynı bina içinde yapıldığından, Veteriner Hekimler ile Doktorlar birlikte çalışmaktaydılar. Sonra iş hacminin ve eleman miktarının artması üzerine laboratuvarlar birbirlerinden ayrılmak zorunda kalmıştır.

Bakteriyoloji ve viroloji alanında, Osmanlı İmparatorluğu zamanında, çalışmış, değerli araştırmalar ve yayınlar yapmış birçok tıp doktorları da bulunmaktadır. Bunlar arasında, **Hüseyin Remzi, Rifat Hüsamettin Paşa, Hasan Zühtü, Kemal Muhtar, Sait Cemal, Aleksandr Zoeros Paşa, Ahmet Sadi, Cemalettin Muhtar, Rıza Arif** ve diğerleri. Bu kişilerin de aynı şekilde, yurdumuzda mikrobiyolojinin gelişmesinde ve yerleşmesinde önemli katkıları olmuştur.

**Doç. Dr. Galip KAYA
(1961-2010)**

Hatay Veteriner Hekimleri Odası Eski Yönetim Kurulu Üyesi, Mehmet Âkif ERSOY Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Galip KAYA 20.01.2011 tarihinde vefat etmiştir. Değerli meslektaşımıza Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve tüm meslektaşlarımıza başsağlığı ve sabırlar diliyoruz.

**Veteriner Hekim
Fikret ÖZENLİ**

Değerli meslektaşımız, İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı emekli öğretim üyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Veteriner ve Hıfzıssıhha eski Müdürü Fikret ÖZENLİ'ye Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabır, meslek camiamıza başsağlığı diliyoruz.

**Veteriner Hekim
Osman ALKANDAĞ**

Adana Veteriner Hekimleri Odası eski Başkanı Zeynal Alkandağ'ın kardeşi Veteriner Hekim Osman Alkandağ; bir süredir devam eden rahatsızlığından kurtulamayarak 12.5.2011 günü vefat etmiştir. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabır, meslek camiamıza başsağlığı diliyoruz.

TOPKİM

Dünya Veteriner Hekimliği Yılı **Kutlu Olsun**

2011
Vet

TOPKİM-TOPKAPI
İLAÇ PREMİKS
SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Merkez :
Rüzgarlıbahçe Mah. Yasa İş Mrk. Blok 1 K 4
34805 Kavacık - İSTANBUL
Tel: 0 216 - 680 49 00
Faks: 0 216 - 680 49 09

Fabrika :
Bomonti Fırın Sokak No: 57
34360 Şişli - İSTANBUL
Tel: 0 212 - 233 60 60 (3 hat)
Faks: 0 212 - 233 60 63

Fabrika :
Davutpaşa Caddesi No: 137
Topkapı - İSTANBUL
Tel: 0 212 - 481 94 44 (3 hat)
Faks: 0 212 - 481 94 22

www.topkim.com.tr topkim@topkim.com.tr www.topkimvet.com